

Peripetia

Pannonia Books
2 Spadina Road
Toronto 4, Canada

Petőfi Sándor

ÉLŐ KÖNYVEK
★
MAGYAR KLASSZIKUSOK

AZ ELŐSZÓT ÍRTA
GRÓF KLEBELSBERG KUNO

ÉLŐ KÖNYVEK

★

MAGYAR KLASSZIKUSOK

XVII. KÖTET

A BEVEZETÉSEKET ÍRTÁK

Ambrus Zoltán	Kapi Béla	Radó Antal
Baltazár Dezső	Kéký Lajos	Rákosi Jenő
Berzeviczy Albert	Kozma Andor	Ravasz László
Császár Elemér	Lányi József	Sajó Sándor
Dézsi Lajos	Négyesy László	Szász Károly
Galamb Sándor	Pekár Gyula	Tordai Ányos
Hevesi Sándor	Pintér Jenő	Vargha Gyula
	Voinovich Géza	

A KISFALUDY-TÁRSASÁG

MEGBIZÁSÁBÓL KIADJA

A FRANKLIN-TÁRSULAT BUDAPESTEN

PETŐFI SÁNDOR MUNKÁI

ELSŐ KÖTET
KISEBB KÖLTEMÉNYEK

PEKÁR GYULA BEVEZETÉSÉVEL

A KISFALUDY-TÁRSASÁG
MEGBIZÁSÁBÓL KIADJA
A FRANKLIN-TÁRSULAT BUDAPESTEN

PH
3132
K5
köt.17

Nyomatott finom famentes pehelykönnyű
papiroson a Franklin-Társulat betűivel.

1090145

PETŐFI SÁNDOR.

Írta PEKÁR GYULA.

«Szabadság, szerelem,
E kettő kell nekem,
Szerelmemért feláldozom
Az életet,
Szabadságért feláldozom
Szerelmemet . . .»

A híres *Votum Petoejianum* szárnyaló strófájának e jelmondatában, melyet a költő dalaival együtt közel harminc nyelvre fordított le az emberiség ámuló rajongása, e votum-ban voltaképp benne van a Petőfi Sándor egész lánglelke: látnok-költői ihlete, apostoli lendülete s hős-mártíri elszánt heve. Benne a csudás hat sor e programm-muzsikájában az ő huszonhat rövid évre terjedő egész élete . . . ismerjük ez üstökösi pálya minden napját, úgyszólván minden percét, immár nyitott könyv ez az élet miénkünk, ám mennél tisztábban, mennél pozitívabban véljük látni az alázatos származás, a küzködő gyermekkor, a nyomorgó ifjú évek részleteit, maga a Petőfi-rejtelem csak annál nagyobbra, annál magyarázhatatlanabb csodává nő előttünk. A zseni lényege elvész előlünk . . . s mi akár makroszkópon, akár mikroszkópon vizsgáljuk is ezt az életet, csak azt az egyet állapíthatjuk meg róla: minden korok és nemzetek lírájának tán ő a legfenköltebb, a legihletettebb képviselője e földön! Látnoki, apostoli, hősi és mártíri titkok

láncolata ez élet s az ámuló emberiség ma is kérli : hogy lehetett ennyi nagyot átgondolni s ennyi mélyet át-
 érezni ily rövid ifjú élet alatt? Azt tudjuk, hol szület-
 tett, de — hogy a rejtelem teljes legyen — halála he-
 lyét és percét a legendák örök aranyköde takarja. Petőfi
 nem halt meg. Eltűnt. Mint a kelták, a legendák Arthus
 királya, ő, a magyar költőkirály is eltűnt, el ifjan csata-
 viharban, abban az örökké rejtelmes pillanatban, midőn,
 ahogy előre megálmodta volt, elnyelte őt «az acéli zörej,
 a trombita hangja, az ágyúdörej», midőn ott a fejeér-
 egyházi úton kardal kezében utoljára látták. Hová
 lett? Elesett tán, el a szent magyar szabadságért s testén
 át fújó paripák száguldtak tova őt összetiporva? Nincs
 sírja . . . de tán Isten akarata ez is, a magyarok Istene
 akarja, hogy déltől északig, kelettől nyugatig minden
 szélgörgette magyar rög Petőfit a magáénak vallhassa,
 hogy végesvégig ezer futamatnyi földeken az egész ma-
 gyar hon a Petőfi sírja legyen, hogy a vész percében
 bárhová boruljunk is le hívó és hívó lélekkel, a honi
 föld minden porszeméből Petőfi támadjon fel. Most pár
 éve így támadt ő fel centennáriumára, hogy földkörüli
 új diadalútra indulva zsenije fáklyájával a magyar
 génusz értékeire s a letiport nemzet magyar igazsá-
 ságára oly nemzetközi nagy sikerrel rámutasson . . .

A tudós német Grimm írta a múlt század végén :
 a legmagasabb költői ihlet a századok folyamán ötször
 vett testet e földön : először hívták Homérnak, másod-
 szor Shakespearenek, harmadszor Goethének, negyed-
 szer Petőfinek, ötödször Mistralnak . . . Ime, nem mi
 netalán elfogult magyarok, hanem a tárgyilagossá-
 g föld veszi fel Petőfinket a nagyok öt legnagyobbja
 közé. Petőfi már klasszifikálva van, ő a magyar génusz
 emersoni reprezentatív nagyja.

Született 1822 december 31-ikén éjjélkor abban a
 szilveszteri pillanatban, mikor épp percent az évfor-
 duló . . . Szilveszter! Áldott név, egykor régen a szent

koronát hozta a magyarnak s nyolc század multán egy másodikat, a költészet koronáját adta nekünk, arany mind a kettő, az egyik éke a kereszt, a másiké a babér s misztikus fensőbb erő kereste és jelölte ki mindkét korona számára a hivatott magyar homlokot. Az első fényes sereg, ragyogó küldöttség hozta bíboros Esztergomba s egy egész ájtatos ország volt tanuja a felmagasztaltatásnak, a második korona lopva, rejtve éjjel jött, téli fergeteg sűrű hófátyolába burkoltan érkezett egy nagy alföldi, kiskunsági alázatos pór faluba: a magyar költészet Bethlehemébe, Kiskőrösre. Nem várta senki... csak egy istenfélő jó asszony, Petrovics mézsárosné várta öt évi házasság után az Isten áldását. Imádkozva, zsoltárt énekelve ült a szilveszteri éjen a szemben lakó Dinga Samuéknál, úgy várta az éjfél, ám a sors úgy parancsolta, neki éjjélre otthon kellett lennie. És a vajudó asszony bizony alig tudott az utca félöles havában hazalábolni... Pont éjjélre, épp mikor a toronyőr a születő újévet kiáltotta, meglett a gyerek. Egy beteges, vézna fiúcska. Jó toronyőr, ahogy zsolozsmásan zengte a tizenkettőt és kitekintett, vajjon látta-e a fényességet a hóviharban a szalmafedeles, alázatos pór kunyhó felett? És jó Petrovics István, mialatt táncolva tapsolt az újszülöttnak, vajjon érezte-e azt a káprázatot a mestergerenda felől? Csitt, a természet menél nagyobb munkál, annál jobban szeret titkolózni... Petrovics uram se látott semmit és inkább csak annak örült, hogy milyen jó székállólégényt fog majd nevelni az ő fiából. Ám a múzsa, ha látatlanul is, ott állt már a nyoszolya felett; újja az ajkán: ne tudja senki... az apa legkevesébbé. Ő csak legutoljára tudja meg, majd ha az egész világ tudja már. Az anya hamarabb sejdíthet valamit a nagy titokból, hisz a nő van közelebb, az anya van legközelebb az isteni rejtelmekhez. A fiú csak induljon el a tövises úton, az élet fájdalma, a szenvedés parazsa majd meggyújtja benne hivatása mécsét.

Künn ezalatt csak tovább esett a hó, fehér vihar zúgása muzsikált a mûzsák bethlehem-i éjszakáján . . .

S ő, a viharban született, a perc jegyével lelkén csakugyan elindul élete viharába. A perc jegye? Igen, érzi ő, tudja s szinte babonásan tart születése szilveszteri éjszakájának jelentőségére. Később majd Szilveszternek fogja hívni verses regényének, «*Az apostol*»-nak hőstét s úgyszólván minden szilveszteri éjen megannyi külön búcsú-költeményben méléz a múlt felett s tekint jó szemmel a jövőbe. Kicsi vézna fiúcska . . . indul s nincs meghatóbb annál, hívatasának tudata mint lobban lángra a küzködő gyermeklélekben. Libbenlobban e lángocska, olykor biz' majd kialszik, kivált ha zsörtölődő, nyakas apja ráfúj, persze, Sándor sehogy se akar széköllőlegény lenni! Ám mihelyt apja kiadja mérgét s hátat fordít, a szent lángocska mindannyiszor csak annál nagyobb erőre kap. A fiú — alig húszéves még — anyja karjába búvik s mivel csak vele mer erről szólni, neki súgja :

«Mondád, anyám, hogy álmainkat
Éjente festi égi kéz,
Az álom ablak, melyen által
Lelkünk a jövőbe néz.»

Anyám, álmodtam én is egyet,
Nem fejtenéd meg, mit jelent?
Szárnyaim növének s átröpültem
A levegőt, a végtelent . . .

Az anya aggódva csitítja, de a fiú már nem is hallja, látni kezd, jövődől : bűvös éneke égig fog szállni s lehozza neki «a hír csillagát», de ugyanakkor azt is megjósolja, hogy ifjan fogja éltét venni a «dal édes méze». Anyja sikoltva esd : «halál . . . ne vidd korán el a fiút!» Ám a fiúnak arca lángol, átszellemülten kiált :

«Anyám, az álmok nem hazudnak,
 Takarjón bár a szemfödél,
 Dicső neve költő fiadnak,
 Anyám, soká, örökkön él!»

Mi ez? Stádium e vers, döntő perc : ébredés, hályoghullás, az a pislá lángocska, a hivatás szent tudata tűz-
 oszlopként csap magasra Petőfiben. Alig húszéves még
 s mint a Zeusz homlokából készen kiugró Minerva, ő
 is egyszerre kész költő, érzi a koronát feje körül s «a kor-
 láttalan természet vadvirágaként» lázadó daccal veti fel
 fejét. Neki a világnak s amily ifjú, oly őrjöngően türel-
 metlen, *hogy fel nem ismerik*. Hisz neki, hogy hivatását
 betölthesse, hogy faja, kora uralkodó eszméit kifejez-
 hesse, *neki fel kell ismertetnie*, meg kell hallgattatnia.
 S a perc késik s ő *érzi, nem ér rá sokáig*. Űzi az apostoli
 nagy nyughatatlanság : kicsapott diák, éhes baka, ron-
 gyos lantos, vándorszínész . . . igen, ily változó álruhák-
 ban kóborol a földi göröngyön, de ott benn az ő tudat-
 tól égő szeme mögött, ott már az eszmék fejedelme ő
 s benső szeme a másik szellemi lét csudáira van tárva-
 nyitva. Csak ő, más nem látja e csudákat ; mások vakok,
 de süketek is, nem hallják azt, amit ő hall, a *hangokat*
 Onnanátról. Ez az a látásokkal teli másik szellemi világ,
 melynek *hangjait*, ahogy az «Éj»-ben oly megrázóan írja,
 csak az örült s a haldokló hallja, meg még valaki :

«Még egy hallja	A merengő
Még egy	Költő
Harmadik,	Érti meg
A költő, ha	Ama szellem-
Ébren	Hangok
Álmodik,	Rejtelmét . . .»

A költő «az istenség szent levele» s mint ilyen nem-
 csak hall, de lát is :

«Látom a fátyolodat, te sötét, mélytitkú jövőndő
 És meggyújtván a sejtés tündéri tüzét, e
 Fátyolon át látok s attól, ami ott van alatta,
 Borzadok, iszonyodom . . .
 Jőni fognak rettentő napok,
 Amilyeneket
 Csak álmodik most holdas éjeken
 Az örülésig rémült képzelet . . .

Petőfi a «Jövendölés»-től fogva kész *Vates*, ki nem habozva, nem tapogatózva, hanem az isteni hivatás parancsoló biztonságával toppan oda a század elé. És jön, érkezik a Carlyle-i héroszok fenségével, *ötszörösen* teljes fegyverzetben mint *költő, látnok, apostol, hős és mártír* egy személyben. Volt-e, jött-e valaha költő teljesebb és emberfelettebb attributumokkal? Még a többi legnagyobbak is szinte szegények az ötszörös felruházás ekkora gazdagsága mellett. Itt a Petőfi-rejtelem nyitja, ezért csodája ő a világirodalomnak s innen az ő nemzetét s minden más nemzeteket magával ragadó erejének a titka. Ezt a fenséges csudát érezzük mi belőle s harminc nyelven ezt érzik az ámuló többi nemzetek is, ez nyugtözi le őket, még ellenségeinket is . . . Nő Petőfink a külföldi dicsőség tükrében, főként centenáriuma, az ő *sorbonnei* világgraszoló diadala óta s ez gondolkodásra, újraértékelésre készít bennünket.

Költő, látnok, apostol, hős és mártír! . . . Ötszörös isteni felruházás: ez adja meg Petőfi lényének azt a színjátszó, rejtelmes, dús ragyogást, melyet még külön bívkörrel von be az ifjúság aureolája. De az öt közül vajjon melyik mégis a fő-attributum? Én úgy érzem, Petőfi mindenekelőtt és mindenekfelett *látnok*. Hisz csuda az ő egész élete; csoda, amit rövid huszonhat éve alatt érzett, szenvedett, alkotott, de legérdekesebb csoda tán még is az, hogy ő mindent előre lát s mindaz, amit előre megjósol, betűről-betűre teljeseedik. Kimond-

hatjuk : legszebb költeményei véges-végig voltakép megannyi jövendölések. Ő látja már a «harc tavaszát», látja a «vérrózsát» férfikebelén, látja az «*Egy gondolat...*» véres testetvételeit s a látnoki «*Szeptember végén...*» előre látja imádott neje hűtlenségét. Buda bevételének napján, 1849 május 21-én, az esti lakomán Jókai poharát emeli azokra, «akik ezután fognak meghalni a hazáért», csend, csak az egy Petőfi kel fel az asztal végéről s megy át Jókaihoz, ki épp haragosa, hogy vele halála előtt kibéküljön. Koccint : «Köszönöm, barátom, hogy érettem is ittál...» És örök búcsúra megölelik egymást ott az ámuló lakomás közönség előtt. Döbbentő ez a látnoki látás, de tovább : a látnok Petőfiben *költővé* lesz, épp hogy jóslásait feljegyezze ; a költő aztán *apostollá* erősödik, a szabadság márciusi apostolává. De mindezt benne a látnok igazgatja, a látnok ad utóbb, mikor kell, kardot az apostol kezébe, hogy *hőssé* legyen s e hős, ugyancsak a látnok ihletéből, ugyanekkor tudja már, hogy *mártírrá* kell lennie. Ime ez pár sorban a Petőfi élete : *tudatos végzettség* halad pályáján torony-iránt a segesvári csata felé, hol a költeményeiben rögzített jóslások szerint a látnok ihlette költő-apostol végre hős-mártírrá lesz. Mikor 1849 nyarán Mezőberényben kétszer is eltörik az ekhós szekér, melynek Aradra kellene vinnie őt Damjanichhoz, harmadszorra nem habozik többé, hanem «végzetem hív!» szóval indul Egressy után Bemhez Erdélybe. Megy a halálba, mert szent hite, hogy az ő halála lesz a magyar szabadság ára...

*

Ismét a Grimm-féle osztályozás jut eszembe : a mi Petőfink ott áll a legelső zsenik Olympusán ama kiválasztottak kiválasztottjai közt, kiknek homloka már az isteni titkok fellegeit éri. E legnagyobbak a grimmi értelemben, mind testvérek, bármilyen korban, bár-

milyen nyelven énekelnek is. Testvérek, sőt tán annál is többek . . . Olykor ha e legnagyobbakat olvasgatom eredetiben, lassankint feledni kezdem a hellén, angol, német, magyar, provánszi nyelvek különbözőségét s olyas érzés fog el: ezek voltakép mind *egy* nyelven, *egyugyanazon* nyelven írnak, sőt tán nem is öt, hanem *egy* ember írta mindezt, egyugyanaz a nagy *Valaki*, aki csak épp, mint a prizmán át megtörő sugár, több kor és több nyelv több színében ragyogtatja ugyanazokat a világrejtelmeket. Igen, a *külső* nyelv más lehet, de *egy e legnagyobb zsenik benső* nyelve s e *benső* nyelv nem más, mint *döbbenő áhítat a nekik, csak nekik!* . . . a *kiválasztottaknak megnyilatkozó nagy misztériumok előtt*. A mi Petőfink magyarul ír, de *benső* nyelve ugyanaz, mint a Goetheé, Shakespeareé: a koronás költőfejedelmeknek az istenséggel közös anyanyelve. A nem-zseni, a csak-tehetség csupán a *külső* nyelv ura és annak a rabja is, rabja a nemzeti idiomának . . . az igazi zsenik *benső* nyelvének cseppet se akadály ez a nemzeti idioma, az igazi zseni *benső* nyelve szabadon sugárzik át más népek lelkébe, megértésébe s épp az jellemzi, hogy *fordításban is eredetiként hat minden nyelven* s minden nemzet mindjárt és szívesen szellemi köztulajdonnak vagyis, a magáénak is vallja. Így hatnak Homér, Shakespeare, Goethe s ugyanily köztulajdona már a planétának Petőfi Sándor is. Innen centennáriumának fölényesen könnyű földkörüli diadalútja: Petőfi a magyar géniusznak amaz egyik legnagyobb kincse, mellyel mi magyarok a világ szellemi összkinését gazdagítottuk . . .

*

Am Petőfi, bár közkinés az emberiségnek, fanatikus nacionalista. Hisz ő zengi a «Magyarok Istenében»:

«Félre kislelkűek, akik mostan is még
Kétkedni tudtok a jövő felett,

Kik nem hiszitek, hogy egy erős istenség
Őrzi gondosan a magyar nemzetet!

— — — — —
Él a magyarok Istene, hazánkat
Átölelve tartja atyai keze . . .

— — — — —
Élni fogsz, hazám, mert élned kell,
A magyarnak élnie kell örökké . . .»

S mily fájóan kiált fel más költeményeiben!

«Szegény magyar, beh magad vagy
Ezen a földkereken . . .

— — — — —
Ébredj, ébredj, istenverte nemzet . . .
Addig ostorozlak, nemzetem, míg végre
Feldobog szíved vagy szívem megszakad!»

Az az örködő magyar gondviselés, melyről Petőfi annyit s oly fanatikusan énekel, valóban rejtelmes tudatossággal látszik előkészíteni a most száz éve ránkvirradt nemzeti ébredés nagy reform-korát. Az a gondviselés nyilván előre látja a negyvenes évek nagy nemzeti renaissanceát s tudja, hogy akkorra kész ifjú szellemi hadseregnek kell talpon lennie, ám hogy a kellő időben születő kiválasztottak nagy nemzedéke a szabadságharc döntő éveire az ifjú férfierő teljében felnőttén készen legyen, ehhez nyilván az kellett, hogy valamennyien úgy 1820 körül születtek légyen . . . Nos, itt a csoda, itt az a szinte hihetetlen statisztika: 1817 és 1825 közt valóban *huszonhét* zseni és tehetség születik magyar földön. E két dátum közt a múzsa huszonhét gyermeket csókol homlokon bölcsőjében s köztük, vannak a ragyogó plejád vezérszellemei: *Petőfi, Arany, Madách, Jókai, Tompa* . . . Nagy nemzedék, nemzeti életerőnk oly diadalmas gazdagsága ez, melyhez csak a shakespearei angol vagy a calderoni spanyol újjá-

születés hasonlítható. És nézzék a gondviselő tudatos-
ságot még földrajzilag is: Arany a tiszántúli epikus
nyelvet szólaltatja meg, Petőfi a duna—tiszaközi szilaj
Ifra dalnoka, Madách és Tompa az északi hegyvidéki
magyarság bölcselkedő és melázó húrjain játszanak s
Jókai a népvándorlás annyi népétől megtermékenyít-
tett Dunántúl ezeregyéjszakai kalandos képzelmenek az
aranyszájú mesemondója. Csuda, ismét csuda az, mily
tudatosai, az egész nemzetet foglalkoztató áttekintés-
sel vannak elosztva a szerepek, a hivatások! De legszebb
tán mégis az, ahogy az újjászülető nemzet ifjúsága
Petőfi és Jókai két-egy iker lángelméjében testet vesz.
Az örökegy szent ifjúság kettős Jánus-arcát mutatják
ők ketten: Petőfi a fiatalos szilaj forradalmiság, Jókai
az éppoly fiatalos melázó ábrándosság. És a lángelmék
sine-qua-non-jához képest percre szóló pontossággal ér-
keznek ők ketten: egymást keresve gyerekfővel sokáig
külön bolyganak, de a pápai diáktanyán már egymásra
ismernek s Kecskeméten szent lendülettel egybeforr-
nak. Pedig a múzsa még bujósdit játszik velük, Petőfi
még színész, Jókai még festő, mindegy, érzik, össze-
tartoznak. Magyar Castor, magyar Pollux... a szög-
hajú, villogó szemű Sándor ekkor írja a szelíd kékszemű,
apollói szépségű szőke Móric úrfihoz:

«Mért szeretsz te engemet,
Kit annyian gyűlölnek?
S én, ki annyit gyűlölök,
Téged miért szeretlek?

— — — — —
Te vagy sötét, kietlen éjem
Hamvadhatatlan csillaga...

— — — — —
Te, *lelkem megmaradt fele,*
Hozzáim te szinte eljövendesz
S koszorúmra könyvet ejtesz...

«*Lelkem megmaradt fele . . .*» a látnok Petőfi érzi, hogy halála után belőle csak Jókai fog megmaradni: a voltakép összetartozó, egyet alkotó, de a születés véletlenéből különvált, külön két egyenné lett két-egy lélek egymásra ismerése és rajongó vágyakozása ez az őseredeti egység után . . . E misztikus vágy színezi oly fenkölt szépre kettejük költői barátságát, lelki testvérségét, melynek annyit köszönhet a magyar irodalom. Petőfire 49 előtt volt szükség, Jókaira 49 után lesz szüksége a nemzetnek. Petőfi a «harok csalogányának», a trombitáknak a szava mellett «vérrózsákat» tép le férfikebeléről, Jókai majd a szívéből nőtt ezeregyéjszakai mesefa virágait fogja ontani nemzetére, hogy e mesevirágokkal elborítsa a sebeket, vérnyomokat s illatukkal ne csak ringasson, feledtessen, hanem ápoljon, gyógyítson, reméltessen. Petőfi egy sebzetlen nemzet élén rohan a «nagyszerű halálba», Jókai a végzetes roham után biztató kézzel emeli fel a beteg nemzetet s mesemondó szóval vezeti vissza az életbe . . . Így egészítik ki ők ketten egymást, Jókaiiban tovább él Petőfi lelkének «a megmaradt fele» s ő pyladesi hűséggel emel oltárt másik énje emlékének: utolsó lehellestől ő a Petőfikultusz főmozgatója . . .

*

Lelke után most a költő *szíve* hadd szólaljon meg:

«Sajkás vagyok vad, hullámos folyón,
Hullámszik a víz, reng a könnyű sajka,
Reng, mint a bölcső, melyet ráncigál
Szilaj kezekkel a haragvó dajka.
Sors, életemnek haragos dajkája,
Te vagy, ki sajkámat úgy hanyod-veted,
Ki rám zavartad fergeteg módjára
A csendriasztó szenvedélyeket . . .»

Az, viharos folyó, tajfunos óceán a költő *szíve*:
óceán, mely szélesöndet soha egy percre se ismer, óceán,

melynek vizét egyszerre viharoztatja a szeretés tropikus forrósága s a gyűlölés sarki hidege, a becsvágy napkeleti nyugtalan szele s a lemondás napnyugati bús heve. Hányszor hisz, remél a költő s hányszor mond le, hányszor hívja a halált s hányszor ujjong a boldogság délibábjának újra! Költőkebelben még nem volt ekkora állandó vihar; amióta az ember dalol, a szív tengere még nem vetett ekkora magelláni toronyhullámokat. Ine, ez annak a fahéjszínarcú, sörtehajú, dacos vándorszínésznek a benseje, ki gyöngyírásos versfüzetével melegítkezik szenvedéses gyaloglásai alatt. Mert gyalog járja be az országot és hogy úzi hivatásának szent örülete! Mily ingerült és türelmetlen, hogy nem ismerik fel; hogyne, ő érzi, sietnie kell... Ezért lélezkzik fel, mikor *Vörösmarty* végre felismeri. Viharos nagy szív: naiv és rajongó, félszeg és izgága, gyakran megférhetetlen, ez Petőfi Sándor. Nagy kereső, a végtelen boldogság keresője, kinek zsenge korától egy az álma: szeretni és szerettetni. És nagyon érzékeny hangszer az ő szegény szíve s a végzet oly kíméletlenül csap e hangszer húrjaiba! Igazában alig szereti őt csak egy is azok közül, kikre annyi fenséges dalt pazarolt... de hisz tán még ez is a végzet rendelése, tudjuk, nem a boldog, a boldogtalan szerelem a költő igazi műzsája. Őt leányarc suhan tova a Petőfi rímei mögött: az első és utolsó barna, a középső három szőke, az első a gyerekszerelem félénken rügyező márciusát képviseli, az utolsó lángsugarú júliusként gyújt teljes szerelmet az ifjú szívében...

Az első a tizenöt éves aszódi kis papleány, *Cancriny* Emma, a híressé lett «*galgaparti hűtelen*», az a barna-fürtös iskolásleányka, kihez a kis Sándor diák első verseit és leveleit írja. Ő a költő szívének márciusa, egy gyerekkorba áttett Petrarca-Laura-eset, mert hisz Petőfi tán sohse is beszélt a büszke kis Emmával vagy ha beszélt is, az akkor egyszer bizonyára először és utolszor lehetett. Az aszódi ideál később is csak bosszúsan

gondolt vissza a költőre : «Ugyan hagyjanak már békét nekem azzal a Petőfivel! . . .» Mindegy, Emma megteszi kötelességét : az ifjú szíve az első sebet tőle kapja s ő «csalja az első éneket» a Petőfi lantjára. A költő sebzetten, de dalolva megy tovább, keresi szíve áprilisát s a dunántúli Csöngé faluban találja meg csáfordi *Tóth* Ferenc huszárőrnagy és földesúr szép szőke *Róza* leányában. Mily félenk e leánnyal szemben s mily féltékeny szerencsésebb Orlay Soma barátjára! A gitárt akarja a fejéhez vágni . . . hiába, Róza se szereti, életcélját tévesztett, izgága bolondnak tartja, mint a többiek. Petőfi szíve erősen meghűl ez áprilisi szerelem csálóka szellőjétől, de a bánat csak annál szebb dalokat fakaszt a lantján. Megy tovább . . . Jön szíve májusa, «a szőke fürtök kedves gyermeke», *Csapó Etelke*, a költőnek tán legszebb szerelme. Az érzelmek igazi májusa ez, bár havas karácsony volt a színtere . . . lúttól harminatos' reménytől illatos május, melyet hirtelen vihar borzongató istenítélete tarol le. Csupa titok e szerelem : kis tizenöt éves meseprincesz a bájos Etelke, aranyhajú tündérleány, ki mögött kísértetek rohannak tova . . . Etelke is «hangokat» hall Onnanátról, hívó hangokat s nénje, az aggódó szép *Wachott Sándorné* hiába óvja, ő csukott szemmel enged e hangoknak, indul feléjük és egy januári percben, melyet Petőfi telepathikus látományban érez meg, hirtelen szörnyethal. A költő majd beleőrül, hosszú éjszakákat tölt a váci temetőben Etelke sírjánál s legszebb verseiből fon *Cipruslomb*-koszorút fejfájára. Vajjon szerette-e őt az aranyhajú szép beteg leány? Hisz alig ismerte az ifjút : ő nem földi szerelmesé, ő a túlvilági «hangoké» volt, melyek végre is kísértetiesen ragadták átál magukhoz . . . Petőfi szívsebe ezúttal igen mély, nehezen tér magához :

«Lelkem bolyongó, hontalan madár,
Keresve száll : fészket hol rakja meg?

Hol a leányszív, amely megnyílik
Tanyát óhajtó érzeményinek?

De bár szeretni vágyok újólag
A holt leánykát nem feledtem el . . .
A hegytetőn még ül a téli hó,
Midőn tövében már virág fesel . . .»

1845 nyarán Gödöllőn találja meg szíve júniusát, azt az ábrándos szép szőke *Mednyánszky Berthát*, ki nek «beszédes szeméből jóság és vidámság, e két égi gyermek» szól hozzá. Bertha-ciklusában, a «*Szerelem gyöngyei*»-ben új remény sarjadzik, de a valóság ismét elhervasztja a költő álmait. Megkéri a leányt (oly hirtelen, mint *Kappel Emiliát*!) s a gögös apa kikoszarazza: mondván: «Őseinek tartozik azzal, hogy se színésznek, se poétának ne adja oda a leányát». Sajnos, ami súlyosabb, bizony Bertha se szereti; becsüli, de nem tehet róla, nem szerelmes Petőfibe . . . Tovább! A három szőke után ismét egy barna, az utolsó leánycarc! *Szendrey Júlia*. Rövidhajú, frigiai sipkás, exaltált teremtés . . . hosszú és nagyon ösmert küzdelmek után, melyek alatt a truccoló Petőfi egy szilaj percben már-már *Prielle Cornéliát* veszi el, végre győz a költő, övé lesz Júliája, de szinte pyrrhusi győzelem ez. Akkor a mézeshetek alatt «*Szeptember végén*» a poétában lakó látnok már átlát e lánghevű szerelem forró káprázatán, látja, Júlia mint dobja el az özvegyi fátyolt s mily könnyedén feledi el hívét, ki még akkor is, ott is örökre szereti. A fejfára akasztott özvegyi fátyol sötét lobogóként leng felénk a legszebb magyar vers stancái közül: e képpel zárul a Petőfi szerelmi élete. Mint mindenben, úgy a szerelemben is felhőkig érően magas volt az életét kormányozó eszmény. Magas és tiszta, ahogy ő maga zengi:

«Tiszta e kebelnek mélye;
Égi kéz lövelt beléje

Lángokat,
 És e lángok szűzen égnek
 Szent oltárul az erénynek
 El nem romlott szív alatt . . .»

*

A magyar költészet kométa-zsenije már győztesen járta be aldebarani csillagpályájának, a halhatatlanságnak a százados első körét. Ő a magyar szabadság evangelistája és neve fénye egyre nő a honi és külföldi dicsőség tükrében. Ahogy ifjan megjósolta: ím' megszólalnak az Idő bércei, a századok, hogy visszazengjék annyi örökszép dalát . . . s bennük a magyar génusz diadalát!

KISEBB KÖLTEMÉNYEK

1842—1846.

Szabadság, szerelem !
E kettő kell nekem.
Szerelmemért föláldozom
Az életet,
Szabadságért föláldozom
Szerelmemet.

1842.

HAZÁMBAN.

Arany kalásszal ékes rónaság,
Melynek fölötté lenge délibáb
Enyelgve űz tündér játékokat,
Ismersz-e még? oh ismerő meg fiad!

Rég volt, igaz, midőn e jegenyék
Árnyékain utószor pihenék,
Fejem fölött míg őszi légen át
Vándor darúid V betűje szállt ;

Midőn az ősi háznak küszöbén
A búcsu tördelt hangját rebegém ;
S a jó anyának áldó végszavát
A szellők már régen széthordozák.

Azóta hosszú évsor született,
És hosszú évsor veszte életet,
S a változó szerencse szekerén
A nagy világot összejártam én.

A nagy világ az életiskola ;
Verítékemből ott sok elfolya,
Mert oly göröngyös, oly kemény az út,
Az ember annyi sivatagra jut.

Ezt én tudom — mikép nem tudja más —
Kit örömével a tapasztalás
Sötét pohárból annyszor kínált,
Hogy ittam volna inkább a halált!

De most a bút, a hosszú kínokat,
Melyektől szívem oly gyakran dagadt,
És minden szenvedés emléketét
Egy szent öröm könyűje mossza szét ;

Mert ahol enyhe bölcsőm lágy ölen
Az anyatejnek mézét izlelém :
Vidám napod mosolyg ismét reám,
Hű gyermekedre, édes szép hazám!

A DUNÁN.

Folyam, kebled hányszor repesztí meg
Hajó futása s dúló fergeteg!

S a seb mi hosszú és a seb mi mély!
Minőt a szíven nem vág szenvedély.

Mégis, ha elmegy fergeteg s hajó :
A seb begyógyul, s minden újra jó.

S az emberszív ha egyszer megreped :
Nincs balzsam, mely hegessze a sebet.
(Komárom.)

K VILMOS BARÁTOMHOZ.

Katonának számüzött balvégzetem,
S kétszer élt a szép tavasz a ligeten,
A ligeten, oh de nem e szív fölött,
Míg sorsomnak rabbilincse megtörött.

Mégis — bár a léleksujtó vész miatt,
Mely emésztő hatalommal rám szakadt,
Keservesen megsiratni van okom —
E két tavaszt megsiratni nem fogom.

Hű bajtárs, e két diszetlen kikelet
 Tőn enyémmé mindörökre tégedet ;
 S nem két évet, volna kettő életem :
 Érted adnám mind a kettőt szívesen.

Én tudom, mit érsz te nékem, jó barát!
 Jó, minőt az isten többé sohsem ád ;
 Te voltál, ki vélem híven felezéd
 A nyomornak végső falatkenyerét.

E falattal nekem adtad lelkedet,
 E falattal lelkünk összeköttetett ;
 És nincsen hely, nincs erőszak, nincs idő,
 Szent frigyünk szép kötelét eltéphető.

S amint nincs hely, sem erőszak, sem idő,
 Szent frigyünk szép kötelét eltéphető :
 Nincs is ember, aki oly két szívre lel,
 Mely egyezzen, mint egyez e két kebel.

Minket egy sors fondor kénye hányt-vetett
 Minket egy csillagnak fénye vezetett,
 Még szerelmet is egy lénynek áldozánk —
 Neked éltünk, érted égtünk, jó hazánk!

Oh, midőn a két közember homlokát
 Néma bánat mély redői ráncolák :
 Aki látta, nem gondolta, jól tudom,
 Hogy keservünk téged gyászol, drága hon!

És ha néha jobb időkben a pohár
 Bútemetni köztünk kézről-kézre járt :
 Ott is a hon éltetését zengte szánk,
 Ott is a hon megvetőit átkozánk.

Messze vagy most, messze tőlem, jó barát!
 De ne nyomd el a reménynek szép szavát,
 Mely hitetve súgja, hogy megjő a kor,
 Hol szívünk hév ölelés közt összeforr.

S él az isten, s tudni fogja, hogyha él :
 Mit szenvedtem, s te bajtárs, mit szenvedtél ;
 Él az isten, aki annyi bánatért
 Tán megadja akkor a várt pályabért.

(Mezőberény.)

KÉT VÁNDOR.

Honán kül a fiú,	A hegysor elmarad,
Honában a patak	Az ifju s a patak
Magas hegyek között	Sík róna térein
Együtt vándorlanak.	Tovább vándorlanak.

De míg az ifju megy	De, ifju és patak!
Csüggedt lépésivel,	Oly gyorsan szerepet
Sziklákon a patak	A róna térein
Gyorsan sikamlík el ;	Miért cseréltetek?

S az ifju ajkain	Hallgatnak a habok,
Míg néma csend honol,	S ballagva lejtnek,
Az illanó vizár	Míg gyors szökés között
Víg hangokat danol.	Az ifju dalt zeneg.

Az elnémult patak
 Honát vesztette el ;
 A dalra kelt fiú
 Ismét honára lel.

(Pápa.)

A BOROZÓ.

Gondüző borocska mellett
 Vígan illan életem ;
 Gondüző borocska mellett,
 Sors, hatalmad nevetem.

És mit ámultok? ha mondom,
 Hogy csak a bor istene,
 Akit én imádok, aki
 E kebelnek mindene.

És a bor vidám hevében
 Fütttyentek rád, zord világ!
 Szívemet hol annyi kínnak
 Skorpiói szaggaták.

Bor taníta húrjaimra
 Csalni nyájas éneket;
 Bor taníta elfeledni,
 Csalfa lányok, titeket.

Egykor majd borocska mellől
 A halál ha üzni jó:
 Még egy korty — s nevetve dülök
 Jégöledbe, temető!

(Pápa.)

FURCSA TÖRTÉNET.

«Öcsém uram, vigyázzon magára,
 Vagy inkább az oldalbordájára;
 Fiatal is, szép is a menyecske —
 Ugy segéljen, kutya van a kertbe'»

„Bátyám uram, mit nem kelle hallanom?
 Szomorú az eset, ha úgy vagyon;
 No de míg másnak fúja kását,
 Meg ne égesse a maga száját.»

«Öcsém uram! mit gondol, az égre?
 Az én öregem ezt már túllépte....»
 „Hja, a söt vén kecske is megnyalja.
 Hanem ez csak úgy van mondva, tudja.»

Igy az agg szomszéd jó indulatja
Öccse urát gyakran látogatja ;
S sohasem hiányzik ilyenén lecke :
Fiatal is, szép is a menyecske.

Történik, hogy a jó szomszéd bátya
Öccs' urától elmarad sokára.
Megtudni, hogy mi ennek az oka,
Öccse ura hozzája ballaga.

S akkőzben, hogy ballagott hozzája,
Már készűlt is erősen reája,
Mit feleljen? ha majd szól a lecke :
Fiatal is, szép is a menyecske.

De most ez egyszer a szomszéd bátya
Jó tanácsával elő nem álla ;
Hanem, ülvén a kemence mellett,
Nagy szomorún ilyen szókat ejtett :

«Öcsém uramnak igaza vala,
Mikoriban azt mondotta, hogy a...»
S felsikolt felesége magzatja,
S a jó öreg — mit tegyen? — ringatja.
(Dunavecse.)

ELSŐ SZEREPFEM.

Szinésszé lettem. Megkapám
Az első szerepet,
S a színpadon először is
Nevetnem kellett.

Én a szerepben jó izűn
S szivemből neveték ;
Pályámon, oh úgy is tudom,
Leend ok sírni még.
(Székesfejérvár.)

VADONBAN.

Éj leng alá a mély vadonra,
S az út majd jobb-, majd balra tér ;
Lépteim bolyongva tévedeznek —
Ki lesz előttem hű vezér?

A menny ivén ugyan fölöttem
Ragyognak égő csillagok,
De vajh talál-e célra pályám,
Ha lángjaiknak hinni fog?

Az égi fények ezredénél
A lyánszem tündöklőbb vala,
S mégis, ki hittem sugarának,
Hajh engem mégis megcsala!
(Veszprém).

FELKÖSZÖNTÉS.

Miljom átok! bort a billikomba,
Részegítő, lánghullámu bort!
Mely keservet és bút martalékul
A felejtés örvényébe hord.

Bort öblébe váltig a kehelynek,
Bort élémbe szakadatlanúl!
Ide nézzen a puszták homokja,
És ha nem tud inni, megtanúl.

Kedvben ég e csont velője már is,
És eremben a kéj habja forr ;
Idv neked, te mámorok homálya!
Idv neked, te mámor anyja, bor!

Hah, e kancsó a mesés világnak
Feneketlen hordaja talán?
Bort belé! mert nem szívelhetem, ha
Pusztá szájjal ásitoz reám ;

Bort belé! hogy felköszöntsön ajkain —
 Éljen a nemeskeblű barát,
 Ki midőn a vész harangja zúgott,
 Szent hűséggel nyujtá jobb karát ;

Éljen a világ dicső folyása...
 És az élet... és a szép világ...
 S az igazság védpalástja, mely az
 Üldözöttnek menedéket ad ;

Éljen a szív biztató vezére,
 A varázsdalt pengető remény ;
 Éljen a menny, a pokol és minden,
 Minden éljen... oh csak vesszek én!

(Pápa.)

DISZNÓTORBAN.

Nyelvek és fülek...csend,	Valamint e sültre
Figyelem!	A mi szánk :
Szóm fontos beszédre	Mosolyogjon a sors
Emelem.	Szája ránk ;

Halljátok, mit ajkim	S pályánk áldásával
Zengenek ;	Öntse le,
Egyszersmind az ég is	Mint e kását a zsír
Hallja meg.	Özőne.

Hosszan nyuljon, mint e	S életünk fölé ha
Hurkaszál,	A halál
Életünk rokkáján	Romboló torát meg-
A fonál.	Ülni száll :

Egy gömböc legyen a
 Magas ég,
 És mi a gömböcben
 Töltelék!

(Székesfejérvár.)

MI HASZNA, HOGY A CSOROSZLYA . . .

Mi haszna, hogy a csoroszlya
Az ugart fölhasogatja?
Hogyha magot nem vetsz bele,
Csak kóróval leszen tele.

Hejh kis leány, pillantatod
Mélyen a szivembe hatott ;
Mint a földet a csoroszlya,
Azt keresztülhasogatta.

De hiába hasogatta,
Azért csak bú terem rajta!
Ültesd bele szerelmedet,
Úgy nő rózsza tövis helyett.

(Pápa.)

JÁRNAK, KELNEK SOKAN ZÖLD ERDŐBEN . . .

Járnak, kelnek sokan zöld erdőben :
Vagyon a nap épen lemenőben,
Rózsákat fest utósó sugára
Dombtetőre, lombok sudarára.

De veszik ők mindezt csekélyebbnek,
Semhogy rajta megörvendezzenek ;
Párosult két vadgalamb bűgása —
Ebben fakad örömök forrása.

Járok, kelek én is zöld erdőben.
Nap lementén van gyönyörűségem,
Nap lementén, nap piros sugarán,
Amint játszik a lombok sudarán.

Csak ne volna galambok búcása —
 Ebben fakad bánatom forrása ;
 Mert ha látom szép páros voltokat,
 Megsiratnom kell árva magamat.

(Mezőberény.)

HORTOBÁGYI KOCSMÁROSNÉ . . .

Hortobágyi kocsmárosné, angyalom!
 Tegyen ide egy üveg bort, hadd iszom,
 Debrecentől Nagy-Hortobágy messze van,
 Debrecentől Hortobágyig szomjaztam.

Szilaj nótát füttyörésznek a szelek,
 Lelkem, testem majd megveszi a hideg :
 Tekintsen rám, kocsmárosné violám!
 Fölmelegszen kökényszeme sugarán.

Kocsmárosné, hejh hol termett a bora?
 Savanyú, mint az éretlen vadalma.
 Csókolja meg az ajkamat szaporán,
 Édes a csók, megédesül tőle szám.

Szép menyecske . . savanyú bor . . édes csók . .
 Az én lábam ide s tova tántorog :
 Öleljen meg, kocsmárosné édesem!
 Ne várja, míg itt hosszában elesem.

Ejh galambom, milyen puha a keble!
 Hadd nyugodjam csak egy kicsit fölötte ;
 Úgy is kemény ágyam lesz az éjszaka,
 Messze lakom, nem érek még ma haza.

(Hortobágy.)

1843.

TÁVOLBÓL.

Kis lak áll a nagy Duna mentében ;
 Oh mi drága e lakocska nékem!
 Könnyben úszik két szemem pillája,
 Valahányszor emlékszem reája.

Bár maradtam volna benne végig!
 De az embert vágyai vezérlik ;
 Vágyaimnak sólyomszárnya támadt,
 S oda hagytam őslakom s anyámat.

Kínok égtek a szülőkebelben,
 Hogy bucsúmnak csókját ráleheltem .
 S kínja lángi el nem aluvának
 Jéggyöngyétől szeme harmatának.

Mint ölelt át reszkető karával!
 Mint marasztott esdeklő szavával!
 Oh, ha akkor látok a világba :
 Nem marasztott volna tán hiába.

Szép reményink hajnalcsillagánál
 A jövőndő tündérkert gyanánt áll :
 S csak midőn a tömkelegbe lépünk :
 Venni észre gyászos tévedésünk.

Engem is hogy csillogó reményem
 Biztatott csak, minek elbeszélnem?
 S hogy mióta járom a világot,
 Bolygó lábam száz tövisre hágott.

...Szép hazámba ismerősök mennek.
 Jó anyámnak tőlök mit izenjek?
 Szóljatok be, földiek, ha lészen
 Utazástok háza közelében.

Mondjátok, hogy könnyeit ne öntse,
Mert fiának kedvez a szerencse
Ah, ha tudná, mily nyomorban élek,
Megrepedne a szíve szegénynek!

(Pozsony.)

AZ ÉN MÁTKÁM.

Istenem, be várva várom
Azt az órát, amidőn
Kit nekem rendelt a végzet,
A leány ölembe jön.

És ugyan ki és minő lesz
Majd az én szerelmesem?
Ugy sovárgok tudni, mint még
Nem sovárga senki sem.

Szőke, barna lesz-e fürte?
Szeme kék vagy fekete?
Felnyuló-e, mint a cédrus,
Gömbölyű-e termete?

Szép a szőke, szép a barna,
Mind a kettő szép, ha szép;
Hátha még a bájjal aztán
A jószág is frígybe lép!

Isten, ilyet adjsza nékem,
S nem bánom — csak ilyet adj! —
Akár szőke, akár barna,
Akár kicsiny, akár nagy!

(Pozsony.)

DINOMDÁNOM.

Hegedűszó, furulyaszó, cimbalom . . .
 Van-e még, kit a búbanat terhe nyom?
 Akinél van, igazítsa el a bút,
 Nehogy neki mutassuk meg, hol az út?

A búbanat gonosz vendég, rossz madár,
 A kebelbe életet, vért lopni jár.
 A búbanat szívet rágó ürgefi;
 Borral lehet, borral kell kiönteni.

A bor éleszt, a bor éget, mint a csók —
 Csókot, lyányka, hosszut, édest, lángolót!
 Csókod lángja, mint a napfény, mennyei,
 Mely az élőfán a lombot neveli.

Lombon fakad, lombon fejlőd a virág,
 Lomb ne'kül, virág ne'kül mit ér az ág?
 Hogyha pusztán s szárazon a törzsök áll,
 Hamar éri a sodró vész, a halál . . .

Hah halál, te nagy kérdésjel, melyre még
 Nem felele sem idő, sem bölcsesség,
 Mivel áldasz, mivel versz a sír után?
 Van-e ott is élet és bor és leány?

Mit törődöm, mit tünődöm még sokat!
 Élek most, és ölelem, mi élvezet ad;
 S mi ad élvezet, hogyha nem bor és leány?
 Éljen a lyány, éljen a bor . . . húzd, cigány!
 (Kecskemét.)

JÖVENDŐLÉS.

«Mondád, anyám, hogy álmainkat
 Éjente festi égi kéz;
 Az álom ablak, melyen által
 Lelkünk szeme jövőbe néz.

Anyám, álmodtam én is egyet,
Nem fejtenéd meg, mit jelent?
Szárnyim növének, s átröpültem
A levegőt, a végtelent.»

,Fiacskám, lelkem drága napja,
Napomnak fénye! örvendezz :
Hosszúra nyujtja élted isten,
Álmodnak boldog titka ez'. —

És nőtt a gyermek, lángra lobbant
Meleg keblén az ifjukor.
S a dal malasztos enyh a szívnek,
Midőn hullámozó vére forr.

Lantot ragadt az ifju karja,
Lantjának adta érzetét,
S dalszárnyon a lángérzemenyek
Madárként szálltak szerteszét.

Égig röpült a bűvös ének.
Lehozta a hír csillagát,
És a költőnek sугaraból
Font homlokára koronát.

De méreg a dal édes méze :
S mit a költő a lantnak ad
Szívének mindenik virága,
Éltéből egy-egy drága nap.

Pokollá lett az érzelemláng,
És ő a lángban martalék :
A földön őt az életfának
Csak egy kis ága tartja még.

Ott fekszik ő halálos ágyon.
Sok szenvedésnek gyermeke,
S hallá, mit a szülő bús ajka
Kínjának hangján rebege :

„Halál, ne vidd el őt karomból,
Ne vidd korán el a fiut ;
Soká ígérte őt éltetni
Az ég . . . vagy álmunk is hazud?...’

«Anyám, az álmok nem hazudnak ;
Takarjon bár a szemfödél :
Dicső neve költő fiadnak,
Anyám, soká, örökkön él.»
(Kecskemét.)

L NÉ.

Én alkotóm! mindenható vagy :
Hozd vissza a pillantatot,
Midőn e hölgy a szerelemnek
Első tüzére gyúladott ;
Midőn ajkán a vallomásnak
Első szent hangja reszkete,
S ott én legyek, kit csókra hi föl
Édes kedves tekintete!

S mit adjak érte? . . . E husz éves
Életnek vedd el tavaszát,
A szép remények tündérföldét,
Mit lelkem a jövőben lát ;
S ha nyilik út embernek égbe,
És üdvösséget osztasz ott :
E túlvilági üdvességből
Végy el egy drága századot!
(Pest.)

HALÁLVÁGY.

Sírt nekem, sírt és koporsót,
Mélyen fekvőt föld alatt!
Hol nem élnek érzemények,
Hol nincs többé gondolat.

Oh fej, oh kebel, te kettős
 Átok életem felett!
 Mért kinozni lángcsapásu
 Ostorokkal engemet?

Mért a vágy e lázas agyban,
 Szállni csillagok fölé?
 Hogyha őt a sors haragja
 Földön csúszni rendelé.

Vagy ha száll e vágyak szárnya,
 Mért nincs rajta égi toll?
 Mely vigyen, hol a magasban
 Halhatatlanság honol!

És ha puszta nékem üdvben
 E világ, mért a kebel?
 Megteremtve, hogy lakóul
 Örömet fogadjon el.

Vagy ha van szív, mely a kéjben
 Föllobogva érzene,
 Mért reám e jégtekintet?
 Boldogságnak istene!

Sírt nekem, sírt és koporsót,
 Mélyen fekvőt föld alatt,
 Hol nem élnek érzemények,
 Hol nincs többé gondolat . . .

(Kecskemét.)

FARKASKALAND.

„Pajtás, te ettél, véres a fogad
 S mi szenvedünk éhségi kínokat.

Mogorva a tél, puszta a határ;
 Rajt' a vihar légparipája jár;

Csak ember és állatnak nincs nyoma...
De most beszélj : hol volt a lakoma?’

Így kérdi társát a farkassereg,
Kit érkezéskor idvezeltenek.

A jóllakott nem késik szólani,
És tőle ily beszédet hallani :

«Ott a vityilló pusztaközepen,
Él a juhász és felesége benn.

A ház mögött pedig terül az ól,
Honnan juhoknak bégetése szól.

E lakhoz éjszakának idején
Két utazó suhant. Egy úrfi s én.

A pásztornéra titkon foga fáj,
Az úrfinak, s én éhezém a nyájt.

Ott sompolygott ő a kunyhó előtt.
Juhot nem kaptam én... megettem őt.»
(Kecskemét.)

PÁLNAPKOR.

Itt van a tél, a hideg tél
Közepe,
Zúgolódik az idő kinn
Izibe.

Zúgolódjék! egyéb dolga
Nincs neki ;
Úgy akarja, hagyjuk kedvét
Tölteni.

Hisz nekünk ez úgy sem árthat,
 Igaz-e?
 Meg nem fázunk — jó meleg van
 Ide be.

A kandallón pattog a fa,
 Ég a tűz,
 S a kulacsnak kotyogása
 Fagyot űz.

Hát a csók piros menyecskék
 Ajakán?
 Az hevíti ám az embert
 Igazán.

Háborogj hát, isten adta
 Ideje!
 Föl nem vesszük . . . víg barátim,
 Igaz-e?
 (Kecs kemét.)

MATILDHOZ.

Mért vagy hozzám olyan idegen?
 Mért tekintesz rám oly hidegen?
 Hidegen, mint téli napsugár,
 Melynek mosolya is faggal jár.

Be sokat szeretnék mondani,
 S alig merlek megszólítani;
 Alig merlek nézni, hejh pedig
 Elnéznék világ végeig!

Emelj föl magadhoz engemet,
 Fogadd el neked szánt lelkemet,
 Annyibul ha megérdemli tán:
 Hogy szeretni képes igazán.

Oh, szerelmem forró szerelem,
 Forróbb, mint a dél nyárközepen ;
 Ha a nap ily tűzzel sütné ránk,
 Rég elégett volna a világ.

(Debrecen.)

ÉN.

A világ az isten kertje ;
 Gyom s virág vagytok ti benne
 Emberek!

Én a kertnek egy kis magja,
 De az úr ha pártom fogja :
 Benne gyom tán nem leszek.

Tiszta e kebelnek mélye ;
 Égi kéz lövelt beléje
 Lángokat.
 És a lángok szűzen égnek
 Szent oltárúl az erénynek
 El nem romlott szív alatt.

Nem építek sors kegyére,
 Tűrök, mit fejemre mére,
 Jót, rosszat ;
 Mit ma ád, elveszi holnap ;
 Majd megadja, amit elkap —
 Jellemképe változat.

Mint a róna, hol születtem,
 Lelkem útja tetteimben
 Egyenes ;
 Szavaimmal egy az érzet,
 Célra jutni álbeszédet
 Tétovázva nem keres.

És az ég szivem földébe
 Drága fádat ülteté be,
 Szerelem!
 Koszorúba fűzöm ágit,
 Koszorúm szerény virágit
 A hazának szentelem.
 (Kecskemét.)

BARÁTIMHOZ.

Nos, fiúk, nem szólt a szarka
 Házfödülteken?
 Vagy ki álmodá meg, hogy ma
 Vendégtek leszen?

De mi a kő! mért e hosszú
 Méla bámulás?
 H'sz én vagyok, ha nem csalódom,
 Én és senki más.

Vagy feledve már talán a
 Régi jó barát?
 Nem hihetem, hogy reátok
 Illenék e vád.

A szövetség, melynek szála
 Minket összefont,
 Áll, amíg csak vért bír a szív
 És velőt a csont.

No de kissé meglepett tán
 Jöttöm, úgy-e bár?
 Hja, öcséim, velem a sors
 Furcsa táncot jár.

Köztem s közte folyton folyva
 Tart a háború,
 S majd lenyom, majd, mint a pelyhet,
 Végtelenbe fú.

De azért nem csüggedünk ám,
Aki lelke van!
Szembeszállok ökelmével
Bátran, szilajan.

S tán ha látja sors komám, hogy
Csüggedés nem ért :
Egykor annál bőkezűbben
Nyujtja majd a bért...

Eh, de mit most okoskodni!
Csapjatok kezet ;
Jó barát markába csapni
Kedves élvezet.

S mely bennünket ily váratlan
Együvé hozott,
Áldomással ünnepeljük
A pompás napot!
(Pápa.)

SZEGET SZEGGEL.

Jaj, a hátam, jaj, a hátam
Oda van!
Szomszéd bácsi kiporozta
Csúfosan.
Átkozott a görcsös fütykös
Somnye!e!
Mellyel engem oly pogányul
Csépele.

Mért is tart hát kertet s benne
Körtefát?
És az isten rá gyümölcsöt
Minek ád?

Csábitólag kandikált a
 Körte rám ;
 Csábjait ki már sehogy sem
 Állhatám.

Átugortam a palánkon —
 Átesém!
 Hogy megingott bele májam
 És vesém.
 S nem elég ez ; szomszéd bácsi
 Rajta kap,
 S akkor jött még a valódi
 Haddelhadd.

Én teremtőm! mért is értem
 E napot?
 Megrakott, hogy minden csontom
 Ropogott.
 Nesze, monda, nesze másik,
 Harmadik!
 És a mindentudó tudja,
 Hányadik.

Jelenvolt a holdvilág a
 Lakzinál ;
 Búsan nézte : szomszéd bácsi
 Mit csinál.
 Fellegekből vett magára
 Gyászmezet,
 És megosztva szenvedésem
 Könnyezett.

Ó, csak ő nem könnyörüle
 Egyedül ;
 Három a tánc! monda, s egyre
 Hegedült, —
 Hegedült a bottal hátam
 Közepén,
 Keservesen, siralmasan
 Jártam én.

... De'szen jól van! kiheverem
 Én e bajt,
 S visszakapja még a kölcsönt,
 Vissza majd.
 Tudjuk, hányat vert az óra,
 Tudjuk ám!
 Ön is rak a tűzre rossz fát,
 Bácsikám.

Ablakunkhoz estenként mért
 Sompolyog?
 Vettem észre hányadán van
 A dolog.
 Más szemében ő a szálkát
 Megleli,
 S az övében a gerendát
 Feledi.

A deákné vászonánál
 Ő se' jobb :
 Engem dőnget a lopásért
 S szinte lop ;
 Lopni jár ő, csókot lopni
 Nénihez,
 Míg anyánk a bibliában
 Levelez.

Tegye lábát ablakunkhoz
 Ezután :
 Fogadom, nem nézek által
 A szitán.
 Megugratni vagy anyánkat
 Hívom át,
 Vagy leöntöm dézsa vízzel
 A nyakát!

(Pusztá-Palota.)

ÉLŐ HALOTT.

Egem ki nem derül,	Ellenség, jó barát,
Ha jó a kikelet ;	Végeztem veletek ;
Egem be nem borúl,	Senkit nem gyűlölök,
Ha látom a telet.	Senkit nem szeretek.

Mint őszi alkonyon	Nincs semmi örömem,
A félhomályu köd,	Nincs semmi bánatom ;
Fásult egykedvűség	Érzelmim, vágyaim
Mereng szívem fölött.	Mind, mind elaltatom.

Óhajtásim közül
Ébren csak egy marad :
Aludjam én... minél
Előbb... a föld alatt.
(Debrecen.)

TEMETŐBEN.

Fölhangolom olykor a lant idegeit,
Megzengeni téged, o kellemes élet!
— Mert kellemes az, noha sok sebet ejt,
És rengetegekre nem egy uta téved.

De bármi magasra törekszik a dal,
Bármint csalogassam az életi mézzel :
Mélázva örömtelen hangjaival
Mindenkor a sírban, a sírban enyész el.

Kivánatos a tavasz éke nekem,
Indulok is olykor örülni virághoz ;
S míg kertbe röpíti sugárit a szem,
Lábam temetői kereszték alá hoz.

Itt élek a szív komoly álmainak
A halk temető morajatlan ölében ;
Akácai lombja rezegve inog,
Hintázza az est fuvalomja szelíden.

A szobrok a domboru hant elején
 Mindannyi betűi egy isteni lapnak ;
 Nagy gondolatit mikor olvasom én :
 A sírba, a sírbul az égbe ragadnak.

Bús, tompa harang konog a faluban.
 Új gödröt amott komor emberek ásnak,
 Gyászhangra kíséri áhítatosan
 A holtat honához a hamvadozásnak.

Sejtése szívemnek aligha csaland :
 Nem messze lehet már keze az időnek,
 Mely engem is ágyba tesz itten alatt,
 S szememre halál örök álmai jőnek.

Isten neki! üssön, ha ütnie kell,
 Mely pályafutásom elállja, az óra ;
 Létem fonalai, szakadozzatok el,
 Társim, bucsucsókot a hervadozóra.

S mit sorsom elérni nem engede, nem!
 Bár vágyaimon koszorúba szövődék :
 Isten veled, égi virág... szerelem!
 S föld hajnali csillaga, napja... dicsőség!
 (Gödöllő.)

MEGÚNT RABSÁG.

Mindent elkövettem,	És lettem szelíd láng.
Amit lehetett,	Min melegszenek
Jó remény fejében	Őszi estén békés
Hogy majd megszeret.	Pásztoremberek.

Féktelen, szilaj volt	Voltam mélybe omló
Lelkem, mint a tűz,	Bérci zuhatag,
Melyet a szél meggyúlt	Habjaim robajjal
Háztetőkön üz ;	Szakadoztanak ;

S lettem méla csermely,	Voltam...mi nem voltam!
Halk, morajtalan,	Mivé nem levék!
Kedvemet lelő a	És a lyánka most is
Part virágiban.	Csak a régi még.

Voltam sziklahomlok,	Nem, tovább nem űzöm!
Zordon és magas,	Mert ez drága bér;
Hol lakott mennydörgő	Tán ily áldozattal
Villám s büszke sas;	A díj föl sem ér.

S lettem völgy ölébe	Szerelem, lerázom
Rejtezett berek,	Fölvett láncodat,
Melyben csalogányok	Kedves lánc, igaz, de
Búja kesereg.	Mégis lánc marad.

Most hát lelkem, repdess
 Régi szárnyadon,
 Merre a szabadság
 Végtelenje von!

(Debrecen.)

LOPOTT LÓ.

Mint a porszem szélvész	Túri vásár nincsen
Fuvatán,	Messze már;
Röpül a legény gyors	Szegény legény oda
Paripán.	Lovon jár.»

„Honnan, atyafi, oly	„Ejh, nem úgy, jó földi,
Hevenyén?’	Nem ugy ám!
«Pusztáról csikóval	Adja kend csak vissza
Jövök én.	Paripám.

A nyerítő ménes	Enyim a ménes, mely
Ott legel;	Ott legel.
Pejcsikómat onnan	A csikót kend tőlem
Loptam el.	Lopta el.’ —

De szavára nem hajt
A betyár ;
Ő kegyelme már jó
Tova jár.

«Föl se vegye kárát,
Gazd'uram ;
Hiszen úgyis elég
Lova van.

Mégis a gazdának
Vigaszúl,
Hátrafordulván, így
Válaszol :

Hejh, csak egy szívet bírt
E kebel —
Azt is a kend lyánya
Lopta el.»

(Kecskemét.)

SZEMREHÁNYÁS.

Már ezt föl nem tettem rólad,
Szív barátom!
Te ugyan derék legény vagy,
Amint látom.

Oh te szív, te szív, te csalfa,
Háladatlan!
Szólj : ki véde annyi baj közt
Szakadatlan?

Sorscsapási buzogányok
Súlya ellen,
Mondd, ki őrze? mondd, ki óva?
Nemde mellem?

Lám e mellnek bizton voltál
Rejtekében,
Bekeríte csontfalával
Bástyaképen.

S ím, hogy fordult most a kocka,
S a szerencse,
Kis szeszélye víg ajakkal
Rád köszönte :

Mostan — ahha, háladatlan! —
 Örömedben
 Háborogva, zajgva tombolsz
 Öröd ellen.

Égsz, dagadsz . . . alig hogy bírom
 E keresztet! . . .
 Mellemet majd meggyujtod, majd
 Megrepszted.

(Pest.)

KÖRDAL.

Bús az ember, ha nincs kedve ;
 Borba van a kedvmag vetve.
 Hát azért iszunk mi mindig,
 Meg sem állunk tíz-husz pintig.

Van minékünk pincénk, házunk,
 Mindazáltal itt tanyázunk,
 Itt tanyázunk nap hosszában,
 Itt tanyázunk a kocsmában.

Itt tanyázunk, mert van nekünk,
 Mert van nekünk feleségünk.
 Nyelves, szájas mind az asszony :
 Rá az ember hogy' hallgasson?

Van minékünk egy kis pénzünk,
 De a pénzre mi nem nézünk :
 Úgy is holtig él az ember,
 Költeni ha mer, ha nem mer.

Hát azért csak iddogálunk,
 Míg fel nem kötik az állunk,
 Iddogálunk nap hosszában,
 Iddogálunk a kocsmában.

(Pest.)

AZ UTÓSÓ ALAMIZSNA.

A költő és a sorsharag
Egy anyaméhből született ;
Ikertestvérek voltak ők,
Együtt bolygák az életet.

Fa, mint most, akkor is virúlt,
Árnyában sok megnyúgodott ;
De használt a költőnek is :
Ágáról tört koldúsbót.

S ezek valának társai :
Koldúsbót és a sorsharag ;
Elhagyja minden hűtlenül,
Csak e kettő, mi hű marad.

És lantja! lantja hova lőn?
Hisz a költőnek lantja van . . .
Igen bizony, volt lantja is,
Mely zenge bűvösbájosan.

Megpenditette húrjait
Mennydörgő éjben egykoron,
S a mennydörgésnek ágyuja
Elszenderült e hangokon.

S az ég, a barna, haragos,
Midőn danáját hallaná :
Feledni kezdé a boszút,
S csillagmosollyal néze rá.

És a költő megéhezett,
És emberek közé mene.
Tudá : az emberszív kemény ;
De vélte : lágyít a zene.

S mely a vihart elaltatá,
 És földé az eget,
 Elandalító hurjain
 Az ének újra zenegett.

De melyet ég, vihar megért,
 A dalt ember nem érti meg . . .
 És ím a lant elszégyenül,
 S fájdalmában ketté reped. —

Ez volt a lant története.
 A költőből tovább mi lett?
 Soká nyögé — nem tudni, hol? —
 Az inségterhes életet.

Egy újabb nemzedék előtt
 Évek multán megjelenék.
 Nem őszült ő meg . . . fürteit
 A gond, a bú kitepte rég.

«Egy-két garast, egy-két garast!»
 Halk hangja így esedeze ;
 S mint szélringatta száraz ág,
 Remegve nyúlt ki két keze.

A részvét megkérdezte őt :
 ,Ki vagy, nyomornak embere!
 Kit sujtoló istenharag
 Ily könnyöretlen megvere?'

S nevét elmondja, s újra esd :
 «Egy-két garast . . .» — ,Megállj, jövel,
 Örök dicsőség gyermeke!
 A bőség szarva földjön el.

Neved ragyog, miként az ég
 Csillagsugáros éjfelen ;
 Mely egykor árván hangozék,
 Bámulja lantod a jelen.

Jövel tehát! jövel, cserélj
 Bársonyt e koldusrongy helyett ;
 Borostyán koronázza főd,
 Dús asztalnál legyen helyed!'

«O szép beszéd . . . o köszönet!
 De én semmit sem éhezem,
 És nincsen is szükség reá,
 Hogy elcseréljem rongymezem.

És a borostyán . . . oh mi szép,
 Mi jó lehet lángifjunak ;
 De száraz törzsön a galyok
 Többé meg nem fogamszanak.

Hanem ha dobsz egy-két garast :
 Fogaddsa hálaszózatom ;
 Mert pénzre vár az asztalos . . .
 Koporsómat csináltatom.»

(Pest.)

MERENGÉS.

Jó Petőfi, te sem félhetsz,
 Hogy két vállad valahogy
 A szerencse áldásának
 Nagy terhétől összerogy.

Adománya mindössze is
 E lantocska és a dal,
 Mit belőle búsan, vígan
 Érzelmid játéka csal.

Hátha így találna szólni
 Egy tündérvilági hang :
 «Nos, fiam, mi kell? jó kedvem
 Ime mindent megadand.»

Mondaná, hogy : «Rád ruházom
A bűbájat, a varázst,
Daljaid, mivé kívánod,
Azzá testesülni lásd.

Hogyha kell hír : minden hangod
Egy borostyángaly legyen,
Míg Petrarca koszorúja
Nem vet árnyat fürtiden.

— Hisz Petrarca és Petőfi
Félig-meddig már rokon ;
Annál inkább osztozhatnak
A borostyánlombokon. —

Hogyha kincs kell : mind megannyi
Gyönggyé válik éneked,
Mígnem gyönggyel rakhatod ki
Gombod, sarkantyúszeged.»

Mit felelnél mindezekre,
Mit felelnél, jó fiú?
Tudom én szíved bibéjét,
Tudom, a szél honnan fú.

Te bizony csak ezt felelnéd :
Szép a hír és jó a kincs ;
És hogy őket ne kívánnám,
Abból ugyan semmi sincs.

De ha már ezermesterré
Engeded, hogy válhatom :
— Van a hírnél, van a kincsnél
Egy igézőbb hatalom ;

Mint csillagfüggés az égen
Változatlan, végtelen,
Ugy függ rajta és csak rajta
Vágyban égő kebelem! —

Hadd legyen hát egy lép vessző,
 Egy kalitka énekem,
 S a legszebb madárt . . . egy lyányka
 Szívét fogja meg nekem.

(Gödöllő.)

ÉRIK A GABONA . . .

Érik a gabona	Érik szerelmem is,
Melegek a napok,	Mert forró a szívem ;
Hétfőn virradóra	Légy te aratója,
Aratásba kapok.	Édes egyetlenem!

(Pest.)

KI VAGYOK ÉN? NEM MONDOM MEG...

Ki vagyok én? nem mondom meg ;
 Ha megmondom : rám ismernek.
 Pedig ha rám ismernének,
 Legalább is felkötnének.

Nincs a fokos a kezemben,
 Hogyha kéne verekednem ;
 Nyerges lovam messze legel,
 Nem t'ok futni, ha futni kell.

Hogy is tudnék futni mostan?
 Mikor a fejem tele van ;
 Nem csak fejem, de szívem is ---
 A bor meg a leány hamis.

Ha elhagyom galambomat,
 Kialuszom mámoromat,
 S rajtam ütnek a hadnagyok :
 Majd megmondom, hogy ki vagyok !

(Pozsony.)

LÁNGGAL ÉGŐ TEREMTETTE . . .

Lánggal égő teremtettem!
Nagy a harag a szívembe';
Úgy háborgok, úgy hánykodom,
Mintha volnék a Balaton.

Viszontagság az életem,
Ezer bajba keveredem,
Hogyha leányszemem volna,
Egy pár kendőt tele sírna.

Eh, a sírás nem kenyerem!
Kinek tetszik, pityeregjen.
Én egy nagyot káromkodom,
Úgy csillapul a haragom.
(Pozsony.)

BEFORDÚLTAM A KONYHÁRA . . .

Befordúltam a konyhára,
Rá gyújtottam a pipára . . .
Azaz rá gyújtottam volna,
Hogyha már nem égett volna.

A pipám javában égett,
Nem is mentem én a végett!
Azért mentem, mert megláttam,
Hogy odabenn szép leány van.

Tüzet rakott eszemadta,
Lobogott is, amint rakta;
Jaj de hát még szeme párja,
Annak volt ám nagy a lángja!

Én beléptem, ő rám nézett,
 Aligha meg nem ígézett!
 Égő pipám kialudott,
 Alvó szívem meggyúlادott.

(Pest.)

A SZERELEM, A SZERELEM . . .

A szerelem, a szerelem,
 A szerelem sötét verem ;
 Bele estem, benne vagyok,
 Nem láthatok, nem hallhatok.

Őrizem az apám nyáját,
 De nem hallom a kolompját ;
 Rá rá megy a zöld vetésre,
 Hejh csak későn veszem észre.

Tele rakta édes anyám
 Eleséggel a tarisznyám ;
 Elvesztettem szerencsésen,
 Lesz módom a böjtölésben.

Édes apám, édes anyám,
 Ne bizzatok most semmit rám,
 Nézzétek el, ha hibázok —
 Tudom is én, mit csinálók!

(Székelyhíd.)

A VIRÁGNAK MEGTILTANI NEM LEHET . . .

A virágnak megtiltani nem lehet,
 Hogy ne nyíljék, ha jön a szép kikelet ;
 Kikelet a lány, virág a szerelem,
 Kikeletre virítani kénytelen.

Kedves babám, megláttalak, szeretlek!
 Szeretője lettem én szép lelkednek —
 Szép lelkednek, mely mosolyog szelíden
 Szemeidnek bűvösbájos tükrében.

Titkos kérdés keletkezik szívemben :
 Mást szeretsz-e, gyöngyvirágom, vagy engem?
 Egymást űzi bennem e két gondolat,
 Mint ősszel a felhő a napsugarat.

Jaj ha tudnám, hogy másnak vár csókjára
 Tündér orcád tejben úszó rózsája :
 Bujdosója lennék a nagy világnak,
 Vagy od'álnám magamat a halálnak.

Ragyogj reám, boldogságom csillaga!
 Hogy ne legyen életem bús éjszaka ;
 Szeress engem, szívem gyöngye, ha lehet,
 Hogy az isten áldja meg a lelkedet.

(Debrecen.)

NEM MEGYEK ÉN INNEN SEHOVA . . .

Nem megyek én innen sehova,
 Noha sorsom itten mostoha ;
 Hát ha volna még mostohább is,
 Nem maradnék-e itt tovább is?

Nagyon kedves nekem ez a hely ;
 Elmegy majd a tavasz, menjen el,
 Elmehet a nap, a csillagok . . .
 De én nem mék, én itt maradok.

Fa vagyok én, lelkem a gyökér,
 Gyökér nélkül a fa meg nem él ;
 S hogy téphetném azt ki földéből,
 Ide való mátkám szívéből?

Azért nem mék innen sehova,
 Noha sorsom igen mostoha ;
 De ha volna még mostohább is,
 Megmaradnék itten tovább is.

(Debrecen.)

SÍKOS A HÓ, SZALAD A SZÁN . . .

Síkos a hó, szalad a szán,
 Esketőre viszik babám,
 Esketőre viszik szegényt
 Mások kívánsága szerint.

Hajh, ha mostan hó lehetnék :
 A szán alatt beroskadnék ;
 Fölfordulna, s kedves babám
 Még egyszer átkarolhatnám —

Átkarolnám, ajakára
 Csókot nyomnék utójára,
 S melegétől hű szívének
 Elolvadnék . . . úgy halnék meg!

(Debrecen.)

KERESZTÚTON ÁLLOK . . .

Keresztúton állok,	Akármerre megyek,
Merre tartsak?	Mindegy nekem :
Ez kelet felé visz,	Mindenütt szomorú
Az nyugatnak.	Az életem.

Mért nem tudom, hol vár
 A halál rám?
 Hogy egyenesen azt
 Választhatnám!

(Miskolc.)

KIS FURULYÁM SZOMORÚFŰZ ÁGA...

Kis furulyám szomorúfűz ága,
 Temetőben szomorkodik fája ;
 Ott metszettem azt egy sírhalomról,
 Nem csoda, hogy oly siralmasan szól.

Ott hunytál le, kedves szép csillagom!
 Ragyogásod többé nem láthatom.
 Hogy ne volna hát sötét világom!
 Hogy volna hát élni kívánságom!

Haza ballag nyájam estefelé,
 Én ballagok a temető felé,
 Kél a holdnak halavány orcája,
 Kél furulyám epedő nótája.

Addig epeszt a bánat engemet,
 Addig, addig nyögöm keservemet :
 Míg egyszer a hanggal egyetemben
 Lelkem is a másvilágba reppen.

(Diószeg.)

TEMETÉSRE SZÓL AZ ÉNEK...

Temetésre szól az ének,
 Temetőbe kit kísérnek?
 Akárki! már nem földi rab,
 Nálam százszorta boldogabb.

Itt viszik az ablak alatt ;
 Be sok ember sírva fakadt!
 Mért nem visznek engemet ki,
 Legalább nem sírna senki.

(Debrecen.)

HEJH NEKEM HÁT VIGASZTALÁST MI SEM AD?

Hejh nekem hát vigasztalást mi sem ad?
Bánatomban le kell innom magamat.
Az irgalmát, ide avval a borral!
A bú vagy én, de egyikünk belehal.

Úgy sem tetszik ez a világ én nekem ;
Sok már, amit életemben szenvedtem,
Nagyon is sok e parányi életre!
Annyi baj közt kinek volna még kedve?

Nem vagyok én gyökeres fa, virágzó,
Hanem vagyok letörött ág, fonnyadó ;
Nem vagyok én az örömnek rózsája,
De vagyok a szomorúság gyászfája.

Én előttem ilyen élet nem élet,
Hol az ember de semmit sem remélhet.
Volna bár e pohár borban halálom,
Hogy lehetne bajaimtól megválnom!

(Pest.)

1844.

HONFIDAL.

Tied vagyok, tied, hazám!
E szív, e lélek ;
Kit szeretnék, ha tégedet
Nem szeretnélek?

Szentegyház keblem belseje,
Oltára képed.
Te állj, s ha kell : a templomot
Eldöntöm érted ;

S az összeroskadó kebel
Végső imája :
Áldás a honra, istenem,
Áldása rája! —

De én nem mondom senkinek,
Ki nem kiáltom :
Legkedvesebbem hogy te vagy
A nagy világon.

Titkon kísérem lépteid,
S mindegyre híven ;
Nem, mint az árny az utazót,
Csak jó időben.

De mint az árnyék nő, midőn
Az est közelget :
Nő búm, ha sötétedni kezd,
Hazám, fölötted.

És elmegyek, hol híveid
Pohárt emelve
A sorstól új fényt esdenek
Szent életedre ;

S kihajtom egy cseppig borát
A telt üvegnek,
Bár keserű . . . mert könnyeim
Belé peregnek!

(Debrecen.)

ELMONDANÁM . . .

Elmondanám : «Megállj, leányka,
Megállj, virágom, csillagom!
Egy istenadta szívet bírok ;
Nesze, ha kell, neked adom».

Elmondanám, hogy : «Szívem tenger,
Uralkodjál e tengeren!
Jól jársz vele, mert a legszebb gyöngy,
A hűség gyöngye itt terem».

Elmondanám, hogy : «Tiszta fényét
E gyöngy örökre tartja meg».
Elmondom ezt, s többet ennél ;
De nem mondom, mert nincs kinek.
(Debrecen.)

TÉL VÉGÉN.

Örültök úgy-e a kies tavasznak?
Maholnap eljő, s annyi élvét ad!
A réteken majd méhek táboroznak,
Megostromolni a virágokat.

S amíg elszántan ütközetre mégyen
A szűz bimbók mézéhes ellene :
Csicsserg a szomszéd lombozat hűsében
Madárajakról lelkes harczene. —

Elzárkoztában a kihalt kebelnek
Engem virág, dal, méh sem érdekel...
Óhajtásim mégis mi végre kelnek?
Hogy menjen a tél, menjen gyorsan el.

Én a tavaszt csak annyiból kívánom,
Mert melegebbek lesznek a napok,
S mint mostan, akkor hűlt rideg tanyámon
Kopott ruhámban fázni nem fogok.
(Debrecen.)

A DAL.

Bölcsőben sír az éber csecsemő;
 Bölcső előtt
 A dajka zeng — el szokják a dalok
 Altatni őt.

Sok szenvedésem síró gyermeke
 A fájdalom;
 Dalt dalra költök — dalaimmal őt
 Elaltatom.

(Debrecen.)

FÜTTY.

Adta finnyás közönsége!
 Csúnyaság, amit mivel:
 Minden este megköszönti
 Társaságunk, fütttyivel.

És aztán a fütttyök mellett
 Milyen a jövedelem?
 A színész elébb-utóbb is
 Csak megszökni kénytelen.

Ejh, egy rókát kétszer nyúzni,
 Ez, urak, még sem megyen;
 Már ha füttty van, legalább hát
 Tele színházban legyen!

(Debrecen.)

VÉGSZÓ ***HOZ.

Isten veled, te elpártolt barát,
 Veszett ebként ki szívem megmarád,
 Isten veled;
 Fogadd a vett sebért emlékül,
 Mely fölszívárog belsejébül,
 Lelkemnek vérét, könnyemet.

Nem a legelső rajtam már e seb,
 De egyik sem volt fájóbb, mérgesebb
 A sok között,
 Melyet vétkes könnyelműséggel
 A hűtelenség fegyverével
 Bennem baráti kéz ütött.

Dúsgazdg bánya a tapasztalás,
 Melyből sok ember életkincset ás —
 Nem én, nem én!
 Gyönyörszomjas szívem... remélve...
 Az annyiszor megnyilt örvénybe
 Hanyatthomlok rohan, szegény.

Remény, remény, mért vagy te szép virág?
 Téged nekünk az ég miért is ad?
 Azért-e csak?
 Hogy hervadandó kelyhed légyen,
 Hová csalódás éjjelében
 Szemünk harmatjai hulljanak...

De nem panaszlok, bár keblem teli,
 S az elfojtás még inkább neveli
 Búm tengerét;
 Úgy is ki tudja? hogyha hallnád
 Lelkem kiáradó fájdalmát:
 Talán már meg sem értenéd.

Nem is kívánom megtéréseidet,
 Akár ohajtod, akár megveted
 Új frígyemet.
 Az istenség is tehetetlen
 Egyé büvölni e kebelben
 A szertezúzott láncszemet...

Nem láncszem az, nem! egy világ vala,
 Melynek napjául a hit lángola,
 A drága hit!
 Rájött a végítélet napja,

S már semmi föl nem támaszthatja
Ledúlt világom romjait.

Isten veled hát, elpártolt barát,
Ki ábrándim ködét elzavarád,
Isten veled!

Fogadd a multakért emlékül
Megcsalt barátság gyötrelmétül
Utószor omlott könnyemet.

(Debrecen.)

A NEMES.

Deresre huzzák a gazembert,
Bűnét botokkal róni le ;
Lopott, rabolt, és tudj' az ördög,
Még mit nem mívele.

De ő kiált ellenszegülve :
«Hozzám ne nyúljatok!
Nemes vagyok... nincs nemesembert
Botozni jogotok».

Hallottad e szót, meggyalázott
Ősének szelleme?
Most már őt húzni nem deresre :
Akasztófára kellene!

(Debrecen,)

HALVÁNY KATONA.

Volt a honvédő legénység
Harcra készülőben ;
Volt egy ifju a sereg közt,
Halovány színében.

«Hát kendnek tán az inába
 Szállt a bátorsága?»
 Kérdi egy tiszt gúnyolón, «hogy
 Képe olyan sárga».

„Tiszt uram’, felelt az ifju,
 „Már az az én gondom :
 Mérhogy olyan sárga képem?
 És azt meg se’ mondom.

Még ma úgy is kipiroslik,
 Hogyha nem egyébtől :
 A kardomról rája feccsent
 Ellenség véréből.’

(Debrecen.)

SZOMJAS EMBER TŰNŐDÉSE.

Ejnye, mi az istennyila!
 Üres már a ládafia?
 Üres ám —
 Jaj pedig be ihatnám!

Száraz kút a gégém csapja,
 Süti a szomjuság napja ;
 Még meggyul,
 Ha rá boreső nem hull.

Hm, biz a nem tréfa volna,
 A felhőből hogyha folyna
 Boreső —
 Volna! itt a bökkenő.

Volt a szőlőben határom,
 De eladtam tavaly nyáron,
 S az ára
 Garatomon lejárta.

A kocsmából meg már régen
Kikopott az emberségem ;
«Addsa — ne!»
Ilyen szépen főznek le.

... Valami jutott eszembe!
Zálogúl majd azt teszem be.
Előre,
Hitvesem fejkötője!

Jaj de hisz már sírba zártam
Szerelmetes hitestársam,
S ott véle
Nyúgoszik fejkötője.

Oh miért is emlékezem
Halálodra, én kedvesem?
Könny gördül
Azonnal két szemembül.

Hátha könnyeimnek árja,
Uram bocsá'! borrá válna :
Akor még —
Hejh, akkor többet sírnék!
(Debrecen.)

EGER MELLETT.

Hol jó bort érezek, betérek ;
Ne térnék hát Egerbe?
Ha ezt a várost elkerülném,
Az isten is megverne.

Egy úttal azt is megtekintem
Hol vitéz Dobó nagy lelke ;
És felköszöntöm, aki őt oly
Dicsón megénekelte.

S ha majd, amint hiszem, a bortól
 Hatalmas kedvem leszzen :
 Még verset is csinállok — Pesten
 Eladhatom jó pénzen.

Áll a határzat, áll erősen,
 Be kell Egerbe mennem!
 Mert ennyi édes vonz-erőnek
 Szivem nem állhat ellen.

(Andornak.)

EGRI HANGOK.

Földön hó, felhő az égen —
 Hát hiszen csak hadd legyen!
 Rajta nincsen mit csodálni,
 Télen ez már így megyen.
 Én ugyan nem is tudnám, hogy
 Tél vagyon,
 Ha ki nem pillantanék az
 Ablakon.

Itt benn ülök a melegben,
 Környekez sok jó barát,
 Töltögetve poharamba
 Egri bércek jó borát.
 Jó barátok, jó borocska —
 Kell-e más?
 Kebleinkben a kedv egy-egy
 Óriás.

Kedvemnek ha magja volna :
 Elvetném a hó felett,
 S ha kikelne : rózsacerdő
 Koszorúzná a telet.
 S hogyha földobnám az égre
 Szívemet,
 Melegítné a világot
 Nap helyett! —

Ide látszik a hegy is, hol
 Dobó a hír könyvibe
 Nagy neve örök betűit
 Török vérrel irta be,
 Hejh, az volt ám még az ember,
 Biz az ám!
 Mig olyan lesz, sok viz elfoly
 A Dunán.

Elvirúlt már a magyarnak
 Tettvirágos tavasza!
 Hosszu gyáva tespedésben
 Pang, sínlődik a haza.
 Megjövend-e még az elszállt
 Kikelet?
 Lesz virány e régtől pusztá
 Hon felett? . . .

Eh de hagyjuk, hagyjuk ezt most!
 Úgy is ritkán vígadok ;
 E napot ne háborítsák
 Legalább a bánatok.
 A sopánkodásnak úgy sincs
 Sikere,
 S mit tehet mást a lant gyöngé
 Embere?

El tehát a hon bajával,
 Most ez egyszer el vele!
 A kitört bút minden ember
 Új pohárral öntse le.
 Új pohár bort hát, barátim,
 Új pohárt!
 S ismét újat, az előbbi
 Ha lejárt.

Így! . . . de ím, mit veszek észre?
 Egy század minden pohár ;
 A jelen hátam mögött van,
 Lelkem a jövőben jár.

A jövőben vígan élek,
 Boldogon!
 Mert nem árva már az egykor
 Árva hon.

(Eger.)

JAVULÁSI SZÁNDÉK.

Mikor térsz már az eszedre, te Sándor?
 Tivornya éjjeled és napod;
 Az istenért! hiszen az ördög elvisz,
 Ha még soká így folytatod.

Szeretetreméltó barátom,
 Nézd meg csak a tükörben magadat;
 Hát ember az, akit ott láatsz? mennykő!
 Tükröd kísértetet mutat.

Fiú, légy hát okosabb valahára,
 Szedd rendbe rendtelen életedet;
 Hidd el kedves pajtásom, az ember
 Korhelység nélkül is ellehet.

Naponként egy messzely borocska,
 Én úgy hiszem, ennyi untig elég.
 S mi a szerelmet illeti: jobb lesz
 Talán szeretők helyett feleség.

De mit beszélek? mit beszéltem!
 Messzely borocska és feleség?
 Én és feleség, én és messzely bor?
 No hisz csupán az kellene még!

Ó nem, nem! engem a rendes élet
 Időnek előtte megölne, tudom;
 Költő vagyok, költőileg kell
 Végig rohannom az életuton!

(Pest.)

BETEGSÉGEM BEN.

Megmondtam úgy-e? : térj eszedre
S te nem fagadtad szavamat ;
Tovább üzed eszeveszetten
Az ostobáskodásokat.

Most szépen vagy, szépen... de úgy kell
Az ilyen szeleverdinek!
Hanem mit prédikálok? késő
Eső után a köpönyeg.

Amint van, úgy van ; most a dolgon
Már változtatni nem lehet,
És legjobb, amit tehetek, ha
Előveszem türelmemet.

Ah, türelem! reád lelkenek
Valóban nagy szüksége van ;
Itten heverni a kórágyn,
Kínok között, magányosan!

Lám, irtózám a házasságtól,
Mondám, hogy nem kell feleség ;
Pedig egy szép, egy hű menyecském
Ha volna most, mi jól esnék!

Hozzám hajolna, édes ajka
Elcsókolná fájdalmamat,
És ölelése enyhet adna,
Minőt az orvosság nem ad. —

S tán eddig is azért ejték csak
Nő elleni beszédeket,
Mivelhogy senki, senki nem volt,
Nem volt, ki engem szeretett.

S ha lenne... oh, ha lenne! érzem,
Szeretni tudnék végtelen! —
Megérem-e, hogy nekem is lesz
Szép csendes házi életem?

(Pest.)

FÜRDIK A HOLDVILÁG AZ ÉG TENGEREÉBEN . . .

Fürdik a holdvilág az ég tengerében,
Méláz a haranja erdő közepében ;
Sűrű a fűvön az éj harmatozása,
De sűrűbb két szeme könnyének hullása.

Baltája nyelére támaszkodva mondja :
«Mért vetettem fejem tilalmas dolgokra!
Édes anyám, mindig javamat akartad ;
Édes anyám, miért nem fogadtam szavadat?

Elhagytam házat, földönfutó lettem,
Rablók, fosztogatók közé keveredtem ;
Most is köztök élek magam szégyenére,
Ártatlan utasok nagy veszedelmére.

Elmennék én haza, itt hagynám ezeket,
Örömet itt hagynám! de most már nem lehet :
Édes anyám meghalt . . . kis házunk azóta
Régen összeroskadt . . . s áll az akasztófa.»
(Pest.)

A CSAPLÁRNÉ A BETYÁRT SZERETTE . . .

A csaplárné a betyárt szerette,
De a betyár őtet nem szerette.
Csaplárnénak örökbe vett lyánya
Volt a betyár egész boldogsága.

A csaplárné ezt megirigyelte,
Írigységből a leányt elverte,
Elverte a háztól a világba ;
Pedig ott kinn tél, fagy volt javába.

A szegény lány ment egy kis darabot,
 Aztán leült, ültében megfagyott,
 Esett ez a betyárnak tudtára,
 S csaplárnénak lett kínos halála.

Betyár ezért hóhérkézre került,
 De nem bánta ő, még inkább örült ;
 Mert mióta a lányt elvesztette :
 Pipa dohányt sem ért az élete.
 (Pest.)

MEGY A JUHÁSZ SZAMÁRON . . .

Megy a juhász szamáron,
 Földig ér a lába ;
 Nagy a legény, de nagyobb
 Boldogtalansága.

Gyepes hanton furulyált,
 Legelészett nyája.
 Egyszer csak azt hallja, hogy
 Haldoklik babája.

Fölpattan a szamárra,
 Haza felé vágta ;
 De már későn érkezett,
 Csak holttestet láthat.

Elkeseredésében
 Mi telhetett tőle?
 Nagyot ütött botjával
 A szamár fejére.
 (Kúnszentmiklós.)

VÁNDORÉLET.

(Barabás rajzához.)

Szent Kleófás!
 Milyen karaván . . .
 Nem lehet más,
 Mint oláhcigány;
 Avvagy e szép útazási rend
 S pöre purdék serge mit jelent?

Ott huzódik a diszes csapat
 Hosszu sorban zöld erdő alatt;
 A családfő vén, kehes lovon,
 Kit kötőfékszárnál fogva von
 Üggyel-bajjal egy izmos legény . . .
 No hisz izzad még az is szegény!
 Mert bizony már régen lehete,
 Hogy gabancuk a csikófogat
 Elhullatta . . . s most mi élete?
 Koplalásban tölt gyásznapokat.
 Ily esetben aztán ép erő
 Nem tudom, hogy' volna nyerhető.
 S ami több, ki rája nehezül,
 Nem csak a jó dáde egyedül:
 Oldalain egy-egy tarisznya lóg,
 S mindenikben rajkók láthatók;
 Ki-kidugván borzas fejöket,
 Pityeregnek szörnyü éneket,
 Mert helyök nem legkényelmesebb;
 A gyaloglás? még keserveesebb!
 Ugy sipognak, mint az orgona,
 S tudja isten, meddig tartana?
 De nagyapjok hátra-hátra rúg,
 S meglapulnak szépen a fiúk.

Megy megettök férj, menyecske, lány
 Egymás mellett és egymás után.

Ki bagóz, ki füstöt ereget,
Képezőleg terhes felleget,
Mely szemet rág, s fojtja a tüdőt.
Tán dohányuk paprikában főtt.

Leghátul kócmadzagon pedig
Egy lopott malac hetvenkedik.
Boldogúlni nem lehet vele!
Sejti tán, hogy napja alkonyúl,
Azért viseli magát rosszúl.
De segít a meszelő nyele,
Mellyel a derék családanya
Nagy vitézül neki rohana.

Igy intéznek bátor lépteket
Faluvégtől falu végeig.
Ily hős népet mi sem rettegtet . . .
Csak a szél! ezt megsüvegelik.
S okosan! mert e kaján elem
Mértéken túl emberségtelen.
Néha rájok amidőn akad :
Súg fülökbe olyan dolgokat,
Hogy lábszárok is remeg bele,
Mintha volna nyárfa levele.

De a szél úr könnyű szekerén
Gyors lovakkal más vidékre hajt :
Régi kedvök ismét ott terem,
S farba rúgnak minden földi bajt.

(Pest.)

SZERELEM ÉS PIPADAL.

Szeretlek én téged, pipám!
És a dohányt, mely benned ég ;
Hogy is ne? füstöd fellege,
Miként galambom szeme, kék.

Szeretem én galambomat,
 Miként szeretem a dohányt ;
 Hogy is ne? pipa és leány
 Érettem égnek egyaránt.

S miként a lyányszem s mint a füst,
 Nem kék-e a menny födele?
 S miként ezek, a mennyfödél
 — Csillagtüzben — nem lángol-e?

Hasonmásául alkotá
 Az ég e kettőt én nekem,
 Hogy látva őket, lássam azt,
 Kitől boldogságom nyerem.
 (Pest.)

FÜSTBE MENT TERV.

Egész uton — haza felé —
 Azon gondolkodám :
 Miként fogom szólítani
 Rég nem látott anyám?

Mit mondok majd először is
 Kedvest, szépet neki?
 Midőn, mely bölcsőm ringatá,
 A kart terjeszti ki.

S jutott eszembe számtalan
 Szebbnél szebb gondolat,
 Mig állni látszék az idő,
 Bár a szekér szaladt.

S a kis szobába toppanék . . .
 Röpült felém anyám . . .
 S én csüggttem ajkán . . . szótlanúl . . .
 Mint a gyümölcs a fán.
 (Dunavecse.)

EGY ESTÉM OTTHONN.

Borozgatánk apámmal ;
 Ivott a jó öreg,
 S a kedvemért ez egyszer —
 Az isten áldja meg!

Soká nem voltam otthonn,
 Oly rég nem láta már,
 Úgy megvénült azóta —
 Hja, az idő lejár.

Beszéltünk erről, arról,
 Amint nyelvünkre jött ;
 Még a színészetről is
 Sok más egyéb között.

Szemében «mesterségem»
 Most is nagy szálla még ;
 Előítéletét az
 Évek nem szüntették.

«No csak hitvány egy élet
 Az a komédia!»
 Fülemnek ily dicsérést
 Kellett hallgatnia.

«Tudom, sokat koplaltál,
 Mutatja is szined,
 Szeretném látni egyszer,
 Mint hánysz bukfenceket.»

Én műértő beszédit
 Mosolygva hallgatám :
 De ő makacs fej! föl nem
 Világosíthatám.

Továbbá elszavaltam
 Egy bordalom neki ;
 S nagyon-nagyon örültem,
 Hogy megnevelteti.

De ő nem tartja nagyra,
 Hogy költő fia van ;
 Előtte minden ilyes
 Dolog haszontalan.

Nem is lehet csodálni!
 Csak húsvágáshoz ért ;
 Nem sok hajszála hullt ki
 A tudományokért.

Utóbb, midőn a bornak
 Edénye kiürült,
 Én irogatni kezdtem,
 Ő meg nyugodni dült.

De ekkor száz kérdéssel
 Állott elő anyám ;
 Felelnem kelle — hát az
 Írást abban hagytam.

És vége-hossza nem lett
 Kérdezgetésinek ;
 De nekem e kérdések
 Olyan jól estenek.

Mert mindenik tükör volt,
 Ahonnan láthatám :
 Hogy a földön nekem van
 Legszeretőbb anyám!

(Dunavecse.)

EBÉD UTÁN.

Ugy jól laktam, hogy még! . . .
 Egyet nyujtózom, és
 Aztán tied vagyok,
 Imádott heverés!

Oh kedves pamlagom,
 Be áldott puha vagy!
 Ki téged föltalált,
 Az volt ám még az agy.—

Az ember élete
 Méreggel van tele ;
 Csodák csodája, hogy
 Meg nem pukkad bele.

Kölyök, pipát ide . . .
 Siess, a nagyapád!
 Nincs rótabb valami,
 Mint az a lomhaság.

Húzd a függönyt odább
 Azon az ablakon ;
 Hadd lám, az építés
 Ott kinn meddig vagyon?

Add errébb, hát ökör!
 Én nyuljak érte tán?
 Nem elég tőlem, hogy
 Föltátom rá a szám? —

Á, szépecskén halad,
 Munkálnak mindenütt . . .
 De tedd b' az ablakot,
 A nap szemembe süt.

Istentelen legye!
 Ingerkedik velem . . .
 Kergesd el . . . a kutya
 Ott ül a fülemen.

Disznó forró idő! . . .
 No semmi ; legalább
 Ki ott kinn dolgozik,
 Nem hűti meg magát.

(Dunavecse.)

MAGÁNY.

Messze, messze a világ zajátul
 E kis faluban,
 Itt kívánok én élni ezentul
 Csendben, boldogan.

Boldogan! mert hajh a nagyvilágban
 Boldog nem valék;
 Üldözött az utcán és szobámban
 A föld és az ég.

Nem volt biztos sem napom, sem éjem:
 Vad hiúz-szemek
 Támadásra, elfogásra készen
 Egyre lestenek.

Összeszedtem végre sátorfámat,
 S szépen megszökém,
 S itt vagyok, hol a nap újra támad
 Éltem bús egén.

Szent magány! hegyláncaid tetőin
 Át, nem látnak ők,
 Szívtelen, rémarcu üldözőim
 ... A hitelezők.

(Dunavecse.)

ZSUZSIKÁHOZ.

Ne hozd, ne hozd azt a bort, kis leány!
 Hisz már a nélkül is részeg vagyok —
 Megrészegített kellemed,
 Fölfordította eszemet,
 Nem ihatom... nem kell... sok, ami sok.

Vagy a borban szerelmet hozsz talán?
 Azt, angyalom?... szerelmedet?... nekem?...
 Úgy addsa azt a poharat,
 Iszom, míg egy csepp sem marad,
 Legyen bár méreg, addsa, lenyelem!

(Dunavecse.)

ÉJJEL.

Kinézek én, benéz a hold
Szobámnak ablakán ;
Sugárait szerelmesen
Mosolygva hinti rám.

Szegény bohó! mit kandikálsz
Olyan szerelmesen?
Avvagy talán azt gondolod,
Hogy képedet lesem?

Eszem ágába' sincs biz a,
Hogy téged nézzelek.
Isten hírével elmehetsz —
Mit gondolk veled!

Ott általellenben lakik
Az én kedves babám ;
Azt várom én, ha valahogy
Még megpillantanám.

(Dunavecse.)

IVÁS KÖZBEN.

Hányadik már a pohár? . . . csak
Ötödik?
Teremt' ugyse! becsülettel
Működik.
Máskor megfe-felelek kétannyinak :
S lábaim most már öttől is inganak.

Ing a lábam, a nyelvem meg
Elakad —
Torkom a therpomyléi
Szorulat,
Ledionas a bor, mely lecsepege,
Gondolatim Sex . . . Rex . . . Xerxes serege.

Sehogy sem tom' kifejezni
 Magamat —
 Azt hiszitek, hogy talán a
 Bor miatt?
 Ne higyétek, édes atyámfiak,
 Nekem a bor nem szokott megártani.

Nekem a bor hogymikép is
 Ártana?
 Hát hiába voltam volna
 Katona?
 Úgy biz, aki fölmarkolta, katona --
 Még pedig bakancsos voltam valaha.

Zöld hajtókás, sárga pitykés
 Közlegény . . .
 Egész a közlegénységig
 Fölvivém!
 Jó : bakancsom hogy hamar lerúghatám,
 Még idővel degradáltak volna tán.

Tyhű, látjátok, ott az könnyen
 Megesik,
 Mert a katonai pálya
 Fene sik ;
 Legkivált az olyfélének, mint magam.
 Kinek kissé akaratos feje van.

Útmutatást nekem ne is
 Adjatok,
 Szent Dávid hárfájára sem
 Hallgatok!
 Orrnál fogva senki engem nem cibál, —
 Azt cselekszem, ami tetszik . . . tudja Pál,
 Mit kaszál.

. . . Eh, de én itt egyre-másra,
 Mint malom,
 Csak darálok, csak darálok,
 S szomjazom.

Adjatok bort! a malom jól nem megyen;
Hogyha nincs nedv, ami hajtsa, bőviben.

Hagy igyam hát! hogy forogjon
Kerekem —
Meg sem állok, csak a kancsó-
Feneken.

Bárha mindjárt — amint Falstaff szólana —
Bárha, mondom, egy mérföldig tartana.

Hol is hagytam? ... tudja gólya ...

Úgy, igaz!

A malom volt az utósó ...

Vagy nem az?

Mit is mondtam a malomról ... én bizon

Hogyha présbe csavarítnak sem tudom.

Annyi szent: a szemem héja

Oly nehéz,

Mint malomkő ... tán az álom

Környekez.

Elég is ma a tivornya, ágyba hát!

Álmodozzuk folytatását ... jó 'jszkát!

(Debrecen.)

VIZEN.

Beszélgetnek sajkámmal

A fecsegő habok;

Feszítem a lapátot,

Hogy szinte izzadok.

Anyám, ha mostan látnál,

Tudom, hogy mondanád:

«Az istenért! ... ha feldőlsz ...

Nem féled a halált?»

Apám, ha mostan látnál,
Tudom, hogy mondanád :
«Az ördög hurcol arra,
Szaggatni a ruhád.»

(Dunavecse.)

ÁLMODOM-E?

Álmodom-e?	Akár leány,
Vagy látok igazán?	Akár tündér lenne,
S akit látok,	Mit bánnám én,
Tündér-e vagy leány?	Csak belém szeretne!

(Dunavecse.)

BOLDOGTALAN VOLTAM . . .

Boldogtalan voltam	Boldogtalan leszek
Teljes életemben ;	Koporsóm zártáig ;
Csak az vigasztal, hogy	Csak az vigasztal, hogy
Meg nem érdemeltem.	Nincs messze odáig.

Hiába biztattok,
Hiába beszéltek —
Tudom azt az egyet,
Hogy nem soká élek.

(Debrecen.)

GYÖNGE VAGYOK . . .

Gyöngé vagyok, lelkem testem
Fáradt.
Vessétek meg nekem azt az
Ágyat.
Vesd meg, rózsám, hadd feküdjem
Bele,
Hadd pihenjem ki magamat
Benne.

Istenem! mi van ezen az
 Ágyon?
 Mindenütt nyom, minden felől
 Fázom.
 Nem vetette rózsám meleg
 Keze ;
 Vetette a halál hideg
 Keze.

(Pest.)

MI FOLY OTT A MEZŐN . . .

Mi foly ott a mezőn?	Hadd folyjon a patak!
Patakvíznek gyöngye —	Habjai mentében
Hát szeretőm arcán?	Piros rózsza fejlík
A búbanat könnye.	A zöld mezőségén.

De könnyed ne folyjon,
 Lelkem kis leánya!
 Elhervad a könnytől
 Orcáid rózsája.

(Pest.)

MI NAGYOBB A NAGY SZENT- GELLÉRTHEGYNÉL . . .

Mi nagyobb a nagy Szentgellérthegynél?
 Mi mélyebb a mély Duna vizénél?
 Dunaviznél mélyebb mély szerelmem,
 Szentgellértnél nagyobb nagy szerelmem.

Dunaparton fűbe heveredtem,
 Halásztak a halászok mellettem,
 Kihalásztak sok apró kis halat,
 Hálójokban alig hogy megakadt.

Ha azt tudnám, hogy az én hálómba
Valami nagyon nagy hal akadna,
Akkora, hogy berántana engem :
Nekem is volna halászni kedvem.

(Pest.)

ELVENNÉLEK ÉN, CSAK ADNÁNAK . . .

Elvennélek én, csak adnának,
De hiába szólok anyádnak!
Megtagadja tőlem kezedet ;
Nem tudom, az oka mi lehet.

Olyan háborodott az elmém!
Sokszor sírnék, ha nem szégyelném.
Mért nem vagyok felhő az égen?
Sírnom akkor nem volna szégyen.

Miért nem termettem búzának!
Aratás van, most levágnának ;
Nem kellene soká szenvednem
Ebben a keserves életben.

(Pest.)

PUSZTÁN SZÜLETTEM . . .

Pusztán születtem, a pusztán lakom.
Nincs födeles, kéményes hajlokom ;
De van cserényem, van jó paripám :
Csikós vagyok az alföldi rónán.

Szőrén szoktam megülni a lovat,
Ha ide vagy oda útam akad ;
Nem szükséges a nyereg a hátán —
Csikós vagyok az alföldi rónán.

Gyócs a gatyám, patyolat az ingem ;
 Nem vettem, a rózsám varrta ingyen.
 Hejh, maholnap az én piros rózsám
 Csikósne lesz az alföldi rónán.

(Kúnszentmiklós.)

NEM NÉZEK ÉN, MINEK NÉZNÉK ? AZ ÉGRE . . .

Nem nézek én, minek néznék? az égre ;
 Belenézek kedvesem kék szemébe.
 Kedvesemnek kék szemében van egem,
 Onnan süt rám tiszta napfény melegen.

Nekem ez a világ nem is kellene,
 Ha nem volna kedvesem két kék szeme ;
 Ez az egy szép, ami van a világon,
 Ezen a rút, ezen a csúf világon.

Ne nézzetek kedvesemnek szemébe!
 Ne ejtsetek engemet a kétségbe!
 Féltve őrzöm, féltve őrzöm kincsemet,
 A leggyönyörűsebb kék szemet.

(Pest.)

A FALUBAN UTCAHOSSZAT . . .

A faluban utcahosszat
 Muzsikáltatom magamat ;
 Tele palack a kezembe',
 Táncolok, mint veszett fene.

Huzd rá cigány, siralmasan,
 Hogy magamat kisírhassam.
 De majd ott az ablak alatt
 Húzzatok valami vigat.

Ott lakik az én csillagom,
 Az én bujdosó csillagom,
 Aki tőlem elbujdosott,
 S világát mással éli most.

Hejh cigányok, itt az ablak:
 Most a leges-legvigabbat!
 Ne lássa az a csalfa lány,
 Hogy búsulok csalfaságán.

((Dunavecse.

NEM VER MEG ENGEM AZ ISTEN . . .

Nem ver meg engem az isten,
 Hogy szeretőt mást kerestem.
 Te hagytál el, nem én téged;
 Délibáb volt a hűséged.

Iskolába nem járattak,
 Olvasni nem tanítottak,
 De szemedből kiolvasom,
 Hogy szívedben bánat vagyon.

Mért búsulsz? tán megbántad már,
 Hogy engemet megbántottál!
 Sohse búsulj! úgy is késő;
 Ami elmúlt, vissza nem jó.

Találtam már mást magamnak,
 Találj te is mást magadnak;
 Éljed világodat vele,
 Áldjon meg az isten vele.

(Debrecen.)

KERÉNYI FRIGYESHEZ.

Szerelmetes barátom, jó napot!
 (Vagy estét... amint e firkát kapod)
 Hát hány hét a világ Eperjesen?
 Hallom, hogy szenvedtél keservesen.
 De csak hogy már bajod végén vagyon!
 Örvendek én ezen, pedig nagyon;
 Mert, oh barátom, azt elhiheted,
 Hogy szörnyü mód szeretlek tégedet.
 Már ismeretlen is szerettelek,
 Hát még mióta rusztiztam veled!
 T'od, a Komlóban, persze hogy tudod;
 Hogy is feledhetnéd azt a napot?
 Én részemről csak el nem feledem,
 Legyen bár Matuzsálem-életem.

Nos hát te jól vagy, hál' istennek! Én?
 Mint gazdag városban szegény legény.
 Másfél hete, hogy őket elhagyám,
 Kiknél valék, apám és jó anyám.
 Apám kibékült; volt is rája ok:
 Hiszen színész már többé nem vagyok.
 Örül ő — de olyasmit érzek én,
 Mít a paradicsomnak küszöbén
 Almát-evett őszünk érezhetett,
 Midőn belőle kikergettetett,
 Ott éltem volna én a színpadon
 Kín és gyönyör közt... hírben... szabadon.
 Dicső álom volt. Volt! Már elmula.
 Borúljon rá felejtés fátyola.

Mint mondtam, itt vagyok másfél hete,
 Másodmagammal jöttem én ide.
 Tudod, ki az, ki Pestre elkisért?
 A bú — egy szép kis szőke gyermekért.
 Szegényke! titkolá, hogy értem ég,
 Midőn búcsúzni hozzá elmenék.

Oly szomorúan pillantott felém ;
 S ösztönszerűleg én megölelém.
 És csókot érzék, forrót, ajkamon,
 És könnyet érzék, forrót, arcomon. —
 Én nem tudám, hogy őtet szeretem,
 De amidőn megindult szekerem,
 S elgondolám, hogy végkép elhagyom :
 Elkezde fájni a szívem nagyon.
 Mi egymáséi soha nem leszünk,
 Egymást feledni lesz talán eszünk.

Egyébiránt időm honn jól telék.
 Vers, pajtikám, hó! vers termett elég!
 Nem vagyok én verseknek szűkiben.
 Bár pénzem jőne olyan könnyeden.
 A pénz, a pénz! ez ám a bökkenő.
 Ez életünkben a szekérkenő.
 Nélküle a kerék lassan forog,
 S forgása közben szörnyen nyikorog.
 Azonban érte nem töröm magam ;
 Jelenleg is — amennyi, annyi — van.
 Naponként jön, miből eszem s iszom ;
 A holnapról én nem gondolkozom,
 S ha a jövőbe vetem is szemem :
 Vagyon dolgában bizonyára nem ;
 Azt kérdezem magamban legfőlebb :
 Mikor mulathatok megint veled?
 Veled s a többiekkel, akiket,
 Mint téged, oly őszintén szeretek.

Ti vagytok nékem minden örömem ;
 Emlékezetben legyetek velem,
 Míg a boldogság szép órája üt :
 Hol ismét áldomásozunk együtt!

(Pest.)

SIROM.

Hogyha én majd meghalok,
Nem leszen kő síromon ;
Egy kis fejfa lesz a jel,
Ahová teszik porom.

De ha megkövül a kín,
Mely most elhat lelkemig :
Alacsony sirom fölött
Pyramíd emelkedik.

(Dunavecse.)

POHARAMHOZ.

Különben én becsüllek, oh pohár!
Csak egy van benned, amit restelek ;
Azt restelem csak benned, oh pohár!
Hogy olyan könnyen kihörpentelek.

Ha én te néked volnék, oh pohár!
Ki nem fogynék a borból sohasem ;
Aztán ha nékem volnál, oh pohár!
Innál belőlem véges-végtelen.

(Dunavecse.)

SZÍNBIRÁLAT.

Hogy játszottak? ne is kérdezzétek!
Vétek volt ma őket nézni, vétek.
Ily kontárkodás mégis gyalázat ;
Csaknem megszalasztották a házat.
Semmi tűz egyben sem, semmi lélek!
Mint fajankók, úgy álltak s beszéltek

A darab is rossz, silány végképen,
 Untató a legnagyobb mértékben.
 Ásitottam, hányat és minőket!
 S oly sötét volt, tán világ sem égett.

*

(Hol maradhatott az a kis lány? hol?
 Üres volt, amelybe jár, a páholy.)
 (Pest.)

DEÁKPÁLYÁM.

Diligenter frequentáltam
 Iskoláim egykoron,
 Secundába ponált még is
 Sok számár professorom.

A poesisból is ebbe
 Estem inter alia!
 Absurdum pedig, de nagy, hogy
 Ennek kelljen állnia.

El sem obliviscálnak, mert
 Ha occasióm akadt:
 Kutyaliter infestáltam
 E jó dominusokat.

Egynek pláne . . . no de minthogy
 Szerelemhistória,
 Talán jobb lesz in aeternum
 Sub rosa maradnia. .

Csak denique mi közöttünk
 Sine fine folyt a per,
 S consilium abeundi
 Lett a vége breviter.

Ergo mentem, és vagáltam
 A hazában szanaszét ;
 Verte tandem a bal combom
 Kard . . . azaz hogy panganét.
 (Dunavecse.)

GAZDÁLKODÁSI NÉZETEIM.

Jertek, barátim, van egy-két forintom,
 Hágjunk nyakára, a rézangyalát!
 Mit a jövődől! arra semmi gondom ;
 A jó isten majd eztán is csak ad.
 Azért szerezzem a pénzt, hogy legyen?
 Azért szerzem, hogy eligyam s egyem.

Mert oh barátim, a terített asztal
 Dicsőbb, mint Ádám-Éva édene ;
 Ez, ami búban engemet vigasztal,
 Ennél virít a lét kietlene.
 Szerzem tehát a pénzt, nem hogy legyen,
 Hanem azért, hogy eligyam s egyem.

Emberségemre! nincs szánandóbb pára,
 Mint kit fukarság nyavalyája bánt ;
 Halmozva kincset kincse halmazára,
 Küzd, fárad, izzad, s él koldus gyanánt.
 Nekem nem kell a pénz csak hogy legyen ;
 Megszerzem én, hogy eligyam s egyem.

Azt mondják e rend érdemes vitézi :
 Ki nem zsugorgat, míg nyujt a jelen,
 A múltat könnyen búslakodva nézi
 Öreg korának szűk időiben.
 S én még sem szerzem a pénzt, hogy legyen —
 Csupán azért, hogy eligyam s egyem.

Megnyugtat egykor, tán ha semmim sem lesz,
 Hogy ameddig volt, jól éltem vele ;
 De most ha mennék éhen őseimhez,
 Nem lenne sírom nyúgalom helye.
 Ebből indulva, nem, hogy meglegyen,
 De szerzek pénzt, hogy eligyam s egyem.

Menjünk tehát, és e néhány forinton
 Élvezzük a jót, mennyiben lehet ;
 Meg sem jövünk, szent Jóllakásra mondom,
 Mig egy rossz pótra nyomja zsebemet —
 Mert nem szerzém én e pénzt, hogy legyen :
 Azért szerzém, hogy eligyam s egyem.

(Dunavecse.)

VIZET ISZOM.

FigyeljeteK reám,
 És oh bámuljatok!
 Mert nem mindennapi
 Amit most hallotok.
 E dolgon magam is
 Nagyon csodálkozom,
 De mégis szent igaz ;
 Nem bort . . . vizet iszom,
 Vízet bizon.

A szőlőkert tavaly
 Elverte tán a jég?
 Vagy a dér csipte meg
 S bor nem termett elég?
 Nem volt se jég, se' dér,
 Bor terme gazdagon,
 De mindazáltal én
 Nem bort . . . vizet iszom,
 Vízet bizon.

Vagy tán azt vélitek :
 Hogy szomjas nem vagyok?
 Dehogyan! szomjaim
 Krisztustalan nagyok.
 S kizárólag pedig
 A borra szomjazom,
 De mindazáltal én
 Nem bort . . . vizet iszom,
 Vizet bizon.

Hogy rajta senki ne
 Csigázza az eszét,
 Megfejtem röviden
 E találos mesét :
 Én a bort rendesen
 Kocsmából hozatom,
 Most pénzem nincs — vizet,
 S nem bort, azért iszom,
 Azért bizon!

(Pest.)

ISTVÁN ÖCSÉMHEZ.

Hát hogymint vagytok otthon, Pistikám?
 Gondoltok-e úgy néha-néha rám?
 Mondjátok-e, ha estebéd után
 Beszélgetétek meghitt és vidám,
 Mondjátok-e az est óráinál :
 Hát a mi Sándorunk most mit csinál?
 És máskülönben hogy van dolgotok?
 Tudom, sokat kell fáradoznotok.
 Örök törődés naptok, éjetei,
 Csakhogy szükecskén megélhessetek.
 Szegény atyánk! ha ő úgy nem bízik
 Az emberekben : jégre nem viszik.
 Mert ő becsületes lelkű, igaz :
 Azt gondolá, hogy minden ember az,

És e hitének áldozatja lett,
 Elveszte mindent, amit keresett.
 Szorgalmas élte veritékinek
 Gyümölcseit most más emésztí meg.
 Mért nem szeret úgy engem istenem,
 Hogy volna mód sorsán enyhítenem?
 Agg napjait a fáradástul én
 Mily édes-örömet felmenteném.
 Ez fáj nekem csak, nyugodt életemet
 Most egyedül ez keseríti meg.
 Tégy érte, amit tenni bír erőd;
 Légy jó fiú, és gyámolítsd őt.
 Vedd vállaidra félig terheit,
 S meglásd, öcsém, az isten megsegít.
 S anyánkat, ezt az édes jó anyát,
 Ó Pistikám, szeresd, tiszteld, imádd!
 Mi ő nekünk? azt el nem mondhatom,
 Mert nincsen rá szó, nincsen fogalom;
 De megmutatná a nagy veszteség:
 Ha elszólná tőlünk őt az ég...

E néhány sorral érd be most, öcsém.
 Én a vidámság hangját keresém,
 És akaratlan ilyen fekete
 Lett gondolatjaimnak menete;
 S ha még tovább fonnám e fonalat,
 Szívem repedne a nagy kín alatt.
 Más levelem majd több lesz és vidám.
 Isten megáldjon, édes Pistikám!

(Pest.)

CARMEN LUGUBRE.

Meghalt... ki?... azt mit kérditek!
 Hisz a név úgy sem teszi meg;
 Hazánknak... oh nem! a világnak
 Egy ritka, példás férfia,

Kinek szent fogadása tartá :
Vizet soha nem innia.

Ő most békével alhatik
Sírjában ítéletnapig ;
Mert ama boldog öntudattal
Dugá fejét a föld alá :
Hogy a vizet ugyan használta
(Mosdásra), de meg nem ívá.

Nagyon szűken termett tavaly
A bornemű dicső ital.
És ez lett megölő betűje
A szilárd lelkű férfinak ;
Szomjan halt, ahogy pincéjéből
Minden borok kifogytanak.

És engem, nem tagadhatom,
Kínos sejtésnek terhe nyom.
Ha jövőendőben következnek
Borban szűkölködő napok :
Miként e sírba dőlt nagy férfi,
Még magam is úgy járhatok.

(Pest.)

HATTYUDALFÉLE.

Bizony, bizony csehül vagyunk!
Mellem szorúl, majd megfulok,
S szivem táján valami rág . . .
Belőled én, árnyékvilág,
Aligha el nem patkolok.

Hányszor kívántam a halált!
És most, midőn már közeleg,
Midőn félig rám lehele :
Olyanformán vagyok vele,
Mint a mesében az öreg.

Hiába! bármi a halál,
 Az élet nála többet ér.
 Van ottan béke — semmi más;
 Van itten bú — de vígadás
 Kéjében is pezseg ám a vér.

S én már maholnap elhagyok
 Örömeket, fájdalmakat.
 Most gomblyukamban a virág,
 S ha újra zöldül a világ:
 Talán sírcm halmán fakad.

S ti majd, ti jó fiúk, kiket
 Hozzám barátság lánc köti,
 Kikkel most annyi éjszakát
 Fölségesen virasztok át:
 Gyászoltok a halott fölött.

De én azt mondom, társaim,
 Hogy engem ne gyászoljatok;
 Természetünktől az elűt —
 Mert tudjátok, velem együtt,
 Ti mind víg fickók voltatok.

Jertek ki hozzám legfőlebb,
 S ha állotok sirom körül:
 Vigan hangoztassátok itt
 Holt cimborátok dalait
 A múlt idők emlékeül!

(Dunavecse.)

ÁRVALYÁNYHAJ A SÜVEGEM BOKRÉTÁJA . . .

Árvalyányhaj a süvegem bokrétája,
 Árva leány a szerelmem violája;
 Azt magamnak kinn a pusztán szakasztottam,
 Ezt magamnak a faluban választottam.

Gyönyörű kis szőke leány a kedvesem,
De hogy jó lesz, még abban sem kételkedem.
A kék virág tiszta búza között terem,
Mátkámnak is kék virág van a szemiben.

(Lacháza.)

AZ ÉN TORKOM ÁLLÓ MALOM . . .

Az én torkom álló malom ;
Úgy öröl, ha meglocsolom,
Árva szívem a molnárja,
Bánatot hord garatjára.

Az én feleségem torka
Valóságos pergő rokka ;
Hejh az én jó feleségem
Pörpatvart fon azon nékem.

Zúg, ha öröl, zúg a malom . . .
Csak hadd zúgjon, locsolgatom ;
Zúgjon, zúgjon — ne halljam meg,
Hogy kincsem rokkája pereg.

(Dunavecse.)

HÍRÖS VÁROS AZ AAFÓDÖN KECSKEMÉT . . .

(Tisza-Duna közti tájbeszéd szerint.)

Hírös város az aafódön Kecskemét,
Ott születtem, annak öszöm könyerét.
A búzáját magyar embör vetötte,
Kakastéjjee szép mönyecske sütötte.

Nincs én néköm mestörségöm, nem is kő,
 Van azé jó keresetöm, jobb se kő,
 Vót is, van is, lössz is, hiszöm istenöm,
 Míg utast lát a pusztába két szömöm.

Omáspej a nyergös lovam, nem vöttem,
 Szögény legény szép szörivee szöröztem.
 Csillagos a feje, kese a lába —
 Mögeresztöm, a szél sem ér nyomába.

Ezön járok, mint kiskiráj, kényösen,
 Borjúsájas ingöm lobog szélösen,
 Süvegöm a jobb szömömön viselöm,
 Mindön embör előtt mög se emelöm.

Be-benézök a bugaci csárdába,
 Öszöm, iszom kedvem szerint rovásra ;
 Ölégségös hitelöm van ott néköm,
 Megfizetök, becsületöm nem sértöm.

A vármögye emböreit pej lovam
 Csak ojan jól megösmeri, mint magam.
 Ha érköznek, nagyot nyerít — rá termök ;
 S ha rajt vagyok, gyühetnek má ő keemök!
 (Debrecen,)

TE SZIVEMNEK SZÉP GYÖNYÖRŰSÉGE . . .

Te szivemnek szép gyönyörűsége,
 Mért van szivednek kőkeményisége?
 Csakugyan meg akarsz,
 Meg akarsz ölni hát?
 Vagy mért nem enyhíted
 Szeretőd fájdalmát?

Szeretőd vagyok én, hű szeretőd,
 Elmondhatom isten, ember előtt ;
 De azt is mondhatom,
 Hogy ez a világ nagy,
 S a világon te a
 Legkegyetlenebb vagy.
 (Dunavecse.)

DE MÁR NEM TUDOM, MIT CSINÁLJAK . . .

De már nem tudom, mit csináljak?
 Meginnám borát az országnak.
 S mentül több az, amit megiszom,
 Annál iszonyúbban szomjazom.

Mért nem tesz az isten most csodát?
 Változtatná borrá a Tiszát,
 Hadd lehetnék én meg a Duna :
 Hogy a Tisza belém omlana!
 (Tokaj.)

MONDOM, NE INGERKEDJETEK VELEM . . .

Mondom, ne ingerkedjetek velem!
 Nem ismeritek a természetem.
 Ha föltámad haragom szélvészre,
 Nem marad el fejek beverése.

Jó a tréfa, jó a maga helyén,
 De bosszant, ha a mértéken túlmén,
 S ki megbosszant, legyen az akárki,
 Megtanítom keztyűbe' dudálni.

De te, kis lyány, mit huzódol tőlem?
 Hiszen ezt én nem neked beszélem;
 Gyere mellém, eszem a szépséged,
 A világért sem bántalak téged!

(Pest.)

MEREDEK A PINCEGÁDOR . . .

Meredek a pincegádor,
 Nehéz teher ez a mámor.
 Haza felé mendegéltem,
 Terhem alatt összedőltem —
 Összedőltem!

Elnyúltam a föld színére,
 Megeredt az orrom vére,
 Ha ott téglá nem lett volna:
 Orrom vére nem folyt volna —
 Nem folyt volna!

Nem járnék én a pincébe
 Jó időbe', rossz időbe' . . .
 De tehetek is én arról,
 Hogy oly igen jó az a bor —
 Jó az a bor!

(Dunavecse.)

HEJH BÜNGÖZSDI BANDI . . .

Hejh Büngözsdí Bandi, istentelen zshivány!
 Mért sikkasztottad el az én jó paripám?
 Te bitangolsz mostan drága szép lovamon —
 Hóhér kössön hurkot átkozott nyakadon!

Hejh Büngözsdí Bandi, istentelen zshivány!
 Mért csábítottad el az én kedves babám?
 Te öleled most szép szeretőm valahol —
 Füljön rossz lelkeddel a mélységes pokol!

De mi haszna van az átkozódásoknak . . .
 Imádkozzál, Bandi, hogy meg ne kapjalak ;
 Mert ha megkaphatlak — mennykő üssön beléd! —
 Megemlegeted a magyarok istenét.

(Pest.)

KIS MENYECSKE, SZÉP KIS MENYECSKE . . .

Kis menyecske, szép kis menyecske!
 Hejh, miért vagy te már menyecske?
 Ha te még nem volnál menyecske ;
 Nem volnék én kétségbeesve.

Nem választottál meg uradniak,
 Mert nem vagyok se' szép, se' gazdag,
 Van most urad, módos, takaros —
 Módos, takaros, de haragos.

Nem tudom, szereted-e őtet?
 De tudom, nem szeret ő téged,
 Nemcsak hogy szerelmet nem ismer,
 Szegény menyecske, még meg is ver.

Ha megunod ezt az életet,
 Tedd a kezembe a kezedet,
 Menjünk ki a Duna partjára,
 Ugorjunk együtt a Dunába!

(Pest.)

EZRIVEL TEREM A FÁN A MEGGY . . .

Ezrivel terem a fán a
 Meggy . . .
 Feleségem van nekem csak
 Egy ;

De mikor még ez az egy is
 Sok!
 Előbb utóbb sírba vinni
 Fog.

Furcsa isten teremtése
 Ó!
 Reszketek, ha közelembbe
 Jő.
 Megteszek mindent, amit csak
 Kér,
 Még is mindig dorgálás a
 Bér.

Már ilyesmit is gondoltam
 Én :
 Megverem . . . bírok vele, hisz
 Vén.
 De mikor a szemem közé
 Néz :
 Minden bátorságom oda
 Vész.

Három ízben volt már félig
 Holt ;
 Jaj istenem! be jó kedvem
 Volt.
 De az ördög soh'sem vitte
 El ;
 Oly rossz, hogy az ördögnek sem
 Kell.

(Pest.)

EZ A VILÁG AMILYEN NAGY . . .

Ez a világ amilyen nagy,
 Te, galambom, oly kicsiny vagy ;
 De ha téged birhatnálak,
 A világért nem adnálak!

Te vagy a nap, én az éjjel,
 Teljes teli sötétséggel ;
 Ha szívünk összeolvadna,
 Rám be szép hajnal hasadna!

Ne nézz reám, süsd le szemed —
 Elégeti a lelkemet!
 De hisz úgy sem szeretsz engem,
 Égjen el hát árva lelkem!

(Pest.)

KATONA BARÁTOMHOZ.

Ha előttem a multat kitárja
 Képzeményim hű panorámája :
 Katona barátom!
 Tévelygő szememnek
 Elfáradt sugára
 Képeden pihen meg.

Oh ez a mult! pusztaság vidéke,
 Mely felett hő, tikkasztó nap ége.
 Te a pusztaságban
 Árnyékos fa voltál,
 Új erőt szereztem
 Enyhe sátorodnál.

Kedvezett a jó szerencse nékem :
 Túljövék a szomorú vidéken.
 De itt is nagyobb volt
 A bú örömömnél :
 Mit használt, hogy jöttem?
 Ha te nem jöhettél.

S amióta sors parancsolatja
 Közös útunk ketté ágaztatta,
 Évek érkezének,
 Évek távozásnak.
 És még csak hírét sem
 Hallhatók egymásnak.

El vagyok már szívedben feledve?
 Vagy jutok még néha tán eszedbe?
 Vagy, miként emlékem
 Rajzol egyre téged,
 Szinte rajzol engem
 Nem muló emléked?

(Dunavecse.)

BUCSÚ A SZINÉSZETTŐL.

Adom tudtára mindazoknak,
 Kiket tán sorsom érdekel,
 Hogy tiszta látkörét jövőmnek
 Sötét, nehéz köd lepte el.
 Eddig Thalia papja voltam,
 Most szerkesztő-segéd leszek.
 Isten veled, regényes élet!
 Kalandok, isten veletek!

Szép élet a színészi élet,
 Ki megpróbálta, tudja jól,
 Bár ellene a balitélet
 Vak órjásának nyelve szól.
 Hogy én lelépek a színpadról,
 Szívem nagyon, nagyon beteg —
 Isten veled regényes élet!
 Kalandok, isten veletek!

Igaz, hogy ottan a rózsának
 Sokkal nagyobb tövise van,
 De oly rózsákat, mint ott nőnek,
 Máshol keresni hasztalan.
 Mindezt szívemben igazolják
 Két évi emlékezetek.
 Isten veled, regényes élet!
 Kalandok, isten veletek!

Mert nem lesz már nekem kalandom ;
 Pedig e nélkül a világ
 Előttem úntató, kietlen,
 Egyalakú, nagy pusztaság.
 Ki egy országon átfuték, most
 Egy kis szobában ülhetek —
 Isten veled, regényes élet!
 Kalandok, isten veletek!

De sorsom egykor még ezt mondja,
 Ha majd rám megbékülve néz :
 «Eredj, ahonnan számüzelek,
 Légy ami voltál, légy színész!»
 Hát addig is, míg újra elzárt
 Menyországomba léphetek :
 Isten veled, regényes élet!
 Kalandok, isten veletek!

Pest.)

KEDVES VENDÉGEK.

Oh ez az ostoba falusi nép!
 Irják, hogy majd feljönek Pestre. Szép.
 S meglátogatnak. Még szebb. Jőjtek.
 Hanem meg is szököm előletek.
 Pompás mulatság lenne. Képzelem.
 Bejárnák Tolnát, Baranyát velem.
 Vezetném őket, mint nyájt a számár.
 Jaj, ha tudnák, mint várom őket már.

Jeles család is. Annyit mondhatok.
 Körében borzasztóan mulatok.
 A táti, ez derék legény. Derék.
 Az embert mostan is magázza még.
 S mily érdekes hallgatni, hogyha szól
 Trágyárul, béresekről, gypajuról.

És kérdi tőlem : hogy kel most a zab? ...
 A búza?... árpa?... széna?... krumpli?... bab?...
 Költői dolgok mindenek felett.
 Csak úgy hizik tőlök a képzelet.
 A mámi, ez már művelt egy személy,
 Még az irodalomról is beszél.
 Könyvtára van szobája ablakán,
 A könyvtár díszé Szigvárt, Kártigám.
 És a kisasszony, oh be kellemes,
 Mint a sült rák, olyan szemérmetes.
 Mindig pirúl. S mi bájjal társalog ;
 «Igen s «nem» nála az egész dolog.

Vígan vagyunk. Valóban. Ha ezek
 Meglátogatnak, majd lesz élvezet.
 (Pest.)

A BOLDOG PESTIEK.

Hiába is dicséritek
 A szép természetet!
 Az tart legföljebb veletek,
 Ki rossz gombát evett.
 Szegény, szegény falusiak
 S kisvárosbéliek!
 Mi élünk csak valódilag,
 Mi boldog pestiek!

Lakásunk fényes palota ;
 Mindent találni benn,
 Mit a mesterség adhata,
 Hogy legyen kényelem.
 Selyem, rugalmas pamlagunk
 Lágy hintaként remeg ;
 Egész török basák vagyunk
 Mi boldog pestiek!

És minden nap véghez viszünk
 Nagy epicuri tort,
 Hol étket és italt nekünk
 Sok cifra szolga hord ;
 Míg a zenének hangjai
 Vígan fölzenegenek,
 Lelkünk elandalítani, —
 Mi boldog pestiek!

Hát a színház? a táncterem
 És több efféle hely?
 Kapunk alatt hintó terem,
 S mint a villám visz el.
 Így múlik éjünk és napunk,
 Nincs híja semminek,
 Míg végre csődöt nem kapunk
 Mi boldog pestiek!
 (Pest.)

ELSŐ SZERELMEM.

Virány a mult, szorgalmatos méh
 A hű emlékezet ;
 Meghozza méz gyanánt szívembe
 Első szerelmemet.

Csak hozza is! mert az nekem hajh
 Mindig mi jól esék ;
 Hiszen e prózai világban
 Nincs más költőiség.

Mint iskolás fiú, gazdámnak
 Lyányát szerettem én,
 S boldog valék, mert a lyánykától
 Viszont szerettetém.

Mint szeretett ő! az ebédnél
Tálalni ő szokott,
S mindenkor én elémbé tette
A legjobb falatot.

És uzsonára kaptam tőle
Sonkát s más egyebet,
Mit szép szerével a kamrából
Kihozni lehetett.

Ha jött az este, s holdvilág volt :
A kertbe illanánk,
És ott a kertben, ottan várt csak
Az üdvek üdve ránk!

Csend volt ; méléza a természet
Nagy ünnepélyesen,
Csak a békák kuruttyolának
A szomszéd réteken.

Mi e regényes helyzetben
Érzelgénk boldogan ;
Mondók, hogy : ejnye, hogy süt a hold,
Be szép egy este van!

...Ah, szép idők! ti elmulátok
És mindörökre tán,
Már nem terem számomra többé
Sem sonka, sem leány.

(Pest.)

AMBRUS GAZDA.

I.

Merre oly nagy szélllel, Ambrus gazda?
«A kocsmába, ilyen, olyan adta!
Megharagított a feleségem,
Haragom most borral szelidítem.

S azzal járt csak jól e nyelves asszony,
Hogy tovább nem is maradtam otthonn!
Mert ha még soká darál előttem,
Nem hiszem, hogy nyelvét ki nem tépem.»

*

Hah, rossz asszony, rosszabb szolgálója!
Ambrus gazdáról e pletykát szórja:
Otthonn ülne ő, de felesége
Kivetette őt a ház elébe.

II.

Ambrus gazda hősleg iddogála,
Míg a bakter tízet nem kiálta.
Ekkor fölkel és haza kotródott,
S tudja isten, most miként pusztít ott.

Á, de íme, újra visszatére —
Ambrus gazda, mi jutott eszébe?
«Hát lármázni kezde feleségem;
S lármázott, míg végig nem kefélttem.
Ekkor hátat fordíték a háznak.
Reggelig most otthonn nem is látnak.»

*

Gaz szolgáló! csak nem nyugszik nyelve.
Másnap már meg e hírt terjesztgette:
Ambrus gazda honn volt s visszatére,
Mert nem ereszté be felesége.

(Pest.)

AZ ALFÖLD.

Mit nekem te zordon Kárpátoknak
Fenyvesekkel vadregényes tája!
Tán csodállak, ámde nem szeretlek,
S képzetem hegy-völgyedet nem járja.

Lenn az alföld tengersík vidékin
 Ott vagyok honn, ott az én világom ;
 Börtönéből szabadult sas lelkem,
 Ha a rónák végtelenjét látom.

Felröpülök ekkor gondolatban
 Túl a földön felhők közelébe,
 S mosolyogva néz rám a Dunától
 A Tiszáig nyúló róna képe.

Délibábos ég alatt kolompol
 Kis-Kunságnak száz kövér gulyája ;
 Deleléskor hosszú gémű kútnál
 Széles vályu kettős ága várja.

Méneseznek nyargaló futása
 Zúg a szélben, körmeik dobognak,
 S a csikósok kurjantása hallik
 S pattogása hangos ostoroknak.

A tanyáknál szellők lágy ölében
 Ringatózik a kalászos búza,
 S a smaragdnak eleven színével
 A környéket vígan koszorúzza.

Ide járnak szomszéd nádasokból
 A vadlúdak esti szürkületben,
 És ijedve kelnek légi útra,
 Hogyha a nád a széltől meglegbben.

A tanyákon túl a puszta mélyén
 Áll magányos, dőlt kéményű csárda ;
 Látogatják a szomjas betyárok,
 Kecskemétre menvén a vásárra.

A csárdánál törpe nyárfaerdő
 Sárgul a királydinnyés homokban ;
 Oda fészkel a visító vércse,
 Gyermekektől nem háborgatottan.

Ott tenyészik a bús árvalányhaj
S kék virága a szamárkenyérnek ;
Hűs tövéhez déli nap hevében
Megpihenni tarka gyíkok térnek.

Messze, hol az ég a földet éri,
A homályból kék gyümölcsfák orma
Néz, s megettök, mint halvány ködoszlop,
Egy-egy város templomának tornya. —

Szép vagy, alföld, legalább nekem szép!
Itt ringatták bölcsőm, itt születtem.
Itt borúljon rám a szemfödél, itt
Domborodjék a sir is fölöttem.

(Pest.)

SZOBÁMBAN.

Esős idő van ; szürke a menny,
Mint a bakancsos-köpönyeg.
Arról szó sincs, hogy kiderüljön,
Sétálni hát már nem megyek.

Mit kéne tennem? feleséget
A jó isten még nem adott ;
Ha feleségem volna : véle
Majd eltréfálnám a napot.

Pipára gyujtok s az esőnek
Halk susogását hallgatom.
És végig szállok gondolatban
A messze fekvő multakon.

Sokon mentem már én keresztül,
Sok jót értem de több rosszat,
S nagyrészt magamnak kell köszönnöm,
Hogy megvalljam az igazat.

Könnyelműség, könnyelműség! ez
 Gyakorta oly lépésre vitt,
 Melynek később vásott fogakkal
 Ettem fanyar gyümölcsseit.

De bátran mondom: más hibám nincs
 A könnyelműségen kívül,
 S ez majd a maga idejében
 Az ifjúsággal elröpül.

Viszontagságos életemnek
 Egy hű, igaz barátja van,
 Egyetlen ő, ki nem hagyott el
 Balsorsom háborúiban.

Velem volt ő, míg a hazában
 Bujdosva jártam, mint a vad,
 És ittam a forrás vizéből,
 S alvám a szabad ég alatt;

Velem volt ő, míg a hazán túl
 Naponti négy krajcár díjért
 Hiven fogyasztám a katonák
 Sületlen, sötlan kenyerét;

Velem volt ő, míg a könyűkkel
 Sózott színészi kenyeret
 Megpaprikázták bosszusággal
 Ármánykodó gazemberek.

Ez egy barátom a költészet.
 Ő volt mindenkor én velem,
 Verseltem én minden bajom közt
 A színpadon s az őrhelyen.

Leend-e haszna verseimnek!
 Túlélük-e majd apjokat?
 Ragyognak-e holdként fölöttem,
 Ha sírom éje befogad?...

De már derül! szivárvány támad
 Amott a rákosi mezőn,
 Sétára hát! ...csak el ne csípjen
 Valamelyik hitelezőm.

(Pest.)

EST.

A nap lement,
 Eljött a csend.
 Szellőüzött
 Felhők között
 Merengve jár
 A holdsugár,
 Mint rom felett
 A képzelet,
 A városi
 Nem élvezi;
 Falun keresd:
 Mi szép az est.
 Utcára mén
 Leány, legény,
 S dalolni kezd;
 Hallván a neszt,
 Dalol vele
 A fülmile
 Lágy éneket
 A lomb megett.
 A kert alól
 Furulya szól;
 A pásztor ott
 Tüzet rakott;

S míg elterül
 A tűz körül,
 S megszólal a
 Bús furulya:
 Ökre lova
 Jár tétova,
 És harmatos
 Fűvet tapos.
 Akközben a
 Kert ajtaja
 Halkan kinyíl;
 Miként a nyíl
 Oda suhan
 Vig-boldogan
 A pásztor, és
 Van ölelés,
 Van csókolás —
 Ki volna más
 Ki eljőve?
 Mint szép hive.
 Mulassatok,
 Ti boldogok!...
 Mért köztetek
 Nem lehetek?

(Pest.)

EGY TELEM DEBRECENBEN.

Hejh Debrecen,
Ha rád emlékezem!...
Sokat szevedtem én te benned,
És mind a mellett
Oly jól esik nekem,
Ha rád emlékezem. —

Pápista nem vagyok,
És mégis voltak bőjtjeim, de nagyok.
Jó, hogy az embernek csont fogá van,
Ezt bölcsen rendelék az istenek,
Mert hogyha vas lett volna a fogam,
A rozsdá ette volna meg.

Aztán a télnek kellő közepében
Kifogya szépen
A fűtőszalmám,
S hideg szobában alvám.
Ha fölvevém kopot gubám,
Elmondhatám,
Mint a cigány, ki a hálóból néze ki :
«Juj, be hideg van oda ki'!»

S az volt derék,
Ha verselék!
Újjam megdermedt a hidegben,
És ekkor mire vetemedtem?
Hát mit tehettem egyebet?
Égő pipám
Szorítgatám,
Míg a fagy végre engedett.

Ez ínségben csak az vigasztala,
Hogy ennél már nagyobb ínségem is vala.

(Pest.)

A CSAVARGÓ.

Önkénytelen az ember,	Betérek Debrecenbe
Mindenre születik,	Bolond Istók gyanánt,
Mint a magasb hatalmak	S tovább megyek, ha ittam
Ott fönn elvégezik,	Bort és öleltem lányt.
Fölöttem is határozott	Ma itten, holnap ottan,
Az égi végzemény:	Csak ez az élelmény...
Csavargónak születtem,	Csavargónak születtem:
Csavargó vagyok én.	Csavargó vagyok én.

Igaz, most a cudar sors
 Rútul bánik velem:
 Lekötve hivatalhoz
 Tengődöm egy helyen,
 De nem tart ez sokáig,
 Így biztat a remény;
 Mint voltam eddig, újra
 Csavargó leszek én. .

(Pest.)

A RÉGI JÓ GVADÁNYI.

Kegyelmednek már rég pihen a pennája,
 Kegyelmednek régen megnyílt a sír szája,
 Hol békességgel a föltámadást várja,
 De még most is kedves nekem a munkája.

Nincs abban sok cifra poétai szépség,
 De vagyon annál több igaz magyar épség,
 S nagy mértékben aztat bélyegzi elmésség,
 Azért is olvasni lelki gyönyörűség.

Sok számos poéta vagyon mostanában,
 Fogyasztják a tintát nagy Magyarországon
 Sokan, de nem írnak úgy, mint hajdanában
 A kegyelmetek jó régi világában.

Ember azt sem tudja, hol tanultak nyelvet?
Beszédjek, nem tudni, magyar-e vagy német?
Magyar constructio végkép elenyészett,
S nagy szomorúsággal lehet nézni eztet.

Szomorú dolog ez s valóságos csúfság;
Gyötri lelkeiket gyalázatos hivság,
Hívságtól üldözve a calamust fogják.
S édes anyánk nyelvét szörnyen megrongálják.

Illendőképen aki nem tud beszélni
És fundamentumos magyarsággal élni,
Ki kellene minden olyat küszöbölni,
Nem kellene hagyni magyar nyelvet ölni.

Ha kegyelmed mostan sírból föltámadna,
S ilyen magyarságot könyvekből olvasna:
Élni, jól tudom, hogy nem igen kívánna,
De halottaihoz újra visszaszállna.

Nyugodjék kegyelmed csendes békességgel!
Appetitusomat ha korcs magyarok el-
Rontják: mulatok a kegyelmed könyvével,
Könyvének igazi magyar beszédjével.

(Pest.)

AZ UTÁNZÓKHOZ.

Azt gondoljátok: a költés szekér,
Mely ballag széles országúton?
Sas a költés; hol nem járt senki sem,
Ó arra indul, fennen szabadon.

S az élhetetlen nyomorú csoport
Azt lesi gyáván: merre nyílik ut?
S ha nyílik aztán, mint éhes kutya
A konc után, a kezdett utra fut.

Fogj tollat és írd, hogyha van erőd
Haladni, merre más még nem haladt ;
Ha nincs : ragadj ekét vagy kaptafát,
S vágd a földhöz silány dorombodat!

(Pest.)

ÉLET, HALÁL.

Boldog, kinek fejére
Az ég oly sorsot mért,
Hogy bor- s leányért éljen
És haljon a honért.

(Pest.)

EGRESSY GÁBORHOZ.

Megénekellek! . . . de te léssz oka,
Ha énekem tán szabadon nem szárnyal :
Lerészegítéd szomjas lelkemet
Művészetednek édes italával.
Megénekellek . . . ámbár vakmerőség
Így fölhangolni kis nádsípomat.
Legyen mentségem, hogy amilyen gyöngé,
Oly szívből-ömlő tiszta hangot ad.

Gyakran nem érti emberét a kor ;
Nagyot teremnt nagy lelke erejébül,
És ez bukása! népét fölviszi
Olyan magasra, honnan az leszédül.
Még jó, ha költőt ér e balszerencse,
Az ész holt fénye egykor föllobog,
S feltámadását fogják ünnepelni
Világosabban látó századok.

Egészen más a színész végzete.
Lekötve csügg ő egy rövid bilincsen —
Ez a jelen ; csak erre számolhat,
Mert a jövőhöz semmi köze nincsen.

Ha a jelennek biztos fővenyébe
 Le nem bocsátá híre horgonyát :
 Elmegy nevével az idő hajója,
 És menni fog az örökléten át.

Vakon mért tartja a sors korodat,
 Hogy meg ne értsen? nemzetem művésze!
 Avvagy — kivéve egy-kettőt talán —
 Méltányolólág, lelkesedve néz-e?
 Születtél volna boldogabb hazában,
 Hol érdemeknek kedvezőbb az ég :
 Dicsőségednek fényes ragyogása
 Egy fél világra elsugárzanék.

Eljönnek ők, és néznek hidegen,
 És tőled egyre csak nagyot kívánnak ;
 Nem értik azt ők, mily kis száma van
 A sikerülés remek órájának.
 A költő ír, csak hogyha kedve tartja,
 A képiró, ha kedve tartja, fest . . .
 És a színészt befogják az igába,
 Habár halállal sujtja őt az est.

S mít szóljak arról, aki ellened
 Viseltetik rút pártos szenvedéllyel?
 Ki koszorúd, mit néhányan fonánk,
 Dühös kezekkel tépné szerteséjjel!
 Oh mert van ilyen, és pedig nem egy van ;
 Hogy is ne volna . . . magyarok vagyunk,
 A párt, a párt és mindörökké csak párt
 Sok század óta átkos jelszavunk. —

S mindekkorig te el nem csüggedél,
 A zsibbadásnak terhe nem lepett meg,
 Hogy ily kevés, ily kétes bére van
 Sok átvirrasztott, pusztá éjjelednek.
 De nem, jutalmad nem fog elmaradni!
 Megtisztuland az érzet és az ész,
 És eljövend a méltánylás idője,
 Midőn mindnyájunknak kedvence léssz.

(Pest.)

TOMPA MIHÁLYHOZ.

Hát, fiú, olvastam azt a verset,
Amelyet te én hozzám csináltál
Valahol a bártfai forrásnál,
S mondhatom, hogy nagy örömet szerzett.

Sok szépet elmondtál e levélben,
(Ne véld, hogy hizelgéskép beszélem,)
De legjobban az gyönyörködtetett,
Hogy a bort, öcsém, te is szereted.

Ejhj be derék gyerek vagy te, Miska!
Mért nem ölelhetlek össze-vissza? . . .
Látszik: deák vagy és kálomista,
Aki a vizet nagy kínnal issza.

Ember a lelked is, atyámfia!
Imádkozzunk a bor istenéhez,
S hagyjuk a világot papolnia,
Hogy, ki a bort szereti, ez és ez.

Haszontalan világ ez a mai;
Egyáltalában nem tetszik nékem.
Jöjünk csak mi össze! . . . fenn az égben
Örömkönnyekeket sír Csokonai.

Egyébiránt ne gondold barátom,
Hogy én valami vad fickó vagyok,
Mihelyest a bor színét meglátom;
Nem én! csak úgy csendesén vigadok.

S ha bizalmas ember van mellettem,
Mosolyogva a bús múlt időket
Elbeszélem, hogy mennyit szenvedtem,
Mint majd egyszer elbeszélem néked.

Hidd el, csodálkozni fogsz fölötte,
Hogy huszonkét éves ember ennyi
Bajon magát keresztül törhette,
S nem bírta őt a baj sírba tenni.

Az igaz, most jobb az állapotom,
 Bár a legjobbnak ezt sem mondhatom ;
 Hanem úgy csak állok, hogy ha véled
 Találkoznám, megvendégelnék.

De miért is nem jössz egyszer hozzánk?
 Majd meglátnád, milyen jól mulatnánk!
 Messze vagy, de én baka koromban
 Hetvenhétszer annyit gyalogoltam.

Siess hát, mert ha sokáig késel,
 Élted napjáig megemlegeted ;
 Én rontok hozzád, s akkor jaj neked :
 Agyonszorítlak egy öleléssel!

(Pest.)

ÉJSZAKÁIM.

Még úgy csak megjárja, ha az ég
 Fellegetlen, holdas, tisztakék,
 Ablakomra rá könyökölök,
 Hosszú szárból sűrűn füstölök,
 S elmerengek majdnem reggelig...
 Nekem ebben nagy kedvem telik.
 De mikor hold, csillag nem ragyog,
 Akkor én végkép oda vagyok.
 A tyukokkal el nem alhatom,
 Hát galléron csíp az unalom,
 S összenyaggat irgalmatlanúl...
 Az időm fut, mint a sánta nyúl.
 Véghetetlen kínom közepett
 Mit tehetnék ekkor egyebet?
 A tintába mártom tollamat,
 Vagyis : megpendítem lantomat,
 S kong belőle oly szeráfi dal,
 Hogy, ki hallja, rögtön szörnyet hal.

Én azonban folytatom dalom,
 Míg az álom és az únalom
 Egymással fölöttem hajba kap,
 S csakugyan az első markosabb. —
 Máskép mulnak éjeim bezeg,
 Majd ha feleségre szert teszek.

(Pest.)

FURFANGOS BORIVÓ.

Megiszom én a bort, mert szeretem,
 De néha megy belém nagy nehezen ;
 Azonban rajtam nem fog ki soha,
 Minden dolognak van oka-foka.

«A kancsó zsarnokszív» — azt gondolom —
 «Ki kell belőle a vért ontanom!»
 S e gondolatra kancsóm kiürül,
 Készítették bár feneketlenül.

(Pest.)

TAKARÉKOSSÁG.

Akárminikép csűrjük, csavarjuk,
 Szép, aki gazdálkodni tud ;
 Ilyennek aztán az adósság
 Nem köt nyakára háborut ;

Nem szurkol, ha bizonyos utcán
 Világos nappal menni kell,
 Hetykén tekinthet jobbra-balra,
 Találkozzék akárkivel ;

Nem mondja, amidőn javában
 Cseng a kocsmában a pohár :
 «Barátim, megbocsássatok, de
 Mennem kell otthon munka vár»,...

S a többi! — — szóval, mátul fogva
 Takarékos fiú leszek,
 Minden garast úgy megbecsülök,
 Miként apám, a jó öreg.

Hejh, csakhoggy én az efféléket
 Mindig pénzfogytán fogadom ;
 S amint pénzem jön : akkor ismét
 Hegyen-völgyön lakodalom.

(Pest.)

PINTY ÚRFI.

Én nem panaszlok sorsom ellen,
 Mi ördögért panaszlanék?
 Lehet-e kegyesebb irántam,
 Mint amilyen kegyes az ég?,
 Nekem jutott a nagy szerencse :
 Pinty úrfit énekelni meg!
 Pinty úrfi a maga nemében
 Hat pusztá falu környékében
 A legpáratlanabb gyerek.

Pinty úrfinak fillére sincsen,
 Tán a nagyapjának se' volt ;
 Amit telt erszénynek neveznek,
 Távol van tőle, mint a hold.
 Azért magát föl nem akasztja,
 De még csak nem is kesereg.
 Pinty úrfi a maga nemében
 Hat pusztá falu környékében
 A legpáratlanabb gyerek.

Asztalt számára nem terítnek,
 S ki hinné? éhen még se' vész ;
 Ha enni kell, a vendéglőkbe
 Bekullog ismerősihez,

S egy-egy falatka innen, onnan . . .
 Böndőjét ekkép tölti meg.
 Pinty úrfi a maga nemében
 Hat pusztá falu környékében
 A legpáratlanabb gyerek.

Mikép teszen szert öltözetre?
 Ez is igen eredeti :
 Bál- és egyébre a ruhákat
 Úgy kölcsön elkéregeti ;
 Csakhogy többé ezen ruhákat
 Nem látják a jó emberek.
 Pinty úrfi a maga nemében
 Hat pusztá falu környékében
 A legpáratlanabb gyerek.

Hol a szállása? azt nem tudjuk ;
 De ő fennen dicsekszi el :
 Milyen pompás szobái vannak !
 És amit ő mond, hinni kell.
 Bár kávéházakban gyakorta
 Olyan Pinty-féle szendereg :
 Pinty úrfi a maga nemében
 Hat pusztá falu környékében
 A legpáratlanabb gyerek.

És ilyen ő tetőtől talpig,
 Tökéletes képmása ez ;
 Magának és kedves honának
 Roppant becsületet szerez.
 Kiáltson föl hát minden ember :
 Tartsák meg őt az istenek !
 Pinty úrfi a maga nemében
 Hat pusztá falu környékében
 A legpáratlanabb gyerek.

(Pest.)

SZEMFÁJÁSOMKOR.

Teremtő isten! szemeimre
 A vakságot tán csak nem küldöd?
 Mi lesz belőlem, hogyha többé
 Nem láthatok lyányt s pipafüstöt!
 (Pest.)

A NAPHOZ.

Panaszom van kelmed ellen,
 Hallja kelmed, nap uram!
 Mi dolog az, sugarával
 Bánni olyan fukaran?

Elballag kelmed fölöttem
 Minden istenadta nap,
 Kis szobám kelmedtől még is
 Egy sziporka fényt se' kap.

Oly sötét van benne, mint a . . .
 Majd kimondtam, hogy mibe';
 Legyen egy kis embersége,
 S nézzen kelmed néha be.

Hiszen azt, hogy versírás a
 Mesterségem, tudja tán,
 Azt is tudja, ily esetben
 Nem lehet pompás szobám;

Hogy ne tudná, 'sz' hajdanában
 Kelmed szinte lantot vert,
 Még mikor le nem rudalták
 Az Olympról Jupitert.

Szánjon meg tehát kegyelmed,
 Kedves collega uram,
 S mátul fogva sugarával
 Ne bánjék oly fukaran.
 (Pest.)

HA.

Ha kalapomnak szőre volna,
 És jobbra-balra nem konyulna :
 Én volnék a derék legény!
 Arszlánnak is beilleném.

Ha már nem volna vagy két éve,
 Hogy a mellényem meg van véve :
 Én volnék a derék legény!
 Arszlánnak is beilleném.

Ha volna több, mint egy kabátom,
 Mit hordanom kell télen, nyáron :
 Én volnék a derék legény!
 Arszlánnak is beilleném.

Ha a nadrágom alja, térde
 Nem volna oly nagyon megsértve :
 Én volnék a derék legény!
 Arszlánnak is beilleném.

Ha a csizmámnak talpa, sarka
 Nem kérdené, hogy hol a varga?
 Én volnék a derék legény!
 Arszlánnak is beilleném.

Ha majd e ha, ha, ha, ha meg ha
 Elpusztul tőlem a pokolba :
 Én leszek a derék legény!
 Mindjárt arszlánnak illem én.

(Pest.)

A NAP HÁZASÉLETE.

A nap házas legény,
 Tudjátok?
 Hanem szegény
 Fején
 Ez épen a nagy átok

Mert a papucskormány terhét nyögi :
 Rosz felesége annyi bút szerez neki.
 Természetes hát, hogy a jó öreg
 A bort nem veti meg,
 A bort, mely minden bajnak orvoslója,
 A bort, mely a szívből a bút kiszórja.
 De otthon inni nem merészel,
 Mert ekkor kész a pör a feleséggel.
 Azonban tud magán segíteni.
 Midőn az égen a szokott utat teszi :
 Csak arra vár,
 Hogy fellegekbe öltözzék a láthatár,
 Ekkor nem félve,
 Hogy őt meglátja felesége,
 Bebaktat egy közeleső
 Kocsmába,
 S iszik, mint a kefekötő,
 Bújába'! —
 Ha jön az est,
 S a felleg oszlani kezd,
 Látjátok őtet, amint mámorosan
 Piros pofával az égről lezuhan.

(Pest.)

SZERELEM VÁNDORAI.

Kél a hold, az éj lovagja,
 Hold kíséretében,
 Mint hűséges apród, a kis
 Esti csillag mégyen.

Indulóban vagyok én is,
 S nem megyek magamban ;
 Holddal esti csillag, vélem
 Égő szerelem van.

Csak eredj, hold, csak eredj a
 Barna éjszakához ;
 Megyek én is, megyek én is
 Barna kis leányhoz.

(Pest.)

HALÁLOM.

A halál két neme áll előttem,
 Nem tudom, hogy melyiké leszek ;
 Nem tudom, pedig szeretném tudni :
 Éhen vagy szomjan halok-e meg?

(Pest.)

MI LETT?

Nem tudom, mi lelt ma engem?
 Jó kedvemben nincs határ ;
 Danolhatnék, füttyölhetnék,
 Egyikhez sem értek bár.

Összeverem a bokámat,
 Noha nem szól muzsika ;
 A szobám világos ámbár
 Nap nem süt belé soha.

Még a füst is rózsaszínű,
 Melyet rossz cserép pipám
 Legroszabb kapadohányból
 Küld keresztül a szobán.

A szívem ver, mintha benne
 Háborogna szerelem ;
 Pedig egy leány sem váltott
 Csak egy jó szót is velem.

S annál megfoghatlanabb ez,
 Mert zsebemnek zord egén
 Pénzfogyatkozásnak éje
 Úl sötéten, feketén .

Szóval : a világ előtttem
 Egy szép tulipán-bokor . . .
 Kár, hogy addig lesz csak az, míg
 Kimegy fejemből a bor!

(Pest.)

IGYUNK!

Akinek nincs szeretője,
 Bort igyék.
 S hinni fogja, hogy minden lány
 Érte ég.

És igyék bort az, akinek
 Pénze nincs,
 S az övé lesz a világon
 Minden kincs.

És igyék bort az, akinek
 Búja van,
 S a bú tőle nyakra-főre
 Elrohan.

Sem szeretőm, sem pénzem,
 Csak bánatom ;
 Másnál háromszorta többet
 Ihatom.

(Pest.)

DÁRIDÓ UTÁN.

Ez volt aztán az éjszaka!
Bort többé soh'se lássak,
Ha életemben párja volt
Ennek az áldomásnak.

Egész mohácsi ütközet
Ment végbe ott közöttünk;
Igaz, hogy a török a bor,
És a magyar mi lettünk.

Hanem még az is igaz ám,
Hogy harcoltunk vitézül,
Kivált mikor már a király,
Az ész, kidőlt nyergébül.

A győzelmes poharakat
Dühhel nyakon ragadtuk,
S függünk letéphetetlenül,
Mint a pióca, rajtuk.

Ha oly hosszú lesz életünk,
Mint kortyaink valának,
Megérjük boldogabb korát
A bús magyar hazának.

(Pest.)

VERSEIM.

A költészet fája életem,
Minden versem egy levelke rajt'.
Fa, levél el fog hervadni majd,
A felejtés szele rá sohajt.

És mivelhogy elhervadni fog,
Ne is ápolgassam én e fát?
Más hasznót ha nem hajt: legalább,
Amig élek, hús árnyékot ad.

(Pest.)

HOZZÁ.

Szent borzalommal nyujtom ím feléd
 Nem földi kéjtől reszkető kezem,
 S enyém vagy-e? valóban az enyém?
 Nem álmodom-e? félve kérdezem.

Oh nem, nem álom! hallom hangjaid,
 Az andalító édes hangokat,
 És arcaidnak látom liljomát,
 S itt pihensz, hol hév szívem dagad.

Mennyit nem küzde a balsors velem,
 Mig valahára mégis engedett,
 Mig a dicső percet megérhetém,
 Hol sajátomnak mondlak tégedet.

Sajátom vagy! s e boldogságomat
 Kinek, vajon kinek köszönhetem?
 Isten megáldja kedves verseim!
 Ők, ők szereztek meg téged nekem.

Engedd, hogy még egyszer nézzek reád,
 S szorítsanak szívemhez e kezek!
 És most...és most...jer a zsebembe, pénz,
 S menjünk, először is csizmát veszek.

(Pest.)

SOVÁNY ŐSZ.

Megköszönöm az ilyen őszt,
 Alázatosan köszönöm!
 Egész világ örül, vigad,
 Csak én nekem nincsen örömöm.
 Iszik boldog, boldogtalan,
 Szüret van úton, útfelen,
 És én isten kegyelmiből
 A száraz kortyokat nyelem.

Búsan Budára kullogok,
 Megállok a vár tetején ;
 Nagyszálnak borszülő hegye
 Távolból kékellik felém.
 Nagyszálnak borszülő hegye
 Sok jó napot szerzett nekem ;
 Hanem mi haszna? hogyha most
 A száraz kortyokat nyelem.

Mint holmi falusi biró,
 Leteszem a két könyököm,
 Remélve, hogy tán valahogy
 Majd búmat versben kinyögöm.
 Hiába minden fejtörés!
 Nem boldogúl a vers velem,
 Hogy is verselhetnék? midőn
 A száraz kortyokat nyelem.

Nagy bosszusan, nagy álmosan
 Az ágyba vágom magamat,
 S hejh a szüret! ezt mormogom
 Fülíg a takaró alatt.
 És a szüretről álmodom
 S a borról minden éjjelen ;
 Másnap megint, mint azelőtt,
 A száraz kortyokat nyelem.

Csak menne már el a szüret,
 Csak menne a pokolba már!
 Hozná meg isten a telet,
 Hideg házban húzzam ki bár.
 Vagy meglövöm magam, vagy a
 Duna leszen fekvő helyem,
 Ha a jövő szüretkor is
 A száraz kortyokat nyelem.

(Buda.)

CSOKONAI.

Egy kálomista pap s Csokonai
 Egymásnak voltak jó barátai.
 Kilódul egyszer Debrecenből
 S a jó barát előtt megáll,
 S: ihatnám, pajtás! így kiált föl
 Csokonai Vitéz Mihály.

«No ha ihatnál, hát majd ihatol,
 Akad még bor számodra valahol,
 Ha máshol nem, tehát pincémbe ;
 Ottan nem egy hordó bor áll».
 Szólt a pap s leballag véle
 Csokonai Vitéz Mihály.

«Ihol ni, uccu!» fölkiált a pap,
 Amint egy hordóból dugaszt kikap ;
 «Szaladj csapért! ott fönn felejtém ;
 Szaladj öcsém, de meg ne állj!»
 És fölrohan lóhalálában
 Csokonai Vitéz Mihály.

A likra tette tenyerét a pap ;
 Csak vár, csak vár, hogy jön talán a csap,
 S a csap nem jött és a pap morgott :
 «De mi az ördögöt csinál,
 Hol a pokolba marad az a
 Csokonai Vitéz Mihály?»

Tovább nem győzte várni a csapot,
 Otthagyta a hordót (a bor kifolyt),
 Fölmén a pincéből a házba,
 De ott fönn senkit nem talál.
 Csak késő este érkezett meg
 Csokonai Vitéz Mihály.

Hát a dologban ez volt az egész :
 Kereste ott fönn a csapot Vitéz,
 Zeget-zúgot kikutat érte,
 De csak nem jön rá, hogy hol áll,
 És így csapért szomszédba mégyen
 Csokonai Vitéz Mihály.

A szomszédban valami lakzi volt.
 Elébe hoztak ételt és italt ;
 És ím az étel és bor mellett
 És a zenének hanginál
 Csapot, papot mindent felejtett
 Csokonai Vitéz Mihály.

(Pest.)

VOLNÉK BÁR . . .

Volnék bár sivatag bús szigete
 A tenger közepének,
 Hová ember, madár nem lépne be —
 Csak tégedet ne ismernélek.

Volnék megdermedt jégsziklája bár
 A messze föld végének,
 Mit nem melenget lanyha napsugár —
 Csak tégedet ne ismernélek.

Volnék bár a földöv homokja, hol
 A nyári nap tüzének
 Örök sugára égető pokol —
 Csak tégedet ne ismernélek.

Volnék bár hallgató éjféleken
 Átokvert kósza lélek,
 Ki még koporsajában sem pihen —
 Csak tégedet ne ismernélek.

Nem volna mérve oly nagy terhe rám
A kínnak, szenvedésnek,
Létem keresztjét jobban hordanám —
Csak tégedet ne ismernélek.

S mégis, mégis... nem volna életem,
Az örök üdvességnek
Magas helye sem tetszenék nekem,
Ha tégedet nem ismernélek.

(Pest.)

SZIVEM, TE ÁRVA RABMADÁR!

Szivem, te árva rabmadár!
Kit szűk, szoros kalitka zár,
Légy csendesebben odabenn,
Ne hánykolódjál oly igen;
Ugy megtalálod sérteni
Magad, hogy vér fog ömleni...
Vagy üsd meg magadat tehát,
Jőjön halálos seb reád;
Véreddel majd megírhatom
Szerelmem és hattyúdalom.

(Pest.)

AZ ÉN SZERELMEM . . .

Az én szerelmem nem a csalogány,
Kit fölkelte a hajnalszürkület,
Hogy édes ének szóljon ajakán
A nap csókjától rózsás föld felett.

Az én szerelmem nem kies liget,
Hol csendes tóban hattyúk ringanak,
Fehér nyakok mig bókot integet
A vízbe néző hold sugárinak.

Az én szerelmem nem nyugalmas ház,
Mit kert gyanánt körül a béke vett.
Hol a boldogság anyaként tanyáz,
S tündér leányt szül : a szép örömet.

Az én szerelmem rengeteg vadon ;
A féltés benne mint haramja áll,
Kezében tör : kétségb'ésés vagyon,
Minden döfése százszoros halál.

(Pest.)

SZEMEK, MINDENHATÓ SZEMEK!

Szemek, mindenható szemek!
Ne nézzetek, ne nézzetek
Reám oly hidegen, oly hidegen ;
Megöltök, ez halál nekem,
Halál nekem!

Vagy, oh mindenható szemek!
Csak öljetek meg, öljetek,
Aztán mosolygjatok, mosolygjatok,
S én újlag föltámadok,
Föltámadok!

(Pest.)

SZERELMEM ZÚGÓ TENGER . . .

Szerelmem zúgó tenger,
De most zugása nem ver
Órjási hánykódás közt földet és eget :
Elszenderült, miképen
A gyermek bölcsejében,
Ha hosszan jajgatott és hosszan könnyezett.

A síma habtükrében
 Evez föl és le lelkem
 Szelíd merengésnek hintázó csónakán ;
 Partjáról a jövőnek
 Csattog felém lágy ének . . .
 Te énekelsz, remény, te kedves csalogány!
 (Pest.)

ÉLET, HALÁL! NEKEM MÁR MINDEGY.

Élet, halál... nekem már mindegy!
 Ez a kétség irtóztató ;
 Így nem mehet tovább, amint megy,
 És, «aki mer, nyer» példaszó.

Hozzá megyek, hozzá kell mennem,
 Előtte szívem fölnyitom,
 Hadd lássa meg, mi kín van bennem,
 S hogy azt mind érte hordozom.

S ha szenvedésem látni fogja,
 S a halvány színt, melyben vagyok ;
 Talán meglágyul indulatja,
 Talán majd szánakozni fog.

És hátha könyvéből szemének
 E drága sort olvashatom :
 Hisz én már téged rég kísérlek,
 Van érted titkos bánatom.

És hátha csókja szent kulcsával
 Nyitand számomra majd eget...
 Vagy, mint örültet, szolga által
 Szobájából majd kilöket.

(Pest.)

A BORHOZ.

Oh bor! te voltál eddig egy barátom ;
 De látom,
 Hogy már kihalt tüzed, mely értem ége,
 S frigyünknek vége, vége.
 Ha eddig hozzá folyamodtam
 Bús állapotban,
 Keresztelő lett... a búbánatot
 Vidámsággá kereszteléd.
 Mért járulok hiába most eléd?
 Varázserődét mért nem mutatod?
 Fejem nehéz,
 És reszket már e kéz,
 Mely a teli
 Pohárt ajkamhoz emeli ;
 Ezt befolyásod eszközölte,
 De nem hatál be a kebelbe :
 A lélek ép,
 Nem részegülhet semmifélekép.
 A multnak fekete
 Emlékezete
 — Mint Dejaníraköntös — rajta van
 Letéphetetlenül, minduntalan.

Oh bor!
 Ki annyiszor
 Voltál bajomnak orvossága,
 Légy most is az, bár utójára :
 Feledtesd el velem a gúnymosolyt,
 Mely lángszerelmem jégjutalma volt!

(Pest.)

A KÜLFÖLD MAGYARJAIHOZ.

Ti fekélyek a hazának testén,
 Mit mondjak felőletek?
 Hogyha volnék tűz : kiégetnélek,
 Égetném rossz véretek.

Nem vagyok tűz, nincs emésztő lángom ;
 De van édes hangu szóm,
 Mely reátok átkait kiáltja,
 Átkait irtóztatón.

Annyi kincse van hát e hazának,
 Hogy nem is fér benne meg?
 Hiszen e hon, e boldogtalan hon
 Oly szegény és oly beteg.

És ti rablók, amit orvosságra
 Izzad kinnal e haza :
 Elhordjátok idegen bálványtok,
 A külföld oltárira.

E hazán, mely porban esd kenyérért,
 Nem esik meg szívetek ;
 Míg ő vért sír, poharaitokba
 Kinn ti a bort töltitek.

És csak akkor tértek vissza, már ha
 Koldusbot van nálatok :
 Kit koldussá tettetek, hogy tőle
 Ismét koldulhassatok.

Amiként ti e szegény hazából
 Magatok száműzitek :
 Vesse úgy ki csontotokat a sír
 S a mennyország lelketek!

(Pest.)

MÉRT NEM SZÜLETTEM EZER ÉV ELŐTT?

Mért nem születtem ezer év előtt?
 Midőn születtek Árpád daliái,
 S ragadva kardot, a vérkedvelőt,
 A nagy világgal mentek szembeszállni.

Beh mondtam volna csataéneket,
 Versenyt rivalgót kürtjével Lehelnek,
 Melynek zugási mennydörgéseket
 Vadúl kavargó örvényökbe nyeltek.

Beh fölvetettem volna magamat
 Hadvész után nyerítő paripára,
 Keresni a sírt vagy babéromat
 Hazát teremtő harcok viharába'.

Beh énekeltem volna diadalt,
 Vitézeimnek, párduebőrre dőlve,
 Midőn az ütközetmoraj kihalt
 S az áldomás csengése jött helyébe.

Vagyok henyélő század gyermeke,
 Hol megdalolni méltó tárgyam nincsen ;
 S ha volna is, mi lenne sikere?
 Sínlődik a nyelv terhes rabbilincsen.

(Pest.)

A LEÁNYKÁKHOZ.

Ne haragudjatok rám,
 Leánykák, lelkeim!
 Hogy oly sokszor beszélnek
 A borról verseim.

Ti nem gondolhatjátok,
 Mily bús az életem,
 Hogy gyakran a keservek
 Keservét szenvedem.

Mig olvassátok tőlem
 A tréfás dalokat,
 Nem sejtitek, hogy néha
 Szivem majd megszakad.

S lássátok, szépeim! ha
 A bú nekem rohan,
 Mint felbőszült oroszlán,
 Emésztő-szilajan ;

Ha a világ előttem
 Éjjé sötétedik,
 S a sötétséges éjben
 Vihar kerekedik.

És a vihar szivemben
 Dúl irgalmatlanúl :
 Csak a bor, amitől ez
 Ismét lecsillapúl.

Lecsillapúl lassanként,
 Elzúg a fergeteg,
 S én újlag vidám, kék
 Eget szemlélhetek ;

S a fölvidámult égen
 A régi fényben jár
 A jó kedv holdja, a szép
 Örömcstillagsugár.

Ily jótevő orvosság
 A szőlőnedv nekem ;
 Nem egyszer menté meg már
 Megúnt, bús életem.

Mert gyakran voltam úgy, hogy
 Csak még egy pillanat . . .
 S most pókháló fődözné
 Versíró tollamat,

Mig én magam fekünném
 A sírban hidegen,
 S a föld hideg porával
 Vegyülne tetemem — —

Ne haragudjatok hát,
 Leánykák, lelkeim!
 Hogy oly sokszor beszélnek
 A borról verseim.

(Pest.)

SZÜLEIMHEZ.

Hejh édes szülőimék,
 Gazdagodjam meg csak
 Akkor, hiszem istenem,
 Nem panaszkodnak.

Minden teljesülni fog,
 Amit csak kívánnak ;
 Megelőzőm vágyait
 Éd's apám s anyámnak.

Lesz csinos ház, amiben
 Megvonúlnak szépen ;
 Pince lesz a ház alatt,
 Jó bor a pincében.

Meghihatja éd's apám
 Minden jó barátját ;
 Borozás közt lelköket
 A jó kedvbe mártják.

Szép kocsit csináltatok
 Éd's anyám számára ;
 Nem kell, hogy a templomo
 Gyalogosan járja.

Lesz arany szegélyzetű
 Imádságos könyve,
 Krisztus urunk képe lesz
 Szépen metszve benne.

Pistinak meg majd veszek
 Drága paripákat,
 Rajtok jó Istók öcsém
 Vásárokra járhat.

Végesvégül lesz nekem
 Dúsgazdag könyvtárom ;
 Akkor majd a verseket
 Nem pénzért csinálom.

Ingyen osztom azokat
 Szét az ujságokba ;
 Minden szerkesztő, tudom,
 Szívesen fogadja.

S hogyha szép lyányt kaphatok :
 — De magyar lelkűt ám! —
 Éd's apám táncolni fog
 Fia lakodalmán.

Igy élünk majd boldogan
 A mulatságoknak,
 Igy biz, édes szüleim . . .
 Gazdagodjam meg csak!

(Pest.)

KATONA VAGYOK ÉN . . .

Katona vagyok én, kiszolgált katona,
 Csak káplár sem voltam, mindig közkatona.
 A katonasághoz ifjúságot vittem,
 Ott maradt az, haza öregséggel jöttem.

Nagy volt pontosságom, nagy volt a hűségem,
 Nem volt reám mérve csak egy büntetés sem.
 Mi lett a jutalmam, mikor kiszolgáltam?
 A generális megveregette vállam.

(Pest.)

NEM TESZ FÖL A LYÁNY MAGÁBAN EGYEBET . . .

Nem tesz föl a lyány magában egyebet,
Csak hogy téged, csalfa legény, elfeled ;
Addig feled, addig feled, csak feled,
Mig a szíve bánatában megreped.

(Pest.)

FÉNYES CSILLAG . . .

Fényes csillag, mondd meg nekem,
Mért nem maradtál odafenn?
Mondd meg, arra mi ok szolgál,
Hogy az égről lefutottál?

«Csak az az ok szolgál arra,
Mert ránéztem galambodra ;
Sugaramnál szebb a szeme,
Boszankodás kergetett le.»

(Pest.)

GYERE LOVAM . . .

Gyere lovam, hadd tegyem rád nyergem!
Galambomnál kell még ma teremnem.
A kengyelbe most teszem bal lábam,
De lelkem már a galambomnál van.

Száll a madár, tán párjához siet ;
Sebesen száll, el is hagyott minket.
Érjük utol szaporán, jó lovam,
A párját ő sem szereti jobban.

(Pest.)

BOLDOG ÉJJEL . . .

Boldog éjjel! együtt vagyok rózsámmal,
 A kis kertben mulatozunk egymással ;
 Csendesség van, csak az ebek csaholnak,
 Fenn az égen
 Tündérszépen
 Ragyog a hold, a csillag.

Nem jó csillag lett volna én belőlem ;
 Tudja isten, nem maradnék az égen,
 Nem kellene én nekem a mennyország,
 Lejárnék én
 Minden estén,
 Kedves rózsám, te hozzád.
 (Pest.)

SZERELEM, SZERELEM . . .

Szerelem, szerelem,	Elmegyek az ácshez
Keserű szerelem!	Fejfát csináltatok.
Miért bántál olyan	Egyszerű fejfámra
Kegyetlenül velem?	Csak egy sort iratok ;
Te voltál szívemben	Fekete betűkkel
Első és utósó,	Ez lesz írva rája :
Nemsokára készül	«Itt hervad a hűség
Számomra koporsó.	Eltépett rózsája.»

(Pest.)

ESIK, ESIK, ESIK . . .

Esik, esik, esik,	Az eső, az eső,
Csókeső esik ;	Villámlással jár ;
Az én ajakamnak	A szemed, galambom,
Nagyon jól esik.	Villámló sugár.

Mennydörög, mennydörög,
 A hátunk megett ;
 Szaladok, galambom,
 Jön az öreged.

(Pest.)

A TERMÉSZET VADVIRÁGA.

Mit ugattok, mit haraptok
 Engemet, hitvány ebek!
 Torkotokba, hogy megfúltok,
 Oly kemény koncot vetek.
 Nyirbáljatok üvegházak
 Satnya sarjadékain ;
 A korlátatlan természet
 Vadvirága vagyok én.

Nem verték belém tanítók
 Bottal a költészetet,
 Iskolai szabályoknak
 Lelkem soh'sem engedett.
 Támaszkodják szabályokra,
 Ki szabadon, félve mén.
 A korlátatlan természet
 Vadvirága vagyok én.

Nem virítok számotokra,
 Árva finnyás kóficok!
 Kiknek gyöngé, kényes, romlott
 Gyomra mindjárt háborog ;
 Van azért, ki ép izléssel
 Üdvezelve jön élém.
 A korlátatlan természet
 Vadvirága vagyok én.

Hát azért nekem örökre
 Szépen békét hagyjatok ;
 Ugy sem sok gyümölcsű munka :
 Falra borsót hánynotok.
 S kedvetek ha jön kötődni,
 Ugy kapkodjatok felém :
 A természetnek tövises
 Vadvirága vagyok én.

(Pest.)

JÁNOS GAZDA.

János gazda derék gazda,
Nincsen párja hat faluba';
Csak egy a bibéje,
Hogy soha sincs pénze.

Széles, hosszú szántóföldje,
Sok gabona terem benne,
Vásárra jár véle,
Még sincs soha pénze.

Nem kóborol a kocsmába,
Kocsmárosra nem kiáltja:
Hejh, bort az itcébe!
Még sincs soha pénze.

Felesége szép, takaros,
Legényekre nem haragos,
Kivált béresére . . .
Hát ezért nincs pénze.

(Pest.)

LEVÉL EGY SZINÉSZ BARÁTOMHOZ.

Jut még eszedbe a fiu? kivel
Együtt cepelted a vándorbotot,
Mely koldusbotnak is beillenék,
Midőn a sorsnak fényes kedve nincs;
És ez nem épen olyan ritkaság
Színészre nézve, mint boldogtalan
Magyar hazánkban a hú honfigond.
Lásd, én reátok még emlékezem,
És elfeledni nem fogom soha
A jót s roszt, mely ott közöttetek
Mult napjainak osztályrésze volt.

Elöttem áll a délután, midőn
 A színészetbe béavattatám.
 Barangolék föl és le céltalan
 A nagy hazának minden tájain.
 Tarisznyámban, mit hátamon vivék,
 Nem mondhatom, hogy nagy volt a teher,
 De a nyomor, mint ólom, megnyomott.
 Könnyíte rajt' a víg könnyelműség,
 Mely utaimban hő társam vala.
 Ekkép juték egy nyári délután
 Egy kis városba ; fáradt lábaim
 A fogadóban megpihentenek. —
 Vendégszobája egyik oldalán
 Helyet szerényen színpad foglala.
 Mire való is már a fényűzés? . . .
 Azon tünődtem épen : kérjek-e
 Ebédet vagy se? hát ha majd sovány
 Zsebem bicskája szépen bentörik?
 Az ajtót ekkor megnyitá egy ur ;
 Volt bennem annyi emberismeret,
 Rá foghatnom, hogy nem más, mint színész,
 Fején kalapja nagybecsű vala,
 Mert Elizéus prófétával az
 Rokonságban volt . . . tudn'illik : kopasz.
 Kabátja új, a nadrág régi rongy,
 És lábát csizma helytt cipő fődé,
 Alkalmasint a melyben szerepelt.
 «Thalia papja?» kérdém. — «Az vagyok ;
 Talán ön is?» — «Még eddig nem.» — «Tehát
 Jövőben? fölség . . .» — «Azt sem mondhatom»,
 Vágtam szavába ; ámde ő rohant,
 S vezette gyorsan az igazgatót.
 Fehér köpenyben az igazgató
 Jött üdvözelní engem nyájasan :
 «Isten hozá önt, tisztelt honfitárs!
 Lesz hát szerencsénk önhöz, édes ur?
 Imádja úgy-e a művészetet?
 Ah, jó barátom, isteni is az!
 S önnek szemébből olvasom ki, hogy

Színészetünknek egykor hőse lesz,
 És kürtölendik bámult nagy nevét
 A két hazának minden ajkai...
 Ebédelt már ön? itt az ételek
 Fölötte drágák, s ami több: roszak.
 Az ispán urtól őzcombot kapánk,
 A káposztából is van maradék —
 Ha meghívásom nem méltóztatik
 Elutasítani: jó ebédje lesz.»
 Így ostromolt a jó igazgató,
 Forgatva nyelve könnyü kerekét.
 Én nem rosz kedvvel engedék neki.
 Menék ebédre és ebéd után
 Beiktatának ünnepélyesen
 A társaságba — nem kutatva: mi
 Valék, deák-e vagy csizmadia?
 Másnap fölléptem a Peleskei
 Notáriusban. Hősleg működéim
 Három szerepben, minthogy összesen
 A társaságnak csak hat tagja volt. —
 Egy ideig csak elvalék velők;
 Faluzgatánk jó és bal szerencse közt.
 De a barátság végre megszakadt,
 Mert én utáltam a nyegléskedést,
 A sok «utószor»-t, a görögtüzet,
 S tudj' a manó, mily csábításokat.
 A társaság is végre széteszolt
 Egymást erő bel- s külviszály miatt;
 S én újra jártam széles e hazát,
 Mignem keblébe vett más társaság.
 Mit ottan, itt is azt tapasztalám,
 S tapasztalásom nem volt olyatén,
 Mely kedvre hozta volna lelkemet.
 Kenyért keresni színészek leszünk,
 Nem a művészet szent szerelmiből,
 S haladni nincsen semmi ösztönünk.
 «Pártolj, közönség, és majd haladunk»,
 Mond a színész; és az meg így felel:
 «Haladjatok, majd aztán pártolunk»;

És végre mind a kettő elmarad.
 Nem is hiszem, hogy a színészetet
 Becsülni fogják, míg ez befogad
 Minden bitangot, gaz sehonnait,
 Kik a világnak söpredékei,
 S itten keresnek biztos menhelyet.
 Barátom, ez fájt én nekem s neked,
 Ez keseríte minket annyira.
 Az isten adja, hogy minél előbb
 Akképen álljon színművészetünk,
 Amint valóban kéne állnia.
 (Pest.)

A TINTÁS-ÜVEG.

Vándorszínész korában Megyeri
 (Van-e, ki e nevet nem ismeri?)
 Körmölgeté, mint más, a színlapot.
 Kapott
 Ezért
 Egyszer vagy öt forintnyi bért,
 Amint mondom, vagy öt forintnyi bért.

Először is hát tintaért megyen,
 Ha ismét írni kell, hogy majd legyen.
 A tintás-üveget pedig hová
 Dugá?
 Bele
 Kabátja hátsó zsebibe,
 Amint mondom, kabátja zsebibe.

S hogy pénzre tett szert, lett Megyeri vig,
 S haza felé menvén, ugrándozik,
 Hiába inti őt Szentpéteri :
 ♦Kari,
 Vigyázz!
 Kedved majd követendi gyász,
 Amint mondom majd követendi gyász,

Ugy lett. A sok ugrádozás alatt
 Kifolyt a tinta ; foltja megmaradt.
 Megyeri elbusúl — kedvét szegi
 Neki
 A folt,
 Mivel csak egy kabátja volt,
 Amint mondom, csak egy kabátja volt.

Mi több! kabátja épen sárga volt,
 És így annál jobban látszott a folt.
 «Eldobnám — szólt — de mással nem bírok»
 Ez ok
 Miatt
 Hordá, míg széjjel nem szakadt,
 Amint mondom, míg széjjel nem szakadt
 (Pest.)

AZ ÖREG ÚR.

Az öreg úrnak élete
 Szánandó gyötrelem,
 Veséig gyötri a szegényt
 Féltékeny szerelem.

Unokaöccse oly gonosz,
 S szép, ifju a neje ;
 Unokaöccse vert szöget
 Megőszült fejibe.

Míg nőtlen volt : terhére nem
 Esett a hivatal,
 Nyugodtan, híven végezé ;
 De most majd belehal.

Míg nőtlen volt : barátinál
 El-elkártyázgatott ;
 De mostan éjszakázni fél . . .
 Keserves állapot!

Míg nőtlen volt : álom között
 Folyának éjei :
 De most az öreg úr szemét
 Behúnyni sem meri.

Pedig, pedig, szegény öreg,
 Féltés hiába bánt ;
 Öcséd nődet nem szereti ...
 Hanem a szobalyányt.

(Pest.)

MIT SZÓL A BÖLCS?

Hm, bizony csak sok nem úgy balad,
 Amint kéne, itt a nap alatt.
 Szikrát sem törődve szól a bölcs :
 Itt van a pohár, hol a bor? tölts!

Tenger a pénz, melyben elsülyed
 Sok hajó : elv, jellem, becsület.
 Szikrát sem törődve szól a bölcs :
 Itt van a pohár, hol a bor? tölts!

Korpafőt diszít selyem kalap,
 S az okos fő teng daróc alatt.
 Szikrát sem törődve szól a bölcs :
 Itt van a pohár, hol a bor? tölts!

A lét könyviből e szót «barát»
 Az idők régen kivakarák.
 Szikrát sem törődve szól a bölcs:
 Itt van a pohár, hol a bor? tölts!

Egyenesség, nyílt őszinteség
 Rókaságnak zsákmányúl esék.
 Szikrát sem törődve szól a bölcs :
 Itt van a pohár, hol a bor? tölts!

Feleség-hűség járatlan ut,
 Rajta már csak az együgyü fut.
 Szikrát sem törődve szól a bölcs :
 Itt van a pohár, hol a bor? tölts!

Igaz-mondás elhajított kő,
 Hajító fejére visszajő.
 Szikrát sem törődve szól a bölcs :
 Itt van a pohár, hol a bor? tölts!

Megterem sok prédikáció,
 Nem igen hallgatják, bármi jó.
 Szikrát sem törődve szól a bölcs :
 Itt van a pohár, hol a bor? tölts!

(Pest.)

PÁL MESTER.

Pál mester ilyformán okoskodott,
 És félre csapta
 Szilajhetykén a kalapot :
 «Eh, aki adta!
 Mire való a feleség nekem?
 Nélküle szabadabb lesz életem ;
 Elkergetem... az lesz belőle.»
 És úgy tett, amiként beszéle.

Pál mester később így okoskodott,
 Csakhogy nem csapta
 Ő félre most a kalapot :
 «Hejh, aki adta!
 Mégis csak kár volt elkergetnem őt ;
 Kezében gazdaságom egyre nőtt,
 S most elpusztúl... az lesz belőle.»
 És úgy lett, amiként beszéle.

Pál mester ekkor így okoskodott,
 És félrecsapta
 Ismét hetykén a kalapot :
 «Eh, aki adta!
 Mi haszna minden bűm és bánatom?
 Ugy sincs sokam ; azt is tovább adom,
 Tovább adom... az lesz belőle.»
 És úgy tett, amiként beszéle.

Pál mester végre így okoskodott,
 S szemére csapta
 Keservesen a kalapot :
 «Hejh, aki adta!
 Most már minden, de minden oda van ;
 Mitévő legyek? felkössem magam?
 Fel, felkötöm... az lesz belőle.»
 És úgy tett, amiként beszéle.
 (Pest.)

RÉSZEGSÉG A HAZÁÉRT.

Fiuk, az isten áldjon meg,
 Én is iszom, igyatok!
 Én nem nézhetek vidámon
 Végig elhagyott hazámon,
 Csak mikor részeg vagyok!

Ekkor úgy látom hazámat,
 Amint kéne lennie ;
 Mindenik pohár, amelynek
 Habjai belém ömölnek,
 Egy sebét hegeszti be.

S ha, míg részeg vagyok : boldog
 Volna a hon csakugyan,
 Bár örökké kéne élnem,
 Fiuk, nem láthatna engem
 Soha senki józanon.

(Pest.)

LANT ÉS KARD.

Felhős az ég hazámon,
 Aligha nem lesz vész ;
 Csak hadd legyen, nem bánom,
 Lelkem reája kész.

Lantom nagyon szeretne
 Hallgatva állani,
 Régóta van kezembe',
 Már kopnak húrjai.

S amott a zugban kardom
 Folyvást panaszkodik :
 Hiába meddig tartom,
 Az ítéletnapig . . .
 (Pest.)

ETELKÉHEZ.

Láttad-e, angyalom, a Dunát
 S a szigetet közepén?
 Ide szivembe képedet
 Akként foglalom én.

A szigetről zöld fa-lomb
 Mártja a vízbe magát :
 Ha te szivembe így a remény
 Zöldjét mártanád!
 (Pest.)

SZERELEM ÉS BOR.

Azt mondom, amit mindig mondok :
 Ne háborgassanak a gondok,
 Ne háborgassanak bennünket!
 Legyen vidámság, tréfa, nesz :
 Ifjak vagyunk és ifjuságunk
 Idő jártával oda lesz.

Járjunk a szerelem kertében,
 Virág ott nyílik minden lépten ;
 Ha megtalál tüskéje szúrní :
 Illatja gyógyulást szerez.
 Szeressünk! mert erőnk, szeretni,
 Idő jártával oda lesz.

Midőn a szerelem kertében
 A nap tikkasztón süt az égen :
 Térjünk hús árnyékú lugasba
 A borgyümölcs tőkéihez.
 Igyunk! pénzünk van, hátha pénzünk
 Idő jártával oda lesz.

E kép a legszebb élet képe ;
 Adjunk érette bút cserébe.
 Mint fellegekre a szivárvány,
 Reánk mosolygani fog ez,
 Ha majd derengő ifjuságunk
 Idő jártával oda lesz.

(Pest.)

RABHAZÁNAK FIA.

Menjünk, menjünk a földbe,
 Beteg szívem!
 Hiszen
 Megtetted, amit kelle,
 Megtetted, amit lehetett :
 Viselted honfisebedet.

Hideg van a síréjben ;
 Másnak lehet . . .
 Meleg,
 Forró lesz a sír nékem :
 Mit életemben viselék,
 A honfiseb még ott is ég.

De az ítélet napja
 Eljön talán,
 S hazám
 Bilincseit lerontja.
 Akkor sebem begyógyuland,
 S hüvösben nyugszom ott alant.
 (Pest.)

CS. E. KISASSZONY EMLÉK- KÖNYVÉBE.

Ha e sötét betűk, amiket itt leírok,
 Lennének a balsors, amely tán téged ér:
 Elvetném tollamat, nem írnék, bárha lenne
 Minden vonásomért egy-egy ország a bér.
 (Pest.)

V. S.-NÉ EMLÉKKÖNYVÉBE.

Tudom: mint boldogítod férjedet;
 De szinte kívánnám, hogy azt ne tedd,
 Ne olyan nagy mértékben legalább.
 A fájdalomnak csalogánya ő,
 S mióta boldog, hangja ritkán jó...
 Gyötörd, hogy halljuk édesbús dalát.
 (Pest.)

BUCSÚ 1844-TŐL.

Egy esztendő a másik sírját ássa,
 Gyilkolják egymást, mint az emberek.
 Idő, szárnyadnak még egy csattanása,
 S a jelen év is sírban szendereg.
 Oltsd el, haldokló, hervadt ajakadnak
 Lélekzetével életmécsedet,
 Nem foglak oda írni tégedet,
 Hol boldog évim följegyezve vannak.

Magas tervektől izzadó fejembe
 Te oly sok eszme magvait vetéd,
 S én a gyümölcsöt bőven megteremve
 Láthatván, rajta büszkén nézek szét.
 Jutalmaúl nem rest munkálatomnak
 A hír csillagja rám sugárt vetett.
 S én még sem írlak oda tégedet,
 Hol boldog évim följegyezve vannak.

Szivem sokáig a sors bal kezében
 A fájdalom meggyúlt világa volt ;
 Te, megvénült év, szóltál, hogy ne égjen,
 És szózatodra a vad láng kiholt.
 Elhamvadt üszke van csak bánatomnak
 A romba dőlt s már fél-ép szív felett ;
 S én még sem írlak oda tégedet,
 Hol boldog évim följegyezve vannak.

Oh haldokló év! sírod mellett engem
 Lágy bölcsejében ringat a remény,
 S hahogy szabad, amit jövendő, hinnen :
 A mennyországnak állok küszöbén.
 Szomszédságában ilyen boldog kornak,
 Mondom, tünő év, a bucsút neked.
 S én még sem írlak oda tégedet,
 Hol boldog évim följegyezve vannak.

Reád függeszté hévvel esdekelve
 Bágyadt szemét sohajtó nemzetem,
 S te sóhajára semmit nem figyelve,
 Ekkép feleltél mennydörögve : nem!
 Te koszorúját eltépted honomnak,
 Ifjú reménye mit fejére tett ;
 Ezért nem írlak oda tégedet,
 Hol boldog évim följegyezve vannak.

(Pest.)

1845.

KÉT TESTVÉR.

Van én nekem egy kedves cimborám,
 Talpig derék, becsületes fiú ;
 Midőn szomoruságnak szele fú,
 Vidámság köpenyét akasztja rám.

Ha nemzetem sorsára gondolok,
 S szivem szorítja forró sejtelem :
 Az én kedves pajtásom ott terem,
 És szól, hogy ez nem férfias dolog.

Azt mondja, hogy csak várjak egy kicsit,
 Hogy majd idővel másformán leszen,
 Az ég kegyébe ismét fölveszen.
 És, minket árva népet, megsegít.

Ha szerelem bújában epedek,
 És a lemondás már-már főbe ver,
 Az én kedves pajtásom nem hever,
 Hanem jön és szól : ne legyenek gyerek.

Azt mondja, hogy ne hagyjam magamat ;
 Ámbátor az most rám nem is figyel,
 Ki szerelmem tőkéjét vette fel,
 Majd megkerül még tőke és kamat.

S ha eszmetársulatnál fogva itt
 Eszembe jut borzasztó pénzügyem :
 Biztat, hogy a szerencse, elhigyem,
 Számomra is megnyitja markait ;

Azt mondja, hogy még megjön az idő,
 Hol fűtetlen szobában nem lakom,
 Ha szűk, udvarra nyíló ablakom
 Tábláin a tél dérvirága nő. —

Az én kedves pajtásom így beszél
 Kimondhatatlan barátságosan,
 S lelkemnek oly széles jó kedve van
 Bút, bajt feledtető meséinél.

E jó fiúnak egy rossz bátyja van,
 Igen komor, goromba férfi ő;
 Ez a rossz bátya mindig közbejő,
 És fölpofozza öccsét csúfosan,

S tőlem kegyetlenül elkergeti,
 Levert kedéllyel ballag tőlem el,
 De újra jó, vigasztal és ölel
 A jó fiú, ha szerit ejtheti.

Tudjátok tán s fölösleges a szó:
 Ily jó barátomúl kit bírok én?...
 Vigasztaló pajtásom a remény,
 S komor, goromba bátyja a való.

(Pest.)

APÁM MESTERSÉGE S AZ ENYÉM.

Mindig biztattál, jó apám,
 Kövessem mesterségedet,
 Mondtad, hogy mészáros legyek...
 Fiad azonban író lett.

Te a taglóval ökröt ütsz,
 Tollammal én embert ütök — —
 Egyébiránt ez egyre megy,
 Különböző csak a nevök.

(Pest.)

HULL A LEVÉL A VIRÁGRÓL . . .

Hull a levél a virágról,
 Elválok én a babámtól.
 Isten hozzád, édes,
 Isten hozzád, kedves
 Galambocskám!

Sárgul a hold az ég alján,
 Mind a kettőnk oly halovány.
 Isten hozzád, édes,
 Isten hozzád, kedves
 Galambocskám!

Harmat hull a száraz ágra,
 Könnyek hullanak orcánkra.
 Isten hozzád, édes,
 Isten hozzád, kedves
 Galambocskám!

Lesz még virág a rózsafán,
 Egymást még mi is látjuk tán.
 Isten hozzád, édes,
 Isten hozzád, kedves
 Galambocskám!

(Pest.)

ELMONDOM, MIT EDDIG . . .

Elmondom, mit eddig
 Rejtve tartogattam,
 Mint gyöngyét a tenger
 Legmélyebb habokban.
 Halld meg, drága gyöngyöm,
 Szép, szelíd galambom!
 Amit érezék és
 Szenvedék, elmondom.

Éreztem szerelmet,
S szenvedtem miatta,
És nagy volt szerelmem,
Nagy szívem bánatja.
Bánatom s szerelmem,
Ez ikertestvérek,
Engemet gyötörni
Általad levének.

Mint a napfény elvesz
Felhők fátyolában,
Képedet szívemben
Eltemetni vágytam.
Könnyű szél pusztitást
Tészen a felhőben,
S felsüt a nap akkor
Annál égetőbben.

Szigorú körülmény
Ajkamát lezárta,
Hogy ne jöjjön titkom
Senkinek tudtára.
Oh, minő teher volt
Azt eddig viselnem!
Hányszor volt alatta
Roskadóban lelkem!

Sőt hazudtam többször
Másokért szerelmet;
E hazugság által
Csak nagyobb kinom lett. —
S most tudsz mindent, amit
Éreztem, szenvedtem;
Fogsz-e vigasztalni
Nyájas feleletben?

Szólj, üdvességemnek
Megváltó keresztje!
Nem nyilik meg ajkad!
Semmit sem felelsz-e? — —
Oh, mikép felelnél,
Hiszen néma nyelvvel...
Kiterítve... holtan...
Koporsóban fekszel!

(Pest.)

MIT NEM TETTEM VOLNA ÉRTED...

Mit nem tetted volna érted,
Szép kis szőke gyermekem!
De szerelmem bemutatni
Megtiltotta végzetem.

Az egész, mit életemben
Érted tennem lehetett,
Annyi, hogy a koporsóba
Én tevém be tetemed.

(Pest.)

HOVÁ LEVÉL? . . .

Hová levél? te szebb reményeimnek
 Korán kiégett hajnalcsillaga!
 Keresni foglak ; — hasztalan kereslek?
 Vagy még meglátjuk egymást valaha?

Ha majd az égnek hallgatag felében
 Halvány sugárt a hold a földre vet :
 A temetőnek küszöbét átlépem,
 S fejem lehajtom sírhalmod felett.

Fölébredendsz-e ekkor álmaidból,
 És elhagyod mély, hűvös nyoszolyád?
 Hogy meghallgasd, amit majd ajakam szól:
 A szerelemnek epedő szavát.

Fölébredendsz-e ekkor álmaidból,
 És elhagyod mély, hűvös nyoszolyád?
 Hogy letöröljed lankadt pilláimról
 Az érted omló könnyek záporát.

Fölébredendsz-e ekkor álmaidból,
 És elhagyod mély, hűvös nyoszolyád?
 Hogy szellemed majd égő csókjaimtól
 S keblem tüzétől melegüljön át.

Vagy holtjokat a sírok ki nem adják
 S csak a mennyben találkozol velem?...
 Vagy többé sem az éj, sem a mennyország
 Meg nem mutat már tégedet nekem?!

(Pest.)

ZÁRJÁTOK BE MÁR AZT A KOPORSÓT.

Zárjátok be már azt a koporsót,
 És vigyétek ki a temetőbe!
 Hisz elég rég nézem már, hogy bennem
 Megmaradjon mindörökre képe,
 Vagy hogy szívem, lelkem összetépje!

(Pest.)

JAJ, BE BÚS EZ A HARANGSZÓ!

Jaj, be bús ez a harangszó!
Neked harangoznak,
Kedves, hervadt rózsaszála
Tizenöt tavasznak!

A templomnál van koporsód,
Koporsód van itten!
Hova veled vőlegényként
Egykor jőni hittem.

Védangyala kedvesemnek
Odafönn a mennyben!
Szánj, és vedd el eszemet, vagy
Vígasztalj meg engem.

Vagy talán te is meghaltál?
Tán megölt a bánat?
Hogy hervadni hagyta ezt a
Legszebb rózsaszálat.

(Pest.)

HA ÉBREN MEG NEM LÁTOGATSZ...

Ha ébren meg nem látogatsz,
Jőj hozzám álmaimban,
Jőj hozzám, meghalt életem!
Sok mondani valóm van.

Hisz egymással mi ekkorig
Oly keveset beszélünk ;
Csak egy-két gyorsan illanó
Tekintet volt beszédünk.

Tudod, ha hozzátok menék,
Te mindig úgy futottál ;
De más szobából titkosan
Rám gyakran pillantottál.

S öröm volt, látnom téged ott
Félig nyílt ajtó mellett,
Mikéntha láttam volna az
Egészen megnyílt mennyet.

Ha távozám : az ablakból
Tekintettél utánam ;
Vélted, hogy észre nem veszem?
Oh, én mindent jól láttam.

De láttam temetésed is . . .
Csak ezt ne láttam volna!
Az 'a gödör, mely sírod lett,
Az lett szívemnek pokla.

Egyszerre lelkemet ezer
Mennykő csapása érte . . .
Ekkor hullott alá a föld
Koporsód födelére.

Ott vagy te most, szent angyalom!
Eljősz-e hozzám vajjon?
Mindenkor tárva lesz karom,
Ha jósz, hogy átkaroljon.

Csak érintsen lehellete
Közelgő szellemednek :
A mennybe föl, vagy sírba le,
Mindenhová követlek!

(Pest.)

TE VOLTÁL EGYETLEN VIRÁGOM...

Te voltál egyetlen virágom ;
Hervadt vagy : puszta életem.
Te voltál fényes napvilágom ;
Lementél : éj van körülöm!

Te voltál képzeményim szárnya ;
 Megtörve vagy : nem szállhatok,
 Te voltál vérem forrósága ;
 Meghűltél : oh, majd megfagyok.
 (Pest.)

AMOTT FÖNN EGY CSILLAG RAGYOG . . .

Amott fönn egy csillag ragyog
 A tiszta ég legtetetjén ;
 De oly gyönyörűen ragyog!
 Egy csillagon sincs annyi fény.

És bennem így szól valami :
 «Nézd, nézd, Ételkéd e sugár!
 Hagyd itt e földi életet,
 Menj föl hozzá, ő téged vár».

Fölmennék édes örömet,
 De vágyam hasztalan hevít,
 Mert, ami fölsegítene,
 Eltörve lajtorjám, a hit.
 (Pest.)

ÉN VAGYOK ITT . . .

Én vagyok itt, emésztő gyönyöröm!
 Én, sírhalmoknak hű zarándoka ;
 Kérdezni jöttem, hogy mit álmodál
 A föld alatt az első éjszaka?

Oh én nagyon borzasztót álmodám ;
 A földet a nap üzé, kergeté,
 Kétségbeesve vágatott a föld
 A mélybe le s a csillagok fölé ;

Utána a nap fáradatlanúl...
 A végtelent keresztülnyargalák,
 És végre elkezdett rohanni az
 Egész rendvesztett, megbomlott világ.

És e zavarban egyre kergeté
 A földet a nap, s vad haragja közt,
 Hogy kergeté hiába, megragadt
 Szilaj kezével egy nagy üstököst,

S rádobta... épen szívemen talált.
 Képzeltető, mint fájt e seb nekem;
 De úgy még sem fájt, mint az, amit vert
 Bennem halálom, legszebb örömem!

(Pest.)

NEM HÁBORÍTOM-E NYUGALMAD...

Nem háborítom-e nyugalmad,
 Elásott kincse életemnek!
 Ha szívem árva gyermekével,
 A halvány arcu szenvedéssel
 Hozzád gyakorta kijövendek?

Nem fog zajt ütni érkezésem,
 Sírhalmod mellé halkan lépek:
 Csak csókomat teszem fejfádra,
 — Azt is lemossa könnyem árja, —
 És ekkor ismét haza térek.

(Pest.)

TERMÉSZET! MÉG TE IS GÚNYOLÓDOL?

Természet! még te is gúnyolódol?...
 Amióta őt eltemetők:
 Tél havának kellő közepette
 Olyan tavasziak az idők.

Semmi jég a síma Dunavízen,
 Semmi hó a Szentgellérthegyen...
 Csakhogy testem és lelkem szemében
 Mentül sértőbb ellentét legyen.

Mért nem keltek bősziűt háborúra?
 Mit alusztok? lusta elemek!
 Éjszak vésze, te prédaűző sas,
 Szárnyaidd mért nem süvitenek?

Mért nem hajtod a felhűt az égen?
 Mint vadász a sebzett madarat;
 Hadd hullatná szét hűpillangűűt,
 Mint ama madár a tollakat.

Ezt szeretnűű, kedvem ebben telnűű,
 Úgy láthatni a természetet,
 Mint szívem van, mely szép Persiából
 Vad Szibériává vetkezett. —

Oh de hátha e meleg verűűfűű
 A természetnek nem gűűnyja? nem!
 Sűűt részvűűte: csak azért nincsen tél,
 Hogy ne fázzűűk ott kinn kedvesem.

(Pest.)

MIÉRT TEKINTESZ BE SZOBÁMBA?

Miűűrt tekintesz be szobámba?
 Kiváncsi hold!
 Nem úgy foly már itt a világ, mint
 Hajdanta folyt.

Egykor ha pillantásod hozzám
 Betűűvedett:
 Látád a szívben meg nem férűű
 Lángűűletet.

Bú, kedv között élet-halálra
 Látál csatát,
 De győzedelmeskedni a bút
 Nem láthatád.

Ez akkor volt, — ha megtekinted
 Most arcomat,
 Azt vélheted: tükörben látod
 Tenmagadat.

Hideg vagyok és szóotalan, mint,
 — Ahonnan jó
 E hidegségem, szótlanságom, —
 A temető.

(Pest.)

LÁTTAM KÉT HOSSZU NAP . . .

Láttam két hosszú nap	Láttam koporsódnál
Hideg tetemidet,	A fáklyák lángjait.
A szótlán ajakat,	És a gyászszekeret,
A becsukott szemet;	Mely temetőbe vitt;

Csókoltam homlokod	Ott voltam magam is,
Letarlott édenét,	Hallám, amint a hant,
— Ez első csókom volt,	Az ásók éliről
S te ezt sem érezéd!	Tompán reád zuhant...

Csókoltam rombadőlt	Mindent, mindent tudok!
Oltárom, homlokod;	És mégsem hihetem;
És e csókban hideg	Mindez nem álom-e?
Lelkem reá fagyott;	Kétkedve kérdezem.

Csókoltam szemfedőd,	És hozzátok megyek,
E dönthetlen határt,	S tekintek szerteszét:
Mit túl nem léphetek,	Nem látom-e szemed
Mely mennyemből kizárt.	Tündökletes egét?

Nem látom, mindenütt
 Hiába keresem,
 És hazatérek és
 Sírok keservesen.

(Pest.)

HOL VAGY TE, RÉGI KEDVEM?

Hol vagy te, régi kedvem?	Játékszered volt szívem,
Te pajkos, vad fiú!	Hová nem hordozád!
Fölváltva lánytestvéred,	Nyilként rohanva, vitted
A szótlán, méla bú.	A nagyvilágon át.

Míg végre megbotlottál
 Egy sírhalom fölött,
 S estedben a játékszer,
 Szívem, kettétörött.

(Pest.)

LE AZ ÉGRŐL HULL A CSILLAG . . .

Le az égről hull a csillag ;
 Szemeimből könnyek hullnak.

Nem tudom, mért hull a csillag?
 Könnyeim halottért hullnak.

Csak hull, csak hull könny és csillag;
 Egyre hullnak, még sem fogynak.

(Pest.)

MI VOLNA KÜLÖNÖS AZON . . .

Mi volna különös azon,
 Ha néha elmosolyodom
 Vidám, tréfás beszéd felett?
 Felhős ég is mutat derüt . . .
 Csakhogy, midőn a nap kisüt,
 A felhő keble megreped.

(Pest.)

Ő, A KEDVES DRÁGA KIS LEÁNY . . .

Ő, a kedves, drága kis leány,
Ő s az élet lakták szívemet ;
Mint repkény a fákat, a remény
Átszövé e tündérteremet.

Kis leánykám elment . . . elvivék . . .
Most alatt a mély házban lakik,
Melynek egyszer elzárt ajtaja
Meg nem nyíl az ítéletnapig.

S a leánnyal elment életem . . .
Kikisérté . . . odakinn maradt,
S elfoglalni régi lakhelyét
Nincsen benne semmi akarat.

Így lett szívem csöndes és üres,
Egy elpusztult ház, bús, laktalan ;
Rajt' az árva repkény, a remény,
Leng sohajtásim fuvalmiban ;

S mert a földön ápolója nincs,
Feltörekszik, fel az ég felé . . .
Oh, csak a rontó kételkedés
Sarját mindig el ne metszené! —

S ki lesz új lakó szívemben, mely
Nem sokára végkép romban áll?
Legfölebb is egy vén remete,
És ez a remete a halál.

(Pest.)

ÁLLTAM SÍRHALMA MELLETT . . .

Álltam sírhalma mellett
Keresztbe font kezekkel . . .
Mozdulatlan szoborként . . .
A dombra szögzött szemmel.

Áll a hajós a parton
S a tengeren tekint szét,
Mely koldussá tévé, mely
Elvette minden kincsét.

(Pest.)

HAZUGSÁG, AMIT . . .

Hazugság, amit annyiszor hallottam,
Hogy ölni képes a nagy fájdalom,
Különben már rég nem volnál magadban,
Veled fekünném, édes angyalom!
A fájdalom nem éles fejsze, melynek
Csapásától az élet fája dől...
A fájdalom féreg, mely lassan, lassan,
De nem fáradva, folyvást rág belől.

(Pest.)

BARÁTIM, CSAK VIGASZTALÁSSAL . . .

Barátim, csak vigasztalással
Ne szomorítanátok engem!
A bú egyetlen kincs, amelyet
A szerelemtől örököltem ;

S e kincset híven őrzi szívem,
(Mert a szív üresen nem állhat,
Kell, hogy legyen mindig lakója,
Akár öröm, akár bubánat ;)

E kincset el nem tékozolnám
A föld minden gyönyöreért sem,
Minden darabja dallá olvad
Lelkemnek titkos műhelyében.

S minden dal kő egy épülethez,
Mely a felhőket érni fogja ;
E büszke, fényes épület lesz
Kedves halottam Pantheonja.

(Pest.)

JŐJ, TAVASZ, JŐJ! . . .

«Jőj, tavasz, jőj!» — gondolám az ősszel, —
 «Várlak, mert boldogságommal jősz el;
 Kinn falun lesz ifjú szép galambom,
 És szabad lesz őt meglátogatnom;
 S hogyha tőle száz mérföldre lennék,
 Száz mérföldről is hozzája mennék.
 Ha jön a nap hajnal-ölelésre,
 Ha megy a nap éj-fölébbresztésre,
 És a hold, a zultán, ha belépe,
 Csillaglyányos gazdag háremébe:
 Én galambom hű árnyéka leszek,
 Követője minden lépésének,
 Míg szerelme, mint tavasz! virágod
 Melegülő keblén kicsirázott,
 És amíg ő e virágot szűzi
 Pirulással én szivemre tűzi;
 S mért ne tűznél? s lehetetlenség-e?
 Hogy menyasszonycsók leend a vége.
 Jőj, tavasznak illatos füzére!
 Tegyelek föl jegyesem fejére.»...

*

Jőj, tavasznak illatos füzére!
 Tegyelek föl sírja keresztjére.
 (Pest.)

BE SZOMORÚ AZ ÉLET ÉN NEKEM . . .

Be szomorú az élet én nekem,
 Mióta eltemették kedvesem!
 Csak úgy lézengek, mint az ős virága,
 Mely minden szellő érkezésivel
 Egy-egy megszáradt szirmot hullat el,
 S mely csüggedt fővel kimulását várja.

A fájdalom gyakorta megrohan,
Mint éhező vad, mérgesszilaján,
S éles körmét szívembe vágja mélyen.
Kiáltok a sors ellen átkokat,
Amely az embernek mennyet mutat,
Hanem megtiltja, hogy belé ne lépjen.

Legtöbbször csöndes, néma bánatom ;
Élek? nem élek? szinte nem tudom .
Jön és megszólít egy-két jó barátom ;
Beszédeikre ritkán felelek.
Örültem egykor, hogyha jöttenek,
Most, hogyha mennek, szivesebben látom.

Gyakran bolyongok föl s le céltalan.
Bolyongok, míg — azt sem tudom, hogyan
A drága kis lány sírhalmához érek.
Édes remény tart ottan engemet ;
Remélem, hogy majd szívem megreped...
Mért csálnak mindig, mindig a remények!
(Pest.)

PANASZKODÁM HÁT? . . .

Panaszkodám hát? elpanaszolám
Szívem baját, búját az embereknek?
Miként, ha ujját megmetszé, a gyermek
Panaszkodik... szégyen, szégyen reám!

S volt a panasz végtére is miért?
Hisz a keservét mutató kebelnek
Vagy szájalommal vagy gúnnyal fizetnek,
S egyik sem kell...egyik, mint másik sért.

Vagy elmondhattam szóval sorsomat?
Elmondhatnám? mi az : midőn a lélek,
Sírhalma mellett porló kedvesének,
Egy kínba fúló életet sirat.

És én mégis, mégis panaszkodám
Kislelkűen, gyáván az embereknek,
Miként, ha ujját megmetszé, a gyermek
Panaszkodik... szégyen, szégyen reám!

De többé, többé nem panaszkodom,
Bűvös szigetté fog változni keblem;
Honnan ki nem fog út vezetni, melyben
Elátkozottan él a fájdalom.

(Pest.)

HATALMAS ORVOS AZ IDŐ . . .

Hatalmas orvos az idő; előbb-utóbb
Minden sebet befog.
Bármennyit szenvedek: ez orvos által majd
Én is meggyógyulok.
A bú, mely most sötét felhők villámtüze,
Lesz nyájas hold sugára,
Mely tündökölni száll szelíd emlékzetem
Morajtalan távára.

És fon talán a sors nem fáradó keze
Egy rózsás kötelet,
Mely összefűzi majd az életvágyat és
Fölepült szívemet.
Ekkor, gondolható, a könnyek és a szók
Mi keserűk lehetnek,
Melyekkel a tört szív örökre búcsut mond
Remény- vagy élvezetnek.

Azért szeretném most, midőn hült kebelem
Vágy- s kívánságtalan,
Azért szeretném most, ha elmennék oda,
Ahol Etelka van.
Öleld fel, oh halál, kifáradt éltetemet,
És tedd a temetőbe,
Mint keblén elszunnyadt magzatját a szülő
Letészi bölcsejébe.

És hogyha meghalok, ohajtásom csak egy,
 Barátim, tőletek :
 Hogy engem amellé a kedves kis leány
 Mellé temessetek.
 Mik voltak álmaink, majd minden éjjelen
 Elmondjuk ott egymásnak,
 S egyszerre indulunk, ha ébresztő szava
 Zeng a föltámadásnak.

(Pest.)

JÁTSZIK ÖREG FÖLDÜNK . . .

Játsszik öreg földünk
 Fiatal sugarával a napnak ;
 Pajkos enyelgés közt
 Egymásnak csókokat adnak.

A Duna hullámin,
 Bércén, völgyén a vidéknek,
 Tornyokon, ablakokon,
 Mindenhol csókjaik égnek.

Oly jó kedvű a nap
 Jöttén, jó kedvű lementén :
 Mintha nem is látná
 Sírhalmodat, édes Etelkém!

(Pest.)

KÉKET MUTATNAK MÉG . . .

Kéket mutatnak még a távol erdő
 Virító fáin a zöld levelek?
 Tajtékzik még a Duna, mint szilaj mén!
 Ha vakmerő harcosként rajt' teremvén,
 Kergetni kezdi őt a fergeteg.

Pirúl a szép menyasszony még, a hajnal?
 Ha vőlegényét várja, a napot ;
 S harmatkönyűket sír még a bús özvegy,
 Az éj? midőn a csillagokhoz fölmege,
 És látja a sok árva magzatot.

Megmérhetetlen látköröm volt egykor,
 Hanem most már nem látom ezeket :
 Az a kis domb, mely kedvesem takarja,
 Rám nézve kél átláthatlan magasra,
 S elrejt előlem földet és eget.

(Pest.)

HA ÉLETÉBEN . . .

Ha életében nem szerettem volna
 A szőke fürtök kedves gyermekét :
 Övé leendett életem, szerelmem,
 Midőn halotti ágyon feküvék.

Mi szép, mi szép volt a halotti ágyon!
 Mint hajnalban, ha fényes hattyu száll,
 Mint tiszta hó a téli rózsaszálon :
 Lengett fölötte a fehér halál.

(Pest.)

E SZOBÁBAN KÜZKÖDÖTT . . .

E szobában küzködött az
 Élet és halál fölötte,
 Míg az élet
 Őt, a szépet,
 Őt, a kedvest, elvesztette.

E szobában siratám őt
 Könnyeimnek tengerével ;
 — Szenvedésem
 Avvagy létem
 E tenger mért nem nyelé el! —

E szobában lesz lakásom ;
 Édes kín lesz laknom itten,
 Itten laknom,
 Őt láthatnom
 Mindig éber emlékimben.

Egy kíváнатom leszen, ha
 E szobából el kell menni ;
 Az, hogy engem
 Akkor innen
 Szent Mihály lova vigyen ki.
 (Pest.)

A HÓ, A HOLT FÖLD TÉLI SZEMFEDŐJE.

A hó, a holt föld téli szemfedője,
 Az éjen át
 A temetőre
 Leszállt.
 A nap
 Hideg sugára
 Néz komoran
 Le a halottak pusztá országára.

Nem enged a hó a nagy temetőben,
 Csak egyedül
 Ételka sírja
 Körül ;
 De itt
 Sem a napfénytől,
 Hanem szemem,
 Síró szememnek szakadó könnyétől.
 (Pest.)

MIDŐN NAGYON BÁNT . . .

Midőn nagyon bánt a vad fájdalom,
 A várost, a világot elhagyom,
 S oda megyek ki, hol az emberek
 Napestig mélyen alva fekszenek,
 De ha az óra éj felére jár,
 S felhők közt búsong sárga holdsugár :
 A szendergőknek álma megszakad,
 S elhagyják mély, sötét tanyájokat,
 S fehér ruhában járnak tétova,
 Míg hajnalt hirdet a kakas szava.
 Ide megyek a temetőbe én,
 Fájdalmaimnak vészes éjjelén,
 S ha itten, drága sírhalmom felett
 Könyűimnek forrása megered,
 És a könnyűkhöz sóhajom vegyül :
 Fájdalmam lassacskán lecsendesül.

*

Akkor leszek ám még majd csendesen,
 Ha melléd fekszem, édes kedvesem!
 (Pest.)

TIZENKETTŐT ÜTÖTT AZ ÓRA . . .

Tizenkettőt ütött az óra,
 Fölébredék a harangszóra,
 És ím sötét szobámban egy
 Fehér alak
 Föl és le megy . . .
 Te vagy, te vagy, kit annyit vártalak,
 Te vagy, boldogságom fájának
 Idő előtt lehullt gyümölcse!
 Jer, karjaim kitárva állnak,
 S kész ajkam, hogy csókját ajkadra hintse,
 Jer, elröpült kedves galambom! . . .
 De szólt a lyányka halk, fájdalmas hangon :

«Megállj, megállj! előbb megkeresem
 Elvesztett életem ;
 Lásd, élet nélkül ott a sírban
 Fekünni olyan szomorú dolog :
 Ott oly sötét és oly hideg van...
 Én újra élni akarok ;
 Megkeresem
 Elvesztett életem.
 Nincs nálad?
 Add vissza, kérlek, hogyha megtaláltad.»
 Oh nincs az nálam,
 Meg nem találtam,
 Meg nem találtam drága életed ;
 De hogyha az enyém kell : íme vedd!...
 S átadni akarám
 Tulajdon éltem,
 De már a látomány
 Eltűnt az éjben.

(Pest.)

ANYÁM, ANYÁM . . .

Anyám, anyám, oh
 Legjobb s legboldogtalanabb anya!
 Nincs hát reményed,
 Mit a fösvény való beváltana?

Kiküldözéd, mint
 Galambját Noé, a reményeket :
 De teljesülés
 Zöld ágával meg egy sem érkezett.

Végső reményed :
 Ha majd halálod meg fog hűteni,
 Fölmelegítnek
 Még egyszer gyermeked hő könnyei.

Szegény anyám te!
 Ez a vigasztalás sem jut neked ;
 Elsírta könnyeit
 Szerelmesének sírján gyermeked.
 (Pest.)

HIÁBA VÁRLAK HÁT. . .

Hiába várlak hát ezentúl?
 Megsiratott szép gyermekem!
 Meg nem jelensz többé nekem?
 Mint eddig gyakran megjelentél
 Szobámban csendes éjeken.

Eljő az éj, eljő az éjfél ;
 Mi haszna jó? nem jó veled.
 Nem látom lengő szellemed,
 S reményem eltörött szárnyával
 Födöm be bágyadt szememet.

Hová levél? miért maradsz el?
 Örökre kedves szép leány!
 Hervadt orcám ijeszt talán?
 Ne félj, ne félj hervadt orcámtól :
 Érted levék oly halovány.

Oh jőj fel egyszer még sírodból,
 Mindennél drágább árnyalak!
 Csakhogy még egyszer lássalak ;
 Aztán mondd, hogy terhedre van búm,
 S többé nem háborítalak.

(Pest.)

FÜGG MÁR A LANT. . .

Függ már a lant megérintetlenül,
 Mellyel keservemet elénekeltem,
 Keservem érted, a sír börtönének
 Örök rabjává záratott szerelmem.

Ott függ a lant megérintetlenül,
 S ha megpendül a méla nyugalomban :
 Az nem az összes hangszernek zenéje,
 Egy-egy húr hangja csak, mely ketté pattan.

(Pest.)

MI BÜVÖS-BÁJOS HANG . . .

Mi bűvös-bájos hang?
 Völgyben csendült meg ünnep-est harangja?
 Mely a buzgó falut
 Imádkozásra szentegyházba vonja ;
 Vagy lelkem álmiban
 Cseng édesbús emléke a lyánykának?
 Ki szép és ifjú volt
 S kinek sírjára könnyeim folyának.

(Eperjes.)

MESSZE VÁNDOROLTAM . . .

Messze vándoroltam, elhunyt édes lelkem,
 De mindig, mindenütt, ahol jártam-keltem,
 Bánatos emléked, mint egy sötét fátyol
 Huzódott utánam sírodnak halmától.

Visszajöttem hozzád. Csókot nem adhattam
 Nyájas idvezletül : mélyen vagy alattam.
 Lehajtom fejemet árvafűz módjára,
 Nem lágym kebeledre, de kemény fejfádra.

Játszanak ujjaim, nem szőke hajaddal,
 Tán már hamvaidból sarjadt fűszálakkal ;
 És hallok suttogást, nem kedves ajkadét,
 Hallom suttogni csak a temető szelét.

Ekképen merengek sírod csendes halmán,
 A lefolyt időre nyugodtan gondolván.
 Nyugodt már kebelem. Fájdalmam szélvésze
 Kitombolt, elzúgott, megszűnt. elenyesze

Alvó tenger a mult. Halálod a kőszirt,
Amelyen reményim sajkája kettétört,
Ez a durva kőszirt most már olyan szépen
Áll a látkör végén a kék messzeségben ;

És állani fog az szemem előtt váltig.
Szívemen lesz képed, Etelkém, halálíg!
Függni fog szívemen képed, mint domború
Sirodnak fejfáján e hervadt koszorú.

(Pest.)

VAHOT SÁNDORHOZ.

Szent a költő lantja,
A föld működését
Csillagtáborából
Őrszemekkel néző
Isten adománya ;
Ő beszél a rezgő
Húrok énekében,
Majd vigasztalólag,
Majd pedig fenyítve,
Mint a nép erénye
Elvetett magvából
Vagy konkolyt arat, vagy
Tántorodva lép a
Nemesebb törekvés
Tiszta ösvényéről
A lealjasulás
Iszapos gödrébe.
Szent a költő lantja,
És nekem nagyon fáj
Látnom, hogy van olyan,
És hogy nem kevés van,
Aki e szentséghez
Nem fél vakmerően
Nyúlni szennyes ujjal,
S hogy csak fényes álarc

Sok költő beszéde,
Mely sötét szívének
Foltjait takarja.
Szebb örömeimnek
Napja volt azon nap,
Melyben a te kebled
Rejtekébe láttam,
S láthatám, hogy benned
Egy a költő s ember,
Hogy dalod s dalodnak
Kútforrása, szíved,
Tiszta egyaránt, mint
A nap és sugára.
Bízalommal adtam
Kezemet baráti
Szorításra és te
Vissza nem taszítád ;
S ha Etelke meghült
Szíve ott alatt nem
Porlanék a sírnak
Hold- és csillagtalan
Éjjelében : ah, ugy
Tán nemcsak barátod
Lettem volna egykor.
Megtörtént... a multat

A jelen keserve,	Elvesztett vonásit
A jelen siralma	Keresem csak ottan ;
Vissza nem teremti.	S ha lelek közülök
Enyhítsd legalább te,	Bárminő kevést is :
Enyhítsd a barátság	A remények eldőlt
Balzsamolajával	Tündércsarnokából
Veszteségem sebjét,	Szent ereklyeképen
És ne bánd, ha olykor	Tartom emlékimnek
Elmerengve csüggök	Drága kincstárában,
Bámuló szemekkel	S őrzöm a felejtés
Hitvesednek arcán,	Eltörő kezétől,
Oh ne bánd, barátom!	Mint a megfagyástól
Hamvadó testvére,	Őrzi a világot
A szegény Etelke	A meleg verőfény.

(Pest.)

A TORONYBAN DELET HARANGOZNAK . . .

A toronyban delet harangoznak,
A fejem tetejére süt a nap.
Hejh, ha olyan közel volna sírom,
Mint amilyen rövid az árnyékom.

Kihozta az ebédet a gyerek ;
Amint látom egy kis bort is küldtek,
Be savanyú!... de csak kiürítem,
Hiszen még savanyúbb az életem.

Élet, élet, áldástalan élet!
Számadásod velem mikor végzed?
Mikor mondod : menj isten hírével,
Porladdozál porló szeretőddel!

(Pest.)

ÍGY IS JÓ.

Megkopott a mentém préme,
A sarkantyúm rozsdás, görbe,
Nincs a kucsmám félrecsapva,
Nincs a bajsom kipödörve.

Így is jó ily bús legénynek,
Akit elhagyott rózsája,
És lement a földbe mélyen,
Hogy ne is nézhessek rája.

(Pest.)

HÍR.

Mi hát az a hír, a költőnek híre?
Hogy annyi a bolondja és irígye?
Van-e, van-e, ki nem sovárg utána?
Van-e, van-e, kinek az nem bálványa?
S méltán! a hír fönséges terebély fa,
Királyi széknél pompásabb árnyéka,
Zöld ágait ki századokra nyujtja,
Rontó enyészet vésze nem fog rajta,
S hozzá magzatjai a késő világnak
Zarándokolni áhítattal járnak.
Oh szép, oh szép a hír borostyánfája!
Nem is csoda, ha hervadás nem bántja,
Hiszen tövét a meggyilkolt boldogság
Kiontott vére és könnyüi mossák.

(Pest.)

ELFOJTOTT KÖNNYEK.

Úgy sírhatnék!... megbántott valami,
Nagyon megbántott, mondhatatlanul.
És a felhővel a lélek rokon:
Megkönnyebbül, midőn esője hull.

De én nem sírok, nem szívelhetem,
 Megfogadám, hogy többé nem sírok.
 El, könnyek!... szívem úgy is oly üres,
 Megférték benne, oda folyjatok.

(Pest.)

A VILÁG ÉS ÉN.

Megvetésem és utálatomnak
 Hitvány tárgya, ember a neved,
 A természet söpredéke vagy te,
 S nem király a természet felett,
 A teremtés legutósó napján
 Alkotott az isten tégedet,
 Elfáradt már ekkor a munkában,
 S így jelessé nem teremthetett.

Szeretélek téged egykor, s szívem
 Veled hű szövetséget kötö,
 Megvetésem és utálatom lett
 E szövetség kettős gyermeke;
 Jól ismerlek, te érdemelsz mást,
 Nem, mint megvetést s utálatot...
 Szolgazsarnok! vagy nyalod más talpát,
 Avvagy talpad mással nyalatod.

S azt hiszed tán, te nyomoru pára!
 Mint te, én is olyan rab vagyok?
 Azt hiszed, hogy én dicséretedre
 Vagy gyalázatodra hallgatok?
 Azt hiszed, hogy tettben és írásban
 Engem aggódásnak férge rág,
 És szorongva kérdezem magamban:
 Mit fog erre szólni a világ?

Hidd, ha jónak látod, ámde tudd meg:
 Én nem függök tőled semmiben,
 Amily utat választott magának
 Lelkem, rajta egyenest megyen.

És ha tetszik engem fölemelned,
 Ám emelj föl, mint bálványodat ;
 Ha fölültetsz fejed tetejére,
 Majd kirúgom szolgálodat!

(Pest.)

KÖLTŐ LENNI VAGY NEM LENNI.

Légy átkozott, te átkos pillanat,
 Melyben fogantatám,
 S te, melyben kínnal a kín emberének,
 Költőnek szült anyám!
 Oh költészet, te a
 Gyanúttalan szív csalfa pókhálója,
 És azután foglyodnak
 Oly irgalomtalan fojtogatója!

Véreből már te oly sokat szíval,
 Mérges fulánku pók!
 De szálaid bármilyetén kuszáltak,
 Még elszaggathatók.
 Letépem azokat,
 Bármint keresztülszótték-fonták szívem,
 S ha összenőttenek már :
 Ugy velök együtt szívem is kitépem!

De véreből e gyilkos férget én
 Többé nem hizlalom,
 Ugy is mi lenne a kiszívott, elfolyt
 Vérért a jutalom?
 Dicsőség legfőlebb,
 Ez a szem fényét elvakító semmi ;
 És még az is nagy kérdés :
 E semmi is fog-e jutalmam lenni?

Széles folyódon úszom ezután,
 Oh mindennapiság!
 Ballagsz velem majd, és csendes folyásod
 Sziklák közé nem vág.

Nem lesz hirem, nevem.
 Tán a boldogság karjai sem várnak,
 De lesz még is nyugalmam,
 S a nyugalom fele a boldogságnak. — —

És elnémuljak mindörökre hát?
 Egy hangszer életem;
 E hangszer ép még, s azt, mint elromlottat
 A szögre föltegyem?
 Hallgasson örömem?
 Ne légyen hangja többé fájdalmamnak?
 Hallgathat-e a tenger,
 Midőn hullámin szélvészek rohannak?

Nem, költészet, nem hagylak el soha,
 Mert nem hagyhatlak el!
 Táplálni foglak a gyötört kebelnek
 Legforróbb vérivel.
 Nem bánom: tépj, eméssz,
 Másoktól meghallgattatást sem várok,
 Azért éneklek, költők,
 Mig végső csepp vérem ki nem szivárog!
 (Pest.)

SZERELEMVÁGY.

Szeretnék már szeretni újlag...
 Mit ér a kert, ha rózsát nem terem?
 Ha szerelemmel nem diszkeskedik,
 Mit ér az élet, ifjuság nekem?

Szerettem én s csak bűját érezem
 A szerelemnek mind ez ideig,
 S e bú mindennél édesebb vala,
 Mire szívem csak emlékezhetik.

Oh istenem, ha gyötrelmében is
 Ily boldogító már a szerelem:
 Hát akkor még minő lehet, ha a
 Szívben szelíd mosolygással pihen!

Lelkem bolyongó, hontalan madár,
Keresve száll: fészket hol rakja meg?
Hol a leányszív, amely megnyílik
Tanyát ohajtó érzeményinek?

De bár szeretni vágnék újlag,
A holt leánykát nem feledtem el...
A hegytetőn még ül a téli hó,
Midőn tövében már virág fesel.

(Pest.)

GYORS A MADÁR, GYORS A SZÉLVÉSZ...

Gyors a madár, gyors a szélvész,
Gyors a villám;
Hanem az alföldi betyár
Még gyorsabb ám!

Ma ő kelme csikót szerez
Kecskeméten.
Szentmártonnál az nap át is
Megy a réven.

Holnap a csikót eladja
Fehérváron,
Eladja, még újat is lop
E vásáron.

Holnapután már valahol
Becskereken
Lovagol egy karcsu fakón:
A deresen.

(Pest.)

PIROSLIK A KECSKERÁGÓ...

Piroslik a kecskerágó
Szőlő árka mellett.
Az árokban tehéncsordás
Kutyája megellett.

Tehéncsordás, vízbe ne hányd
A kutyakölykeket!
Tudod-e, hogy sok legénynek
Tetszik feleséged?

Alattomban környékezik
Házad a legények ;
Uszítsd rájuk a kutyákat,
Majd mikor felnőnek.

(Pest.)

KICSAPOTT A FOLYÓ . . .

Kicsapott a folyó
Vízben úszik a táj.
Túl a vizen lakol,
Édes rózsám, ne várj.
Elvitte az árvíz
A töltést, a hidat ;
Amott megy a hidból
Az utosó darab.

Magam egy halomról
Nézek át a vizen ;
A vizen keresztül
Galamb száll sebesen.
Nem is tudom ugyan :
Galamb-e igazán,
Ami ott száll... vagy az
Én sohajtásom tán?

(Pest.)

PEST.

Hiába, Pest csak Pest, tagadhatatlan!
S én Pestnek mindig jó barátja voltam,
És ahol csak kell, hát pártját fogom.
Volt itt nekem sok kellemes napom.
Kivált h' az utcán kóborolhatok :
Az angyaloknál boldogabb vagyok.
Egy óriáskígyó bámészkodásom,
Végighuzódik a nép sokaságon.
S aztán itt minden olyan érdekes,
A szív örömében csak ugy repes.
A vargainasok pofozkodása,
A bérkocsiknak embergázolása,

A zsebmetszők, a pörölő kofák
 Az embert mind igen mulattatják.
 S azt kell még látni, hogyha szép időben
 Sétára kél a tarka-barka nőnem ;
 Mi szépek ők, mi szépek, teringette,
 Elöl kifestve és hátul kitömve.
 Hát ahol a dicső arszlánok járnak!
 Azt nevezem aztán baromvásárnak.

(Pest.)

ORBÁN.

Komor, mogorva férfiú
 Volt Orbán,
 Bár oly vidám hajnal pirult
 Az orrán.
 De hisz mogorva ép azért
 Volt Orbán,
 Mert oly vidám hajnal pirult
 Az orrán.
 Oka egyébiránt maga
 Volt Orbán,
 Hogy oly vidám hajnal pirult
 Az orrán.
 Temérdek borfélét ivott
 Meg Orbán,
 Vidám hajnal azért pirult
 Az orrán.

(Pest.)

A SORSHOZ.

Egyet mondok, sors, kettő lesz belőle :
 Nekem csak egy leány szerelmit add,
 S érette én átengedem cserébe
 Minden, de minden... adósságomat.

(Pest.)

TÉLI VILÁG.

Megölte valaki magát,
 Az hozta ezt a rút időt.
 Fúj a szél, táncol a tányér
 A borbélyműhelyek előtt.
 Hol a boldogság mostanában?
 Barátságos meleg szobában.

A napszámos, napszámosné
 Tuskót fűrészel és hasít ;
 Daróc pólyában gyermekök
 A szélvésszel versenyt visít.
 Hol a boldogság mostanában?
 Barátságos meleg szobában.

Jár nagy léptekkel föl s alá
 A katona az őrhelyen,
 És számlálgatja lépteit ;
 Kínjában mást mit is tegyen?
 Hol a boldogság mostanában?
 Barátságos meleg szobában.

A hosszú lábu drótostót
 Kopott gubáját cepeli ;
 Az orra érett paprika,
 A hidegtől folynak könnyei.
 Hol a boldogság mostanában?
 Barátságos meleg szobában.

Barangol a vándorszinész
 Egy falutól a másikig ;
 Meleg ruhája nincs ugyan,
 De mindazáltal éhezik.
 Hol a boldogság mostanában?
 Barátságos meleg szobában.

Hát a cigány? . . . vacog foga
 A rongyos sátorok alatt;
 Kopogtat a szél, és bemegy,
 Bár a cigány nem szól: szabad!
 Hol a boldogság mostanában?
 Barátságos meleg szobában.

Megölte valaki magát,
 Az hozta ezt a rút időt.
 Fúj a szél, táncol a tányér
 A borbélyműhelyek előtt.
 Hol a boldogság mostanában?
 Barátságos meleg szobában.

(Pest.)

A NAP.

Mi az a nap? mi az a nap?
 Nem is nap az tulajdonkép.
 Ugyan mi hát? . . . hát semmi más
 Mint egy nagy szappanbuborék.
 Valami óriásfiú
 Kifúja reggel keleten,
 S szétpattan este nyugaton. —
 És ez minden nap így megyen.

(Pest.)

MULATSÁG KÖZBEN.

Most már mulassatok, kedves barátim,
 Az én mulatságomnak vége van;
 A tréfaságok az elmés beszédek,
 Az ének, a bor, mind haszontalan.

Az embernek mért is van gondolatja?
 Lássátok, én olyan bolond vagyok:
 Mikor legvígabb a jelen, jövőbe
 Ragadnak rögtön a gondolatok.

Az a jövő! az a kegyetlen szélvész,
 Mely szétzilál bennünket, szerteszét ;
 S lesz-e azontúl még találkozásunk?
 Vagy halljuk-e csak egymásnak hírét?

Igen, halljuk! majd elbeszéli a hír :
 Ez és ez és ez nyugszik... oda lenn...
 Haszontalan história az élet!
 Miért is van, vagy mért nem végtelen?
 (Pest.)

ROSSZ VERSEIMRŐL.

Tán én nem tudnék írni	Időnként valamicske
Mindig jó verseket?	Ezeknek is csak kell,
De szívem főerénye	S ők minden hulladékot
Az emberszeretet.	Gyönyörrel falnak fel.

Valóban!... már pedig ha	Rágódjanak szegények,
Mindig csak jót írok,	Csak élősködjenek!
Mivé lennének úgy a	Hiszen, ha nem csalódom,
Szegény kritikusok?	Tán ők is emberek.

(Pest.)

EGY SZÉP HÖLGY EMLÉKE.

Ládámat tolvajtól nem féltem én,
 Mert oly üres, mint sok tudós feje.
 Szívemben hordom kincseim... szívem
 Sok szép emlék kincsével van tele.

Ah, mon dieu, ha végig gondolom
 Egy gőzhajói utazásomat :
 Minő boldogság!... útitársamúl
 Egy gyönyörűséges szép hölgy akadt.

Hölgyek körül én szégyenlős vagyok,
 Előbb tehát csak némán bámulám;
 Elszántam végre magamat, mivel
 Oly nyájasan pillantgatott reám.

Kitudtam a beszélgetés között,
 Hogy ő német színésznő s Pestre mén...
 Hohó, színésznő! már kész a kaland,
 Háborgó szívvel ezt gondoltam én.

S ebédre mentünk. Az ebédnél a
 Szép hölgy bevágott vagy két itce bort.
 Hanem dicséretére mondhatom:
 Nem is látszott meg rajta, hogy ivott.
 (Pest.)

AZOKHOZ AZ ÉN JÓ PESTI PAJTÁSAIMHOZ.

Hah, börtönöm ajtaja megnyilt,
 — Nem börtön-e a hivatal? —
 Csókolgat a drága szabadság
 Édes, tüzes ajkaival.
 De lelkem hová lett? ... merre, o lélek,
 Szárnyad suhogási merre vivének?

Mi messze, mi messze röpülsz már,
 Végetlen előtted az ut;
 Hiába suhanna utánad
 A fecske, nyomodba se' jut.
 El lelkem után a messze világba! ...
 De vissza mi tart? szív, monddsa, mi bánta?

Távozni! e gondolat úgy fáj,
 Úgy fáj nekem ... és mi okért?
 Volt itt szeretőm, hanem az már
 A sírhalom éjibe tért.
 És nem vagyok én már senki barátja.
 E puszta üres szót lelkem utálja.

Pajtásaim! értetek a bú ;
 Elhagyni, fiúk, titeket,
 Ez fáj nekem, ez szomorít el,
 Ez ver kebelembe sebet . . .
 De nem! mi vigadtunk minden időben,
 Így hát szomorú a búcsu se légyen.

Föl, cimboraság, vigalomra,
 S pogány legyen a vigalom :
 A bút kiürült poharakkal
 Kegyetlenül üssük agyon,
 Hogy, majd ha jön a sor kézszorításra,
 Őt könnyre fakadni senki se lássa!

(Pest.)

MI KÉK AZ ÉG!

Mi kék
 Az ég!
 Mi zöld
 A föld!
 Zöld föld felett, kék ég alatt a
 Hangos pacsirta fütyörész ;
 Dalával a napot kicsalta,
 A nap rá gyönyörködve néz.

Mi kék
 Az ég!
 Mi zöld
 A föld!
 Zöld a föld, kék az ég, tavasz van...
 És én oly sült bolond vagyok,
 Hogy idebenn a szűk szobában
 Kadenciákat faragok!

(Eperjes.)

KI A SZABADBA!

Ki a szabadba, látni a tavaszt,
Meglátni a természet szinpadát,
Az operákban ki gyönyörködik?
Majd hallhat ott kinn kedves operát.

A természetnek pompás szinpadán
A primadonna a kis fülmile;
Ki volna, énekesnők! köztetek
Merész: versenyre kelni ő vele?

Megannyi páholy mindenik bokor,
Amelyben ülnek ifju ibolyák,
Miként figyelmes hölgyek... hallgatván
A primadonna csattogó dalát.

És minden hallgat, és minden figyel,
És minden a legforróbb érzelem...
A kösziklák, e vén kritikusok,
Maradnak csak kopáran, hidegen.

(Eperjes.)

P Y VILMA KISASSZONYHOZ.

Ifjú szivecskéd legelőször játsza
A szerelemnek szép játékait.
Gyönyör nekem e játék láthatása,
Nem én vagyok bár, akit boldogít.

Ki is ne volna lelkesült néző ott,
Hol a szív első mozdulásra kél?
Nem olyan-e ez, mintha rózsabokrot,
Virító rózsabokrot ráz a szél?

Az égő szív, ez a rózsának bokra,
Lengő fuvalmak érzeményei,
S hull a bokorról a halvány arcokra
Piros levél, ha a szél lengeti.

Ha szép orcádat ekkép égni látom,
Oh lyányka, szíved érzeményitül :
Derül kissé az én sötét világom,
Mit szerelemnek napja elkerül.

Költőkebelnek nem szolgál szerencse ;
Tudod szerelmem bús történetét :
Volt életemnek egy királyi kincse,
Koldús vagyok, mert azt eltemeték.

Szempilláidnak fekete virágán
A részvét könnyharmatja reszketett,
Midőn előtted szívemet kitáram
És elbeszélém e történetet.

Ekkor, leányka, jó leányka, téged
Édes testvéremül fogadtalak.
Kössük meg ezt a drága szövetséget
Egy csókkal, Vilmám, és én áldalak.

Különben is te voltál, aki mondád,
Hogy megcsókolni a költőt szabad ;
Szép állításod, lyányka, teljesítsd hát :
Tedd ajkaimra testvércsókotat !

(Losonc.)

AZ ERDEI LAK.

(Költői verseny Kerényi és Tompával.)

Mint a szív az első szerelemnek titkát,
Rejti a kis kunyhót bércek koszorúja ;
Meg nem árt erőtlen szalmafödélének,
Ha dühét a szélvész e vidékre fúja.

Szalmafödelét beárnyékozza hűsen
 Susogó erdőség rezgő lombozatja,
 Min magát a vígan fütyölő rigófaj
 És a búsan bűgő vadgalamb ringatja.

Mint a kergetett őz, fut le gyors futással
 Kis patak magasról a völgy mélységébe ;
 Két felől virágok, mint kacér leánykák,
 Kandikálnak a víz fényes tükörébe.

S a viráglyánykákhoz jönnek az imádók,
 Égő szenvedéllyel jönnek a vadméhek,
 S élveznek szerelmet. Hej, de sok megjárja!
 Vízbehullás vége részeg örömének.

A nap és a szellő szánakozva nézi ;
 Levelet hajít le a szellő, számára,
 És ha fennül már ez életmentő sajkán,
 Megszárítja szárnyát a jó nap sugára.

A hegyek tetőin duzzadó emlékkal
 Jár az anyakecske gödölyéi mellett.
 Kikerült ettől s a vadméhektől mindig,
 Mi a kunyhó kicsiny asztalára kellett.

A bűgő vadgalamb és fütyölő rigófaj
 Nem félnek, hogy őket csalják lépvesszőre . . .
 Önmagáról tudja e lak népe, milyen
 Édes a szabadság tiszta levegője.

Nincsen itten rabság, nincsen itten urkény,
 Mely parancsolatját mennydörögve adja ;
 Csak az égiháborúnak zeng koronként
 Istentiszteletre buzdító szózatja.

És az isten jó, ő nem soká haragszik ;
 A dorgáló felhők torkait bezárván,
 Újlag mosolyg . . . a megengesztelődött
 Isten mosolygása : tündöklő szivárvány.

(Eperjes.)

A VARRÓLEÁNY.

Varróleány a szeretőm,
 Azaz hogy én őt szeretem,
 Oly fenhangon kiáltja ezt
 Vadúl ugrándozó szívem,
 Hogy semmi kétség benne. —
 Bolondos egy história talán ;
 De már egyéb nincs hátra :
 Szeress te is, te szép varróleány ;

Szép vagy, de szép orcáidat
 Az ember addig nézi csak,
 Amíg nem látja sugarát
 Lelked dicső villáminak.
 Minden szavad egy villám,
 Mely szem fényét ölő szikrákat hány
 Nem ismerem még párod
 Az elmésségben, szép varróleány!

S azonkívül hogy tündökölsz
 Az elmésség sugárban :
 Ki oly könnyen megbukhatál,
 Erényednek közhíre van.
 Elmés vagy, mint az ördög,
 S jó, mint az angyal. . . hogy ne hajtánám
 Meg térdeim előtted,
 Te szép, elmés, te jó varróleány!

Meghajtom íme térdemet,
 Emelj föl engem szívedig ;
 Ennél följebb nem vágyok én,
 Hisz ott a menny, a hetedik.
 Itt várok térdepelve,
 Ruházd a «szerető» címet reám,
 Vagy varrd meg szemfedőmet,
 Ha nem szeretsz, te szép varróleány!
 (Losonc.)

VAN A NAGY ALFÖLDÖN CSÁRDA SOK . . .

Van a nagy alföldön csárda sok.
Azok közt, akiket én tudok,
Legkülönösebb a Betekints —
Ennek széles földön párja nincs.

Menni akar, de csak düledez,
Mint ivója, kiben sok a szesz!
Födele is félre van csapva,
Mint a részeg ember kalapja.
(Késmárk.)

PIROSLIK MÁR A FÁKON A LEVÉL . . .

Piroslik már a fákon a levél,
Süvölt köztök, süvölt az őszi szél,
Homályos a nap, a mező deres;
Pásztor, betyár meleg tanyát keres.

Meleg tanyát a pásztor csak talál,
Vár ott reá kulacs bor, tele tál,
Ha kifogy a kulacs bor s tele tál,
Lágy párnán felesége vele hál.

Betyár embernek jó tanyája nincs,
Mindenfelől csörög rá rabbilincs.
Száras bokorban huzza meg magát,
Átkozza a hús őszi éjszakát.
(Dömsöd.)

PARIPÁMNAK AZ Ő SZÍNE FAKÓ . . .

Paripámnak az ő színe fakó,
Szőre, mint a vert arany, ragyogó;
Paripámnak az ő neve Csillag,
Gyors a lába, mint a hullócsillag.

Hejh szép lovam, hejh jó lovam, fakó!
 Hol az egyik lábadról a patkó?
 Hadd vigyelek, lovam, a kovácshoz,
 Azután majd vígy el a rózsámhoz.

Hejh, tüzes a kovácsnak a szene,
 De tüzesebb rózsámnak a szeme.
 Hejh, lágy a vas a kovács szénétől,
 Lágyabb szívem a rózsám szemétől.

(Igló.)

FEKETE KENYÉR.

Miért aggódol, lelkem jó anyám,
 Hogy kenyeretek barna, e miatt?
 Hisz meglehet: ha nincs idehaza,
 Tán fehérebb kenyérrel él fiad.

De semmi az! csak add elém, anyám,
 Bármilyen barna is az a kenyér.
 Itthonn sokkal jobb ízű én nekem
 A fekete, mint máshol a fehér.

(Szalkszentmárton.)

HOLDVILÁGOS ÉJ.

A hold az égen egy ezüst lant,
 Megannyi húr a sugarak;
 A hold ezüst lantján a szellők
 Szellemkezekkel játszanak.

Egy faluhoz közelg a vándor,
 Egyúttal költő is talán?
 Mert úgy elandalodva csügg a
 Holdon s előmlő sugarán.

Megy, megy tovább a méla vándor,
S eléri végre a falut ;
A faluban csend, néma csend van,
Népsége régen elaludt.

A kántor háza kapujánál
Szép hajadon leány zokog ;
Az este hűs . . . ő pongyolában . . .
Reszketnek a gyöngéd tagok.

A vándor arra ballag és szól :
«Mi lelt, mi lelt, szép hajadon?
Felelj, legszebbik holdsugár te,
Segíthetek-e bajodon?

Hüségtelen kedvest siratsz tán?
Ha én lehetnék kedvesed,
Olyan lennék, hogy a világ még
Nem láta oly hűségeset.

Légy holdvilágom, szép leányka!
S nem bánom : a sors bármit ad ;
Legyen örök éj létem . . . csakhogy
Örökké lássam holdomat !»

Igy szólt a vándor lelkesedve,
De a leányka nem felel ;
Csak áll és némán nehezíti
Kis kendejét könnyűivel.

A hold a kántor szobájába
Sugárait most beveti ;
A kántor, a lyány részeg apja,
Benn feleségét döngeti.

(Hatvan.)

RÉG VERI MÁR A MAGYART A TEREMTŐ.

Rég veri már a magyart a teremtő,
Azt sem tudja : milyen lesz a jövőendő?
Lesz-e még ezen a földön jó napja?
Örüljön-e, búsuljon-e? nem tudja.

De ha isten bút adott e nemzetnek,
Azt is adott, mivel a bút ölje meg.
Hol terem több jó bor és több szép leány,
Mint itt belül, Magyarország határán?

Leányt ide, leányt az én ölembé!
Hadd szorítsam két kezemmel szivemre,
Hadd szíjam ki édes lelkét csókommal,
Vessek számot sok keserű bajommal.

Hát az a bor? hejh, a borral ide már ;
Sírja belém piros könnyét a pohár!
Piros könnye tüzes, mint istennyila,
A kialudt életet is meggyújtja.

Te meg cigány, húzd rá, majd kifizetem ;
De úgy húzd, hogy megrepedjen a szivem,
Repedjen meg örömébe', bujába'...
Igy vigad a magyar ember, hiába!

(Pest.)

LILIOM PETI.

Liliom Peti volt ám csak
A derék legény!
Alig akadt volna párja
A föld kerekén.

Emberül megült ő minden
 Paripa hátán ;
 Le nem vetette volna a
 Hétfejű sárkány.

Amennyi bor öt más embert
 Döntött volna meg ;
 Annyi még jó formán meg se'
 Kottyant Petinek.

S ahol vele elvágatott
 Gyors paripája,
 Majd megveszett a falusi
 Lyányság utána.

De nyakravalója lett a
 Hóhér kötele . . .
 Mért? azért, mert Angyal Bandi
 Lelke bújt bele.

(Pest.)

FRESCO-RITORNELL.

Mihelyt megpillantottalak, menyecske,
 Bordám alatt ez a kis húsdarab
 Ugrálni kezdett, mint sziklán a kecske.

Azóta mellem folyton égő katlan,
 S a láng mindig tovább, tovább harap...
 Csak te ne volnál oly meggyujthatatlan!

Kebled fehérlő, mint az alabastrom,
 De búm sötét, mint holmi ócska klastrom,
 S csak a halál lesz dúlt szivemre flastrom.

(Igló.)

MAGYARORSZÁG.

Te sem termettél ám szakácsnak,
 Magyarország, édes hazám!
 A sült egy részét nyersen hagynád,
 S elégetnéd más oldalán.
 Míg egyfelől boldog lakóid
 Megfúlnak a bőség miatt :
 Hát másfelől meg éhhalállal
 Megy sírba sok szegény fiad.
 (Eperjes.)

GYALÁZATOS VILÁG.

Gyalázatos világ! mit nem gondolsz ki még?
 Hogy szívemet sebezsd . . .
 De mért panaszlanék?
 Hisz ami megtörtént : mind, mind várhattam ezt.
 Az én pályám nem mindennapi pálya,
 S ki új utat tör : gaz és tüske várja.

Uj pályámon paréj, tövis közt gázolok ;
 De megyek egyaránt,
 Bár fájdalmas dolog,
 Ha sziszegő kigyók mérges fulánkja bánt.
 (Az én utamban sok a kígyófészek,
 S hogy eltiporjam, én beléje lépek!)

Jó, hogy sebemre az ég orvosságot ad.
 Keblem varázsfüve
 A büszke öntudat,
 Mely tőlem már oly sok fájdalmat elveve .
 Ha ez nem volna, a kigyók marása
 Eddig szívemnek közepében ásna.

Mardossatok csak hát, ti kígyófajzatok!
 Eltiprom köztetek,
 Kit eltiporhatok,
 S akit nem: azt majd az idő gyilkolja meg;
 Mert az idő a jobb lelkek segéde,
 Kiáll ezeknek védelmezésére.

Idő, hű gyámolóm! benned megbízhatom,
 Ha úton-útfelen
 Sárral dobáltatom . . .
 Ha senki sem lesz is, leszesz te majd velem;
 Amelyet a szennyos világ dobott rám,
 Megtisztítod te majd a sártul orcám!

(Pest.)

EGY HAJFÜRTHÖZ.

Barna lyányka szép fejről
 Kaptam e hajfürtöt én.
 Én s e fürt együtt pihentünk
 A leányka kebelén.

A bucsúnak órájában
 Adta emlékül nekem;
 A bucsú órája óta
 Mindig itt volt szívemen.

Oh ha nézem e hajfürtöt:
 Minden perc eszembe jut,
 Melyben a boldogság szárnyán
 Mennybe nyilt előttem ut;

A letűnt szerelmi órák
 Körülöttem lengenek.
 Mint vidám csillagsugáros
 Túlvilági szellemek.

Nézlek, nézlek, drága hajfür,
 Hosszan nézlek tégedet,
 Aki üdvöm holt időjét
 A sírból kivezeted.

Hosszan függenek te rajtad.
 Oh szép hajfür, e szemek,
 Hosszan... hosszan... és... utószor...
 Minthogy már... mást szeretek.

(Pest.)

KÉPZETEM.

Még mit nem mondanak!
 Hogy az én képzetem
 Alant jár, magasra
 Föl nem röpíthetem.
 Lent jár a föld színén,
 Ha úgy tartja kedve,
 Sőt a föld alá is
 Van gyakran sülyedve ;
 Mint buvár, sülyed a
 Mélységek mélyére,
 A legmélyebb tenger :
 A szív fenekére.
 De ha mondom neki :
 «Szállj a magasra fel!»
 Felszáll s a légben, mint
 Pacsirta, énekel!
 S ha ekkor biztatom :
 «Még följebb, képzetem!»
 Vele a sasokat
 Rendre megkergetem.
 A sas mind elfárad,
 De nem fárad ő el,

Egy utat kezd a leg-
 Magasabb felhővel.
 És a felhőknek sem
 Társa ő sokáig,
 Egyenest fölfelé
 Tör az ég boltjáig,
 És ha ekkor épen
 Napfogyatkozás van :
 Az elsötétedett
 Nap mellett elsuhan,
 Elsuhan mellette,
 Egyet pillant rája,
 S megkerül a napnak
 Elveszett pompája.
 És az én képzetem
 Még ekkor sem pihen,
 Hanem a legfelső
 Csillagzaton terem.
 S ott, hol már megszűnik
 Az isten világa,
 Új világot alkot
 Mindenhatósága — —

(Pest.)

BÚCSU KUN-SZENTMIKLÓSTÓL.

Szól a kakas innen-onnan
 Viradóra.
 Kivíadtunk, takarodjunk
 Nyúgovóra.
 Hejh, ennek a mai napnak
 Nagy az ára . . .
 T'om : sokáig fáj belé a —
 Fáj belé a kezem szára.

Fáj az én jobb kezem szára
 Véghetetlen,
 Mert nagyon sok telt palackot
 Emelgettem.
 De ha fáj is a karom, tán
 Utójjára
 Fölbirom még e palackot —
 E palackot . . . bucsuzásra.

Ki veled, bor, ki veled, bor,
 Az üvegből!
 Tele sírom könnyeimmal
 Két szememből;
 De magam sem tudom én, hogy
 Majd az benne
 Fájdalomnak vagy örömnék —
 Vagy örömnék lesz-e könnye?

Mostanában a keblemnek
 Megtelése
 Fájdalomnak és örömnék
 Vegyülése.
 Az örömem onnan ered,
 Mert itt voltam;
 El kell mennem : innen ered —
 Innen ered a fájdalmam.

Kiskunsági Szentmiklósnak
Ifju népe!
Benyitottál a szívemnek
Közepébe;
Hejh, pedig e szívközép, ez
Szentek szente,
Nem sok ember fordult meg még —
Fordult meg még eddig benne.

De kinek meg helyet adtam
Egyszer itt benn,
Az ugyan ki soha többé
Nem megy innen.
Ezután úgy nézzetek hát
A szemembe:
Rabok vagytok mindörökre —
Mindörökre a szívembe'!

Hát közöttetek, ha újra
Visszatérek,
Lesz emléke e barátság
Ünnepének?
Ünnep volt ez, a barátság
Szép ünnepje,
Nem is hiszem, hogy valaki —
Hogy valaki elfeledje.

Mostanáig itt vígadtunk
Tennap déltől,
Nem csoda, hát ha kissé a
Fejem szédül...
De azért jól tudom ám, hogy
Mit miveltünk?
Ettünk, ittunk, táncot jártunk —
Táncot jártunk, énekeltünk.

Ilyen a magyar mulatság.
Már hiába!
Ha iszik, hát jár a nyelve,
Jár a lába.

Hejh, csak oly gyors lenne honja
Haladása,
Mint lábának, hogyha táncol —
Hogyha táncol, a mozgása!

Hanem hiszen száz szónak is
Egy a vége :
Legyen rajtatok, barátim,
Áldás, béke.
Legyen oly vig mind halálig
A pályátok,
Amily vigak valamennyin —
Valamennyin ma valátok!

... Hejh, ha volna ősz : elszállna
Már a golya ;
Mennék én is már, ha még egy
Szóm nem vóna.
Kimondjam-e vagy ne mondjam?
Eh, kimondom ;
Mit szóltok rá, mit nem szóltok —
Mit nem szóltok, semmi gondom.

Amott virít Szentmiklósnak
Egy rózsája ...
Hajh csak soha ne is néztem
Volna rája!
Vagy ha már megbűvölt édes
Arculatja :
Hadd lennék én, aki ötet —
Aki ötet leszakasztja!

(Kúnszentmiklós.)

FALUN.

Király vagyok most minden alkonyon :
A nap pirosuló fényt lövel reám,
A nap pirosuló búcsusúgára
Biborra festi egyszerű ruhám.

Gyönyörrel járom estenként a tájt,
 Kilépvén a kis házfödél alól ;
 Porfellegekben a nagy ég alatt
 A hazatérő nyáj kolompja szól.

Elandalodva hallok e zenét,
 Elandalodva szemlélek körül ;
 És messze látok, mert mindenfelé
 Megmérhetetlen rónaság terül.

A rónaságnak messze tengerén
 Imitt-amott áll egy fa, mint sziget,
 S hová imát küld a mohamedán :
 Kelet felé ez hosszú árnyat vet.

Miként csatában a sebzett vitéz,
 Elvérzik a nap végre s elesik ;
 S mint a dicsőség a vitéz halált,
 A napot csillagok s hold követik.

Körülem éj van, fényes éjszaka ;
 A csillagfényes éjben méla csend,
 Oly csend, hogy szinte vélem hallani,
 Mit a holdban szent Dávid lantja zeng.

A szomszéd tóból a vadlúdakat
 Látom csapatban messzeszállani ;
 Szivemből is föl- és elszállanak
 A nagyravágyás, hír vad álmai.

Feledni kezdem Pestet és zaját,
 S jövendőm minden büszke terveit ;
 Jobb lenne élnem, így gondolkodom,
 Jobb lenne élnem elfeledve itt.

A fölmagasztalt nagy nevek között
 Ne hangoztassa senki nevemet,
 Csak szőlőm és szántóföldem legyen,
 Termők piros bort s fehér kenyeret.

S midőn szőlőmből s szántóföldemről
Házamba térek este : hozza be
Majd a piros bort s fehér kenyeret
Piros menyecskének fehér keze.

S ha a késő halálnak ujjai
A férj és nő szemét majd befogák :
Tegyék egy sírba a két aggastyánt
Nem tettetésből síró unokák.

(Szalkszentmárton.)

HÁROM SZÍV TÖRTÉNETE.

I.

Volt egy lovag, kinek nem volt hazája,
Mert rajt' ütének ellenséges népek,
És pusztulás lett, mit hozának rája
Komor fényében a csaták tüzének.
Komor fényében a csaták tüzének
Piroslott a lovag hős arca szinte
S piroslott vére, melyet bőven önte
Megmentésére a hon életének.
De hasztalan folyt a lovagnak vére :
Ő megmaradt és honja véget ére.
S a hontalan lett fának eltört ága,
Mit a fáról a feregeteg törött le,
S mit ez most kerget a széles világba.
Midőn a felhő ott szállott fölötte,
Ahol volt a ledöntött hon határa,
Megállott és letérdepelt hantjára,
Hogy könnyeit végső cseppig kisírja
A földre, mely holt nemzetének sírja ;
Mert könnye volt egyetlen kincse, melyet
Elvesztett mindenéből még megtarta :
S ezt tékozolni másra nem akarta. —

Megindult és ment tompa búja mellett,
 Mely árny képében őt folyvást kísérte.
 Midőn kifáradt már a bujdosásban :
 Csöndes vidékre megpihenni tére
 Egy idegen nép távol országában.
 És gondolá azt is, hogy őt halála,
 Ha egy helyen lesz, hamarabb találja ;
 S ha rá hull a halál fehér virága,
 Beteljesülve minden kívánsága,
 Ezt várta ő a csendes zárt vidéken,
 Hová fáradtan megpihenni tére,
 S hol élt egy lyányka olyan ifjuszépen,
 Hogy a vidéknek vált bámult diszére.
 De ő a lyányka szépségét nem látta,
 Semmit sem látott, csak romját honának ;
 Nem látta, hogy rá gyakran szállt a lyányka
 Tekintetének csillagos világa,
 S tekintetei mi lángolók valának !
 Így a leányka napjai folyának,
 S arcára halvány liljomot füstének
 Gyötrelmei a szólni nem merésnek ;
 Mert mit mondhatna a fényes lovagnak,
 Mit mondhat ő, ki, bár eléggé gazdag,
 De pórszülőknek egyszerű magzatja? —
 És a vidéket még egy ifju lakja ;
 Szegény fiú, a legszegényebb szolga,
 Tengődve éli nyomorú világát,
 Kit tán megölne sok fárasztó dolga,
 Ha nem láthatná néha a leánykát ;
 A titkon bámult lyányka láthatása
 Fogyó erője meghozó varázsa.
 Fél rá gondolni, hogy kérjen szerelmet
 A pór, de gazdag szülők gyermekétől,
 Ó, akinek ha jut száraz kenyérből
 Egy-két nagyobb falat, sorsán örülhet.
 S ő még is boldog, és azzal beéri,
 Hogy a leánykát messziről kíséri.

II.

És a lovagnak kondult a nagy óra,
 Mely e világból őt egy másba vitte,
 Ahol bitor kény menykövit nem szórja
 Az ártatlanság népének fölötte.
 Letették őt az anyaföld ölébe ;
 Követ nem tettek a halom fölébe,
 Mely pajzsa lett az élet bújá ellen . . .
 Miért is volna kő? a lányka szíve,
 Halála által, kő lett, érzéketlen ;
 S ha nincsen érzés a szív birtokában,
 Az ember mit keressen a világban?
 Nem volt a lányka sem sokáig földi,
 Lefekvék, honnan senki fel nem költi.
 És a szegény, az árva, árva szolga,
 Tüntén egyetlen gyönyörűségének,
 Az élet terhét hogy viselte volna?
 Végét vetette terhes életének.

III.

Az éjszakának sírnyitó felében
 Fölkél a szolga, és a helyre mégyen,
 Hová temették a kedves leánykát ;
 Akarja látni élte szép bálványát.
 De a leánnyal nincs találkozása,
 Mert a leány a sírből szinte eljár,
 Hogy a lovagnak szellemét meglássa,
 S ott vár, ott vár, de szinte hasztalan vár ;
 Mert a lovag száll messze, messze tájra,
 Elszáll megnézni : rab-e még hazája?

(Pest.)

A JÓ ÖREG KOCSMÁROS.

Itt, ahonnan messze kell utazni, míg az
Ember hegyet láthat, itt a szép alföldön,
Itten élek én most megelégedéssel,
Mert időm vidáman, boldogságban töltöm,
Falu kocsmájában van az én lakásom ;
Csendes kocsmá ez, csak néha zajlik éjjel.
Egy jó öreg ember benne a kocsmáros . . .
Áldja meg az isten mind a két kezével!

Van szállásom itten s ennem-innom ingyen,
Soha nem volt ennél jobb gondviselésem.
Az ebédre nem kell senkit is megvárnom,
És mindnyájan várnak én rám, hogyha késem.
Csak egyet sajnálok : az öreg kocsmáros
Összekoccan néha jó feleségével ;
No de amint összekoccan, meg is békül . . .
Áldja meg az isten mind a két kezével!

Elbeszélünk néha a letűnt időkről.
Hejh, régibb idők boldogak valának!
Háza, kertje, földje, pénze, mindene volt,
Alig tudta számát ökrének, lovának.
Pénzét a hitetlen emberek csalása,
Házát a Dunának habjai vitték el ;
Igy szegényült el a jó öreg kocsmáros . . .
Áldja meg az isten mind a két kezével!

Alkonyuló félben van már élte napja,
S ilyenkor az ember nyűgödalmat óhajt,
S ő reá, szegényre, a szerencsétlenség,
Ő reá mostan mért legtöbb gondot és bajt.
Fáradoz napestig, vasárnapja sincsen,
Mindig későn fekszik, mindig idején kel ;
Mint sajnálom én e jó öreg kocsmárost . . .
Áldja meg az isten mind a két kezével!

Biztatom, hogy majd még jóra fordul sorsa ;
 Ő fejét csóválja, nem hisz a szavamnak,
 «Ugy van, úgy,» szól később, «jóra fordul sorsom,
 Mert hisz lábaim már a sír szélén vannak.»
 Én elszomorodva borulok nyakába,
 S megfürösztöm arcát szemeim könnyével,
 Mert az én atyám e jó öreg kocsmáros . . .
 Áldja meg az isten mind a két kezével!

(Szalkszentmárton.)

AZ UTÓSÓ EMBER.

Mi az fölöttem? ég vagy sírbolt?
 Igen, sírbolt, amelyben a föld,
 Ez óriás koporsó fekszik.
 És ott fejem fölött az a fény
 A nap? vagy a sírbolti lámpa?
 Igen, sírbolti lámpa, melynek
 Bágyadtan pislogó sugára
 Sötétségét a síri éjnek
 Halvány piros-sárgára festi.
 S mily hallgatás! . . . de, hah, mi zendül
 A némaságnak közepette?
 Madárszó vagy leánydal? Oh nem!
 A férgek rágják a koporsó
 Behunyt szemű, hideg lakóit.
 Igen behunyvák a szemek mind,
 Melyekben egykor szerelemnek
 S gyűlölségnek szikrája lángolt,
 S amelyekből oly undorítón
 Nézett ki, mint a kékjeányok
 A bordélyházak ablakából,
 A gőg, irigység, elbizottság,
 A megvetés, alázatosság.
 Behunyvák a szemek s hideg már
 A szív, e kis pokol, amely száz
 Meg száz ördögnek volt tanyája,

Hol a bűnök máglyája égett
 Kihamvadatlan lángolással.
 Hanem már mindeneknek vége.
 Alszik már a becsületorzás,
 Barát- s honárulás s egyéb szörny,
 S amely őket nyomban követte,
 A lelkiösmeret marása...
 De ez nagyon régen halt már meg.
 Az újabb kornak nemzedéke
 Ismerte ezt csupán hiréből. —
 Mindennek vége. Minden alszik.
 Becsukva a szem. Hülve a szív.
 Csak én magam vagyok még élő
 A sírbolt roppant üregében,
 S tűnődöm, egy vendégre várván,
 Halál, mért nem jössz? félsz talán, hogy
 A késedelmező halálra.
 Megbirkozom veled s legyőzlek?
 Ne félj, nem az vagyok, ki voltam,
 Ki egykor vakmerő kebellet
 Dacoltam sorssal és világgal.
 Bátran jöhetsz. Meg nem támadlak.
 Hagyom magam. Erőtelen hang
 Leszek. Te szélvész légy. Sodorj el.
 (Pest.)

IMÁDSÁGOM.

Elkárhozástól félt szegény anyám,
 S talán féltése nem alaptalan.
 Tart tőle — s ebben igazsága van —
 Hogy már régóta nem imádkozám.
 Imádkozom hát; íme két kezem
 Szent áhitattal összekulcsolom.
 Hallgass meg engem, égi hatalom,
 Hallgass meg engem, édes istenem!

Adj én nekem... hó, első a haza,
 Hatalmas isten, népem istene!...
 De kérni vajjon mit is kellene
 Hazámért, melynek annyi a baja?
 Ezért csak egy, csak egy a kérelem:
 Mely így, mint van, már nem sok évet lát,
 Teremtsd egészen újjá e hazát,
 Hallgass meg engem, édes istenem!

És magamért? mit kérjek magamért?
 Adj hát nekem szépséges szeretőt,
 S amelyen majd meglátogassam őt,
 Gyors paripát; aztán sok, sok babért...
 Nem hogy fejemet ékesítse, nem,
 De hogy, ha nem lesz szénám, abrakom.
 Csikóm legyen mivel jól tartanom!
 Hallgass meg engem, édes istenem!

(Szalkszentmárton.)

IFJUSÁG.

Mondják hideg-nyugalmasan
 Az öregek:
 Szilaj, bolond fiú vagyok,
 Csendesb legyek.
 Vénség az életnek visszhangja csak,
 E tompa hangok meg nem bántanak.

Szilaj vagyok, igaz; s bolond?
 Az is lehet.
 Az észet tanácsra nem hívom,
 Csak a szívet.
 No de fejemnek is hasznát veszem:
 Reá bokrétás kalpagom teszem.

S a szív nem rossz tanácsadó,
 Higyétek el.
 Az ésnél gyakran messzebb lát
 Sejtelmivel.

Az ifjú szíve lánglobogva ég ;
Világít ez, midőn sötét az ég.

S szolgál a szív nemcsak vezér-
Szövetnekül.
Balsors telében életünk
Gyakorta hül,
S az ész miatt akár megfagyhatnánk,
De szívünkben fölmelegít a láng.

És ne higyétek, csendes öregek,
Hogy tán megárt,
Ha túllobogja is a fiatal
Tűz a határt ;
Föl szoktak gyujtani egész mezőt,
S lesz égés által ez gyümölcsözőbb.
(Pest.)

A SZERETŐM NYALKA GYEREK . . .

A szeretőm nyalka gyerek,
Alája termett a nyereg.
Ha viszi a paripája,
Gyönyörűség nézni rája.

Gyakran látogat meg engem,
Most is amott jön a lelkem ;
Úgy megvágat paripája,
A négy körmét majd elhányja.

Öregbiró lyánya, szívem,
Mit kukucsálsz olyan igen?
Mit lesed a szeretőmet?
Úgy sem szeret ám ő téged. —

Szállj le, kincsem, a nyeregből,
Vedd ki lábad a kengyelből,
Ereszd meg a terhelődöt,
Öleld meg a szeretődöt.

Istenem, be ver a szived,
Mert itt van az enyim mellett.
Szived az én kincses ládám,
Három faluért sem adnám.

Mulattató, neveltető,
Ha összejön két szerető ;
Elbeszélnek végetlenül,
Magok sem tudják, hogy mirül.

Jaj de mi zaj van odakint?
Hát biz ott a lovad nyerit.
Hogy elfeledkeztünk róla!
Isten bűnünkül ne rója.

Jól tartottad a lovadat,
De már föl is kantároztad.
Még egy csókot, itt az orcám,
Isten hozzád, kedves rózsám!

Kedves rózsám, isten hozzád.
Adjon isten arany zablát,
Arany zablát a lovadnak,
Aranyos kedvet magadnak!

(Dunaföldvár.)

ISMERJETEK MEG!

Ismerjetek meg végre : ki vagyok?
Álarc alatt volt mostanáig képem.
De már meguntam én álarcomat,
És azt most ünnepélyesen letépem!

Olvastátok vidám dalaimat?
Azt gondoljátok, hogy lelkemből írom?
Oh, dalaimban a kedv, nevetés,
Csak olyan ez, mint a virág a síron.

Kivül a síron nyílik a virág,
S belül a sírban féreg és halott van ;
Így írtam én enyelgő dalokat,
Mig lelkem haldokolt a fájdalomban.

De többé nem leszek komédiás,
Ki víg pofákat vág a közönségnek,
És odabenn a színpalak között
Arcán kínszenvedés könnyűi égnek? —

Oh nem, ez még sem szép határozat!...
Muljék oly gyorsan, amily gyorsan támadt,
Szenvedjen bár szívem : a víg dalok
Ne szűnjenek meg... hátha általok
Kissé vidítom szomorú hazámat.

(Pest.)

FELHŐ ÉS CSILLAG.

Mikor isten a férfit teremté,
Homlokára szállt sötét ború,
Nem tudom mért?...csakhogy e borúból
Lett a felhő s égiháború.

Mikor isten a hölgyet teremté,
Örömében sírva fakadott.
Most is látni ez örömkönnyeknek
Cseppjeit, a sok szép csillagot.

(Cinkota.)

A HÜTELEN BARÁTOKHOZ.

Derék fiúk, mint hagyogatnak el!...
Eredjete csak isten hírvél ;
Hagyjátok itt a fát, ti levelek,
A fát, e szívet, melyen függtetek.

Az őszi szél, mely titeket lefú,
 Majd elmulik, nem lesz örökkorú ;
 S ha eljövend ismét a kikelet,
 Fog kapni a fa új leveleket.
 De tudjátok : többé ki nem virul
 Az a levél, mely fájáról lehull.

(Pest.)

ÉN ÉS A NAP.

Bámulja sok oly epedőleg a holdat,
 Ezt a megtestesült sóhaj.
 Miattam akár kimaradjon örökre,
 Nem csüggök én merengve rajt'.

Megtestesülése te érzeteimnek,
 Magas, fényes, hő napsugár!
 Te vagy szívem öröme, gyönyörűsége,
 Érted szemem, lelkem sóvár.

Egymás szeretői vagyunk mi a nappal ;
 Mi hűséges két szerető!
 Ki mondja meg : én melegülök-e tőle?
 Vagy szívemtől melegszik ő?

És hogyha síromba leüzni fog a sors,
 Csak azt az egyet fájlalom,
 Hogy majd szeretőmet a földnek alatta,
 A szép napot, nem láthatom.

De szabad a holtak egy óra naponként,
 S én arra kérem istenem ;
 Éjfél idején legyen zárva koporsóm,
 S nyíljon meg az délben nekem!

(Pest.)

BÚM ÉS ÖRÖMEM.

Nincsen oly bú,	Oh mikor én örülök!
Mint az én búm.	Keblem egy édeni kert,
O ha én busúlok!	S rózsza e kertbe' szivem.
Keblem egy oroszlánbarlang,	Napsugarakkal,
S szivem benne bárány ;	Tarka lépéssel
Szaggatják az éhes oroszlánok	Játszik e rózsza,
Fogaikkal, körmeikkel.	S zeng körülötte
Vérét isszák,	A csalogány.
Csontját rágják	És jön egy angyal,
És velőjét szíják	És leszakítja e rózsát,
E szegény báránynak az	S illeti csókkal,
Éhes oroszlánok. — —	S keblire tűzi,
Olyan öröm sincs,	S véle az égbe röpül!
Milyen az én örömem,	

(Pest.)

EGY FIATAL IRÓHOZ.

Üdvezellek, ifju pályatárs,
 Pályatársam s szeretett barátom!
 Egykor én te rólad jósolék,
 S jóslatom most teljesezni látom.

Láttam egykor egy kis felleget,
 S megmondtam, hogy ebből fergeteg lesz.
 E kicsiny felhőcske te valál,
 És most villámterhesen közelgesz.

Jőj és ontsd lelked villámaid.
 S lángjaikkal gyujtsd föl a világot ;
 Rendüljön meg a föld, amidőn
 Mennydörgő jelszódat elkiáltod.

Hogyha majd villámlasz s mennydörögsz,
 Jőnek ellened zuduló hangok ;
 Mert ha nagy az égiháború,
 Félre szokták verni a harangot.

De azért dúl a vihar tovább
Minden félrevert harang dacára.
Igy, barátom, te se hajts ama
Jajveszéklő emberek szavára.

Ekkép kellett volna nekem is
Tenni sokszor ostromolt pályámon.
Én e tehetetlen hangokat
Figyelemre méltatám. Sajnálom.

Eh, megtörtént, mit sajnálkozom?
Hadd szorítsam jobbod, ifju bajnok.
Én, ki ilyen rokonszellemű
Pályatárs után már rég sohajtok.

Fölléptél. Ez engem megújít,
Hogy a sorompók közt ketten állunk.
Most, barátom, küzdjünk, hadd legyen
Győzedelmünk vagy vitéz halálunk!

(Pest.)

FELSÜLÉS.

Ebédre hítak. Elfogadtam
A meghívást nagy szívesen,
Nem az ebédre nézve,
Hanem mert vettem észre,
Hogy köztünk szép lány is leszen.

S volt szép lány, még pedig milyen szép
Könnyű lehellet termete,
Fehér egén szemének
Sötétkék napok égtek . . .
De ez nem tartozik ide,

Csak hogy szép lányka volt, nagyon szép.
S én őt tüstént megszeretém.
«Kigyúlt indulatommal
Ebéd után azonnal
Kirontok!» így elmélkedém.

Ebéd alatt erősen szítam
 A szíverősítő italt,
 Hogy a nagy pillanatban
 Majd annál biztosabban
 Vívhasam ki a diadalt.

De hah, a szíverősítő úgy
 Megerősíté szívemet,
 Hogy, az erőből aztán
 Lábamban nem maradván,
 Kirontanom nem lehetett.

(Eperjes.)

EGY ASSZONYI ÁLLATHOZ.

Megláttuk egymást és a szerelem
 Mindkettőnk szívében lobbot vetett.
 Fölösleges volt minden vallomás,
 Értők a kölcsönös tekintetet.
 Alig mult egy nap, már csókoltalak,
 S te visszacsókoltál és ölelél.
 Te kis leány vagy, édes angyalom.
 Egy szikrával sem jobb a többinél.

Miként folyammá nő a kis patak,
 S miként tengerbe vész el a folyam:
 Szerelmem akkép napról-napra nőtt,
 S lett végre tenger mély, határtalan.
 Láttam piruló arcod hajnalán,
 Hogy boldogságom napja újra kél.
 Te is leány vagy, édes angyalom.
 Egy szikrával sem jobb a többinél.

Boldogságomnak napja újra kelt.
 Boldogság napja volt égő szived,
 Amely szemedbe szállt, s onnan reám
 Elolvasztó sugárokat vetett.

Minő boldogság volt, ha háborgó,
Fölbudult kebleden pihentetél!
Te is leány vagy, édes angyalom,
Egy szikrával sem jobb a többinél.

Együttlétünknek végső napja jött.
Tán mindörökre válandók valánk ;
De gondolám, nyugtatva magamat :
Vár még egy este boldogsága ránk.
Az este eljött. Épen bál vala,
Te bálba mentél, hozzám nem jövel.
Te is leány vagy, édes angyalom,
Egy szikrával sem jobb a többinél.

(Igló.)

A NÉGY ÖKRÖS SZEKÉR.

Nem Pesten történt, amit hallotok,
Ott ily regényes dolgok nem történnek.
A társaságnak úri tagjai
Szekérre ültek és azon menének.
Szekéren mentek, de ökörszekéren.
Két pár ökör tevé a fogatot.
Az országúton végig a szekérrel
A négy ökör lassacskán ballagott.

Világos éj volt. A hold fenn vala ;
Halványan járt a megszakadt felhőkben,
Miként a bús hölgy, aki férjinek
Sírhalrát keresi a temetőben.
Kalmár szellő járt a szomszéd mezőkön,
S vett a füvektől édes illatot.
Az országúton végig a szekérrel
A négy ökör lassacskán ballagott.

A társaságban én is ott valék,
S valék szomszédja épen Erzsikének,
A társaságnak többi tagjai
Beszélgetének s énekelgetének.

Én ábrándoztam s szóltam Erzsikéhez :
 «Ne válasszunk magunknak csillagot?»
 Az országúton végig a szekérrel
 A négy ökör lassacskán ballagott.

«Ne válasszunk magunknak csillagot?»
 Szólék én ábrándozva Erzsikéhez,
 «A csillag vissza fog vezetni majd
 A mult időknek boldog emlékéhez,
 Ha elszakaszt a sors egymástul minket.»
 S választottunk magunknak csillagot.
 Az országúton végig a szekérrel
 A négy ökör lassacskán ballagott.
 (Borjád.)

A MAGYAR NEMES.

Őseimnek véres kardja
 Fogason függ, rozsda marja,
 Rozsda marja, nem ragyog.
 Én magyar nemes vagyok!

Munkátlanság csak az élet.
 Van életem, mert henyélek.
 A paraszté a dolog.
 Én magyar nemes vagyok!

Jól készítsd, paraszt, az útat,
 Mert hisz a te lovad vontat.
 Csak nem járhatok gyalog.
 Én magyar nemes vagyok!

Tán a tudománynak éljek?
 A tudósok mind szegények.
 Nem irok, nem olvasok.
 Én magyar nemes vagyok!

Van, igaz, egy tudományom,
 Ebben párom ritkán látom :
 Enni, inni jól tudok.
 Én magyar nemes vagyok!

Milyen jó, hogy nem adózok.
 Gazdaságom van, de nem sok,
 S van adósságom, de sok.
 Én magyar nemes vagyok!

Mit törődöm a hazával?
 A hazának száz bajával?
 Majd elmulnak a bajok.
 Én magyar nemes vagyok!

Ósi joggal, ősi házban
 Éltemet, ha elpipáztam :
 Mennybe visznek angyalok.
 Én magyar nemes vagyok!

(Borjád.)

GYERMEKKORI BARÁTNÉMHOZ.

Te vagy? valóban te vagy az?
 Vagy e látmány csak képzelet?
 Csak képzetemnek tündér délibábja,
 Amelyben lelkem újra látja
 Szép arcod s boldog gyermekségemet?

Te vagy valóban! ennyire
 Csalódás nem megy, nem mehet ;
 Ismerém én jól e szemek sugárát,
 Amellyel glóriába zárád
 Hajdanta boldog gyermekségemet.

A kis leányból hajadon,
 A kis fiúból ifju lett ;
 Jött az idő, mely soha meg nem állott,
 S miként a szélvész a virágot,
 Elvitte boldog gyermekségemet.

Azóta tiszta látköröm
 Oly gyakran elsötétedett,
 S az éjszakában, mely sírként fedett el,
 Csak egy csillag volt, a könny, mellyel
 Sírattam boldog gyermekségemet.

Viszontlátásunk ünnepén
 Ölelj meg, lánykám, engemet ;
 Hagyd elfeledni kínos ifjúságom,
 Hagyd karjaidban újra látnom
 Ragyogni boldog gyermekségemet!
 (Borjád.)

VIRÁGOS KERT A KÖLTŐ SZÍVE . . .

Virágos kert a költő szíve,
 De másnak termi a virágokat ;
 Míg ezeket szétsztoogatja,
 Önnön magának csak tövis marad.

És pillangó a költő lelke ;
 Szegény pillangó! neki megesett :
 Addig bolyong a puszta kertben,
 Míg összetépik őt a tövissek.

S a puszta kert s tépett pillangó
 Eszébe sem jut senkinek talán,
 Midőn élvezettel mereng a
 Szegény költő martírkoszorúján.
 (Pest.)

ALKU.

Juhász legény, szegény juhász legény!
 Tele pénzzel ez a kövér erszény ;
 Megveszem a szegénységet tőled,
 De rá'dásul add a szeretődöt.

«Ha ez a pénz volna csak foglalo,
S még száz ennyi lenne borravalo,
S id'adnák a világot rá'dásnak,
Szeretőmet még sem adnám másnak!»

(Szalkszentmárton.)

S. ZS. KISASSZONY EMLÉK- KÖNYVÉBE.

Méhek s virágok kertednek lakói.
Méhes, virágos kert legyen szived :
Ha nyílik benne szerelem virága,
A barátságnak méhét is bevedd ;
Mert jól tudod : szép a virág ; azonban
Tavasszal él csak, és ez oly rövid,
Míg a szerény méh munkálódásából
Megédesítéd téli napjaid.
Ha e tanácsom nem lesz sikertelen :
Engedd, hogy én is méh legyek szivedben.

(Borjád.)

A. B. EMLÉKKÖNYVÉBE.

Kalmáridőket élünk mostanában,
Egy pénzdarabnak nézik a világot,
S ha a világ pénz : a költő mi rajta?
A költő — mondják — hasztalan penész csak.
Pedig a költő a királyi kép a
Világ tallérján . . . nem, királyi kép sem!
Ő a tallérnak csengő, tiszta hangja,
Szép szellemrésze a hitvány anyagnak. —
Légy büszke rá, hogy költőnek születnél.

(Vár-Gedő.)

M. E. KISASSZONY EMLÉKKÖNYVÉBE.

Legboldogabb perc életünkben az,
 (Még nem próbáltam, ámde úgy hiszem),
 Ha kedvesünkkel oltárhoz megyünk.
 S neked maholnap e sorsod leszen.
 Megállítnám, ha volnék József,
 Megállítnám itt a napot, időt,
 Hogy mindörökké oly boldog lehess,
 Minő ekkor léssz az oltár előtt.

(Pest.)

S. K. EMLÉKKÖNYVÉBE.

Vén épület már a világ,
 Le, alacsonyra süllyedett,
 Ha egyenest jársz: beütöd
 A gerendában fejedet.
 Hajolj meg, ha a fejtörő
 Gerenda ellenedre van...
 Én inkább betöröm fejem,
 Semhogy meghajtsam derekam!

(Borjád.)

A ZSIVÁNYSÁG VÉGE.

Hejh zsiványság, derék szép zsiványság,
 A te véged hatalmas mulatság;
 Lesz belőled, úgy hord a szerencse,
 Száraz fának száradó gyümölcse.

Hogy kimulj, szikrát sem fáradsz magad;
 Kitekeri a hóhér a nyakad.
 Hogy pedig ne láthasd szégyenedet,
 Kivájják a varjak szemeidet.

És míg tested a táncot úgy járja,
 Amint szól a szelek muzsikája :
 Mélységében a sátán házának
 Lelkeddel az ördögök labdázna.

(Pest.)

A KÖLTŐ S A SZŐLŐVESSZŐ.

Semmi vágyam, semmi kedvem
 A borostyánkoszorúhoz!
 Magyarország szép leányi,
 Szőlővessző-koszorúval
 Koszorúzzatok meg engem,
 Mert a szőlővessző és a
 Költő sorsa oly hasonló.
 Kmöltő és a szőlővessző
 A világnak adja lelkét.
 Szőlővessző lelke a bor,
 A költőnek lelke a dal.
 Lelkünket ha általadtuk
 Borban, dalban a világnak :
 Elhervadunk, elenyészünk.
 És midőn már elenyéztünk :
 Lelkeink, a bor s dal mellett
 Vigad a világ! — — — —

(Borjád.)

TARTALOM.

	Lap		Lap
Hazámban	3	Temetőben	26
A Dunán	4	Megúnt rabság	27
K..... Vilmos barátomhoz	4	Lopott ló.....	28
Két vándor	6	Szemrehányás	29
A borozó	6	Kördal	30
Furcsa történet	7	Az utósó alamizsna ..	31
Első szerelem	8	Merengés	33
Vadonban	9	Érik a gabona	35
Felköszöntés	9	Ki vagyok én? nem mondom meg	35
Disznótorban	10	Lánggal égő teremtette	36
Mi haszna, hogy a csoroszlya	11	Befordúltam a konyhára	36
Járnak, kelnek sokan zöld erdőben.....	11	A szerelem, a szerelem	37
Hortobágyi korcsmármárosné	12	A virágnak megtiltani nem lehet	37
Távolból	13	Nem megyek én innen sehova	38
Az én mátkám	14	Síkos a hó, szalad a szán	39
Dinomdánom	15	Keresztúton állok ...	39
Jövendölés.....	15	Kis furulyám szomorúfűz ága	40
L.....né.....	17	Temetésre szól az ének	40
Halálvágy	17	Hejh nekem hát vigasztalást mi sem ad	41
Farkaskaland	18	Honfidal.....	41
Pálnapkor	19	Elmondanám	42
Matildhoz	20	Tél végén.....	43
Én.....	21	A dal.....	44
Barátimhoz	22		
Szeget szeggel	23		
Élő halott	26		

	Lap		Lap
Fütyty	44	Színbirálat	71
Végszó ***hoz	44	Deák pályám	72
A nemes	46	Gazdálkodási nézetem	73
Halvány katona.....	46	Vizet iszom	74
Szomjas ember tűnő- dése	47	István öcsémhez	75
Eger mellett	48	Carmen lugubre	76
Egri hangok.....	49	Hattyudalféle	77
Javulási szándék	51	Árvalányhaj a süve- gem bokkrétája	78
Betegségemben	52	Az én torkom álló malom	79
Fürdik a holdvilág az ég tengerében	53	Hirös város az aafő- dön Kecskemét ...	79
A csaplárné a betyárt szerette	53	Te szivemnek szép gyönyörűsége!.....	80
Megy a juhász a sza- máron.....	54	De már nem tudom, mit csináljak	81
Vándorélet.....	55	Mondom, ne ingerked- jetek velem	81
Szerelem és pipadal...	56	Meredek a pincegádor	82
Füstbe ment terv	57	Hejh Büngözsdi Bandi	82
Egy estém otthon ...	58	Kis menyecske, szép menyecske	83
Ebéd után.....	59	Ezrivel terem a fán a meggy	83
Magány	59	Ez a világ amilyen nagy	84
Zsuzsikához	60	Katona barátomhoz .	85
Éjjel	61	Bucsú a színészettől ..	86
Ivás közben	61	Kedves vendégek....	87
Vizen	63	A boldog pestiek ...	88
Álmodom-e	64	Első szerelmem	89
Boldogtalan voltam .	64	Ambrus gazda	90
Gyöngé vagyok	64	Az alföld	91
Mi foly ott a mezőn ..	65	Szobámban	93
Mi nagyobb a szent Gellérthegynél.....	65	Est	95
Elvinnék én, csak adnának	66	Egy telem Debrecen- ben	96
Pusztán születtem ..	66	A csavargó	97
Nem nézek én, minek néznék az égre	67	A régi jó Gvadányi ...	97
A faluban utcahosszat	67	Az utánpótláshoz.....	98
Nem ver meg engem az isten	68	Élet, halál	99
Kerényi Frigyeshez .	69	Egressy Gáborhoz ...	99
Sirom	71		
Poharamhoz	71		

	Lap		Lap
Tompai Mihályhoz ...	101	János gazda	128
Éjszakáim	102	Levélegy színész barátomhoz	128
Furfangos borivó....	103	A tintás üveg.....	131
Takarékosság	103	Az öreg úr	132
Pinty úrfi	104	Mit szól a bölcs	133
Szemfájáskor	106	Pál mester	134
A naphoz	106	Részegség a hazáért ..	135
Ha	107	Lant és kard	136
A napházasélete....	107	Etelkéhez.....	136
Szerelem vándorai...	108	Szerelem és bor.....	136
Halálom	109	Rabházának fia	137
Mi lett	110	Cs. E. kisasszony emlékkönyvébe	138
Igyunk.....	110	V. S.-né emlékkönyvébe	138
Dáridó után	111	Bucsú 1844-től.....	138
Verseim	111	Két testvér	140
Hozzá	112	Apám mestersége s az enyém	141
Sovány ősz	112	Hulla levél a virágról.	142
Csokonai	114	Elmondom, mit eddig	142
Volnék bár	115	Mit nem tettem volna érted	143
Szívem, te árva rabmadár.....	116	Hova levél	144
Az én szerelmem....	116	Zárjátok be már azt a koporsót.....	144
Szemek, mindenható szemek	117	Jaj, be búsz a harangszó	145
Szerelmem zúgó tenger	117	Ha ébren meg nem látogatsz	145
Élet, halál! nekem már mindegy	118	Te voltál egyetlen virágom	146
A borhoz.....	119	Amott fönn egy csillag ragyog	147
A külföld magyarjaihoz	119	Én vagyok itt	147
Mért nem születtem ezer év előtt	120	Nem háborítom-e nyugalmad.....	148
A leánykákhoz.....	121	Természet! még te is gunyolódol.....	148
Szüleimhez.....	123	Miért tekintesz be a szobámba.....	149
Katona vagyok én ...	124	Láttam hét hosszú nap	150
Nem tesz föl a lány magában egyebet..	125		
Fényes csillag	125		
Gyere lovam	125		
Boldog éjjel	126		
Szerelem, szerelem ..	126		
Esik, esik, esik	126		
A természet vadvirága	127		

	Lap
Hol vagy te, régi kedvem	151
Le az égről hull a csillag	151
Mi volna különös azon	151
Ő, a kedves drága kis leány	152
Álltam sírhalma mellett	152
Hazugság, amit	153
Barátim, csak vigasztalással	153
Jőj, tavasz, jőj	154
Be szomorú az élet én nekem	154
Panaszkodám hát? ..	155
Hatalmas orvos az idő ..	156
Játszik öreg földünk ..	157
Kéket mutatnak még ..	157
Ha életében	158
E szobában küzködött ..	158
A hó, a holt föld téli szemfedője	159
Midőn nagyon bánt ..	160
Tizenkettőt ütött az óra	160
Anyám, anyám	161
Hiába várlak hát	162
Függ már a lant	162
Mi bűvös-bájos hang ..	163
Messze vándoroltam ..	163
Vahot Sándorhoz	164
A toronyban delet harangoznak	165
Igy is jó	166
Hír	166
Elfojtott könnyek	166
A világ és én	167
Költő lenni vagy nem lenni	168
Szerelemvággy	169

	Lap
Gyors a madár, gyors a szélvész	170
Piroslik a kecskerágó ..	170
Kicsapott a folyó	171
Pest	171
Orbán	172
A sorshoz	172
Téli világ	173
A nap	174
Mulatság közben	174
Rossz verseimről	175
Egy szép hölgy emléke ..	175
Azokhoz az én jó pesti pajtásimhoz	176
Mi kék az ég	177
Ki a szabadba	178
P....y Vilma kisasszonyhoz	178
Az erdei lak	179
A varróleány	181
Van a nagy alföldön csárda sok	182
Piroslik már a fákon a levél	182
Paripámnak az ő színe fakó	182
Fekete kenyér	183
Holdvilágos éj	183
Rég veri már a magyart a teremő ..	185
Liliom Peti	185
Fresco-ritornell	186
Magyarország	187
Gyalázatos világ	187
Egy hajfürthöz	188
Képzetem	189
Búcsu Kun-Szentmiklóstól	190
Falun	192
Három szív története ..	194
A jó öreg kocsmáros ..	197
Az utósó ember	198

	Lap		Lap
Imádságom	199	Gyermekkori barát-	
Ifjuság	200	némhoz	210
A szeretőm nyalka		Virágos kert a költő	
gyerek	201	szíve	211
Ismerjete meg	202	Alku	211
Felhő és csillag	203	S. Zs. kisasszony em-	
A hűtelen barátokhoz	203	lékkönyvébe	212
Én és a nap	204	A. B. emlékkönyvébe	212
Búm és örömem	205	M. E. kisasszony em-	
Egy fiatal íróhoz ...	205	lékkönyvébe	213
Felsülés	206	S. K. emlékkönyvébe .	213
Egy asszonyi állathoz.	207	A zshiványság vége....	213
A négy ökrös szekér ..	208	A költő és a szőlővesz-	
A magyar nemes	209	sző	214

PH
3132
K5
köt.17

Kisfaludy-Társaság
Elő könyvek

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

